

Godište XVIII. • broj 7 • srpanj 2023.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Blaise Pascal –
bogotražitelj i
iskustvo Boga

Međugorske
kontroverze

Gledanje srcem
i spoznaja

Svijet u
Gospinim
rukama

S NJOM JE
SVE MOGUĆE!

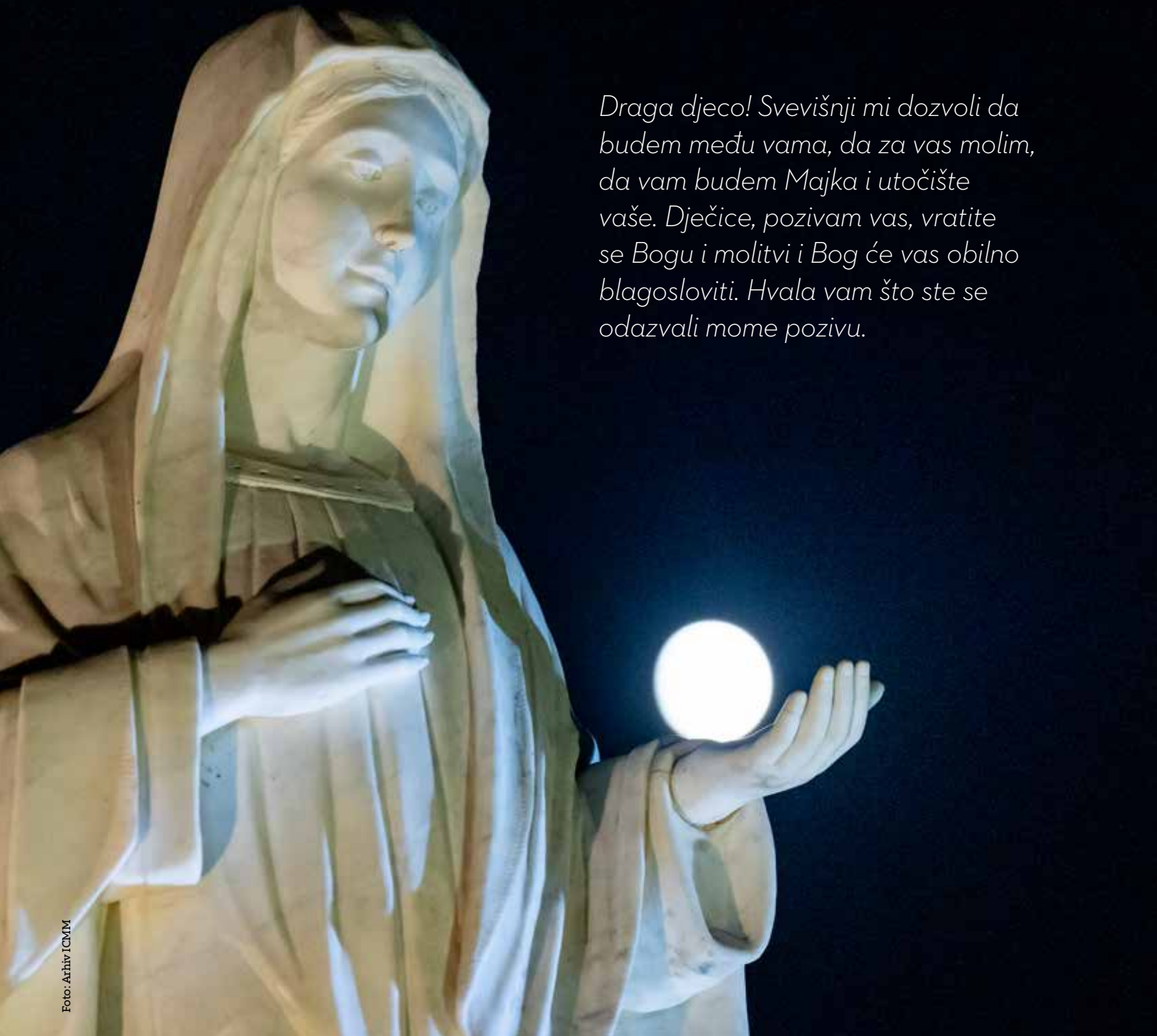
LJETO KAO PRILIKA
ZA OBNOVU
OBITELJSKOG
ZAJEDNIŠTVA

OBITELJ
NA ODMORU S
GOSPODINOM

VELIČINA I
BIJEDA ČOVJEKA

Gospina škola | Poruka za sadašnji trenutak | Događanja | Teološki podlistak
Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! Svevišnji mi dozvoli da budem među vama, da za vas molim, da vam budem Majka i utočište vaše. Dječice, pozivam vas, vratite se Bogu i molitvi i Bog će vas obilno blagosloviti. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Medjugorje

Glavni urednik

Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate

Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura

Ana Marin

Grafičko oblikovanje

SBD, Mostar

Tisak

Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHE, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Medjugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Medjugorje d.o.o.- Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Medjugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Medjugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN:BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Medjugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM

Blaise Pascal – bogotražitelj i iskustvo Boga, FRA T. PERVAN

Gospina škola

Gledanje srcem i spoznaja, FRA M. ŠAKOTA
Svijet u Gospinim rukama, S. ČOVIĆ RADOJIĆ
Međugorske kontroverze, I. ŠARAC
Bog čini čudesa i kada je to nemoguće
Majka i utočište naše

Događanja

Međugorje nudi milost svakome tko dođe
S njom je sve moguće!

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Ljeto kao prilika za obnovu obiteljskog zajedništva, K. MILETIĆ
Obitelj na odmoru s Gospodinom, M. MILETIĆ

Teološki podlistak

Veličina i bijeda čovjeka

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Krv, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šalžete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

MLADIFEST – PROLJEĆE CRKVE

Brojni hodočasnici dolaze u naše Medjugorje, traže mir i obnavljaju vjeru. Međugorskim stazama prolaze osobe s posebnim potrebama, bračni parovi i svećenici, a radost će kulminirati na 33. Mladifestu. Događa se i prožimanje različitih kultura, konstruktivan dijalog koji ima cilj ovaj svijet učiniti boljim i plemenitijim mjestom. Na konkretnom iskustvu mnogi spoznaju što je i kakva je Crkva, kako je treba jačati, razvijati i ljubiti.

Mladi će na Mladifestu i ove godine pokazati svojom vjerom i duhovnom kreativnošću da čovječanstvom ne gospodari zlo i smrt, kako se lažno stvara privid i dojam, nego da diljem svijeta koračaju brojne mlade duše koje se još uvijek jutrom i večeri križaju i mole, Bogu se klanjaju i svoju sudbinu stavljaju u Njegove ruke. I to, u svim narodima svijeta.

Oni su Crkva, oni su budućnost koju treba brižno formirati. Oni su Tijelo Kristovo koje ponovno oživljuje u ovoj zemaljskoj zoni kušnji i smrti. Jednostavno, treba ih njegovati za novo proljeće Crkve. Mladi ovdje traže ključ zdrave slobode iz koje onda izvire istinski mir koji povezuje s Bogom i njegovim svijetom. Dobar primjer pokazali su im i njihovi svećenici koji su na svom veličanstvenom skupu ovih dana zajedno molili i Boga slavili pa svoj susret okrunili na misnom slavlju zorom pod Križevcem gdje su obnovili svoj zanos i vjeru.

Tješi tako naša Međugorska majka mnoge nevoljnike i sretnike, one bogate i siromašne, bolesne i napuštene, gladne koji su siti i one site koji su gladni! Jasno je: ljudska egzistencija nezamisliva je i bez ljubavi, jer ljubav uvijek pita za drugoga i uvijek brine o drugome.

Pokretač Mladifesta, pokojni fra Slavko Barbarić govorio je o ljubavi kao preduvjetu života i ovako je hrabrio hodočasnike: „Kad čovjek zna da ga netko ljubi, i to bezuvjetnom ljubavlju, onda on mora dobiti snagu i početi ljubiti druge ljubavlju koja stvara uvjete za život, boreći se protiv uništenja i smrti. To je ona ljubav koja danas svijetu upravo nedostaje.“

Hodočasnici, mladi i stariji, znaju da trebaju učiti od Marije koja kroz svoj Magnificat ne veliča sebe nego Boga i njegovo milosrđe. Marija u Evanđelju nastupa kao i danas u Medjugorju. Pomaže da nam se u srcu nastani i rodi Bog. Ona ne pjeva neku tužaljku niti borbenu pjesmu. Pjeva hvalospjev Božjoj veličini i zaziva mir i obraćenje, dostojanstvo i slobodu. Ona je uzor da i svi mi danas prihvatimo svoju odgovornost i poziv na svetost, jer tako ćemo poslušno predani Bogu, ostati i postati slobodni od svih zala i nedorečenih ljudskih vlasti.

I danas nas razapinju kušnje i nevolje. Blagostanje pretvaramo u križeve, a mir u nemir. Mnogo je i svađa i netrpeljivosti i u našem vlastitom dvorištu. Neka nam Majka, Kraljica Mira, pomogne da utažimo glad duše, da se zagledamo u Njezina Sina dok nam poručuje: „Učinite što god vam rekne!“ (Iv 2, 5). Marija nas savjetuje da se poklonimo i pomolimo Kristu, jer kako poučava sv. Pavao: „Sve se okrene na dobro onima koji ljube Boga.“ (Rim 8, 28)

U POVODU 400. OBLJETNICE ROĐENJA

BLAISE PASCAL – BOGOTRAŽITELJ I ISKUSTVO BOGA

Filozof religije i matematičar Blaise Pascal rodio se prije točno četristo godina (19. lipnja 1623.). On je zacijelo jedan od najvećih kršćanskih mislilaca novoga doba. Općepoznati su navodi iz njegovih uglavnom fragmentarnih i aforističkih *Misli* poput: „Srce ima svoje razloge, koje razum ne poznaje“; „Isus je u agoniji do kraja svijeta“. Ili „Čovjek beskrajno nadilazi čovjeka“. Što nova može u toj stvari uz takve misli donijeti današnji transhumanizam? Uz to, tu je i metafora iz mistično-ognjenog „Memorijala“ iz 1654.: „Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljevi, ne bog filozofa ni učenjaka“. Pascal je jedinstven i nadvremenski, stijena vjere, ne gromada iz koje se vade citati. Za kritičara kršćanstva i protubošca Fr. Nietzschea on je „prvi od svih kršćana u jedinstvu žara i poštenja“ te ga opisuje kao „jedinog dosljednog kršćanina“, koga „ne čita, nego ga voli“ (Ecce homo 3).

FRA TOMISLAV
PERVAN

KATOLIK I MATEMATIČKI GENIJ

Kratki život Blaise Pascala (1623.-1662.) obilježen je iznimnom briljantnošću uma, tjelesnim mukama, bolestima i mističnim viđenjima. Kao sin francuskog činovnika Pascal je već u vrlo ranoj dobi počeo očitovati iznimne matematičke, geometrijske i znanstvene sposobnosti. U dvanaestoj je godini rješavao geometrijske zadatke, sve Euklidove poučke, a u ranim dvadesetima izumio je mehanički kalkulator kao pripomoć ocu u matematičkim zadacima. Kasnije će napisati ključna djela iz područja atmosferskog tlaka i vakuuma, zahvaljujući kojima je u cijelosti razradio sustav hidrostatike – znanosti o načinu na koji tekućina vrši tlak. Ostala se njegova djela bave temama kao što su geometrija i teorija vjerojatnosti, infinitezimalni račun itd. Pa i danas je 'paskal' mjerna jedinica atmosferskog tlaka.

No, Pascal nije bio samo matematički genij. Bio je katolik čija je vjera postupno rasla, sve dok nije dosegla punu zrelost u noći 23. studenoga 1654. Upravo je te večeri doživio „konačno obraćenje“, kao posljedicu mističnoga iskustva koje je trajalo dva sata; nazvao ga je „vatrenom noći“. U tome snažnom zahvatu Pascal je iskusio: „Oganj. Vatra. Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljevi. Ne bog filozofa i umnikâ... Bog Isusa Krista.“ Kratko nakon toga mističnog susreta s Bogom Pascal je počeo pisati bilješke za djelo koje je zamislio kao detaljnu obranu kršćanstva, svoje čuvene *Misli*.

Pascal je jedan od velikana u povijesti kršćanstva, jedan koga ne možemo prešutjeti niti zaobići u svojoj potrazi za živim kršćanstvom i autentičnim, izvornim kršćanima. Tko mu se kuša približiti, (p)ostaje fasciniran te prestrašen radikalizmom kojim je ovaj čovjek živio svoje kršćanstvo.

Blaise Pascal, genijalni i briljantni matematičar i fizičar, duboko religiozni „kristocentrik“, a ujedno i trajni tražitelj, dvojitelj, koji u činu svoga predanja i vjere donosi životnu odluku, do kraja se podvrgnuti Kristu, Papi, Crkvi, dok istodobno kritizira Papu i Crkvu, poglavito isusovce zbog njihova popustljiva morala. Spada među one „ekstremne egzistencije“ za kojima žudimo, koje trebamo, poglavito u današnje doba polovičnjaštva i voluntarizma, pa

je stoga shvatljivo da uvijek iznova imamo nove prikaze njegova života; stalno se tiskaju njegove *Misli – Pensées*, rasuti fragmenti o zamišljenoj obrani vjere koju nikada nije dovršio jer je umro mlad, u 39. godini.

TRAGATELJ ZA SMISLOM ŽIVOTA

Ono što ga čini suvremenim jest način njegova razmišljanja, filozofiranja i na kraju, ali ne i najmanje bitno, njegova potraga za smislom života, koji uza svu neizvjesnost naposljetku nalazi jedino u Bogu. I to ga čini privlačnim čovjeku našega doba. Suočen s beskrajem svemirskih prostranstava i čovjekove „bačenosti“ na zemlju sa svim grozotama i užasima koje također i u nama samima duboko žive i množe se, obranu svoje vjere nije tražio u vanjskim razumskim dokazima, nego u nemiru čovjekova srca, te razlozima koji dolaze iznutra, iz srca. Drugim riječima, načinom poimanja stvarnosti koju ne treba brkati s prolaznim osjećajima.

Ono što njegovu misao i mišljenje odlikuje nije samo povratak Augustinu. Ima mnogo toga bitna za Pascala, naime, njegov pogled na prirodne znanosti, matematiku, fiziku, što je također igralo ulogu koja se ne smije podcijeniti, ali ujedno i zaokret prema čovjeku. Čovjeku upućenu na sebe na početku novoga doba koje navodno prema nekima počinje s Descartesom i njegovim „Cogito – ergo sum – Mislim – dakle, jesam“. Crta se daje povući do Kierkegaard, kršćanskog egzistencijalista, koji je također stavio u žarište svoje misli nemir suvremenog čovjeka te njegovu posve osobnu odluku u potrazi za istinom.

R. Guardini je u svojoj studiji o Pascalu „Kršćanska svijest“ prikazao Pascala kao preteču egzistencijalizma. Pascal ipak ne uklapa ni u koji kalup. Bio je jedinstven, istodobno i raznolik, višeznačan, prepun nutarnjih oprjeka, kontrasta. Možda je upravo to što ga danas čini nama bliskim. Bavili su se njime F. Nietzsche, L. Tolstoj, P. Claudel, A. Gide, Ch. Péguy, P. Valéry, Fr. Mauriac, G. Marcel, A. Huxley, ali i njemački mislioci, napose R. Guardini, Urs von Balthasar itd. Govorilo se u dvadesetom stoljeću o ponovnom oživljavanju Pascala. I doista, knjige i eseji napisani o Pascalu u prošlom stoljeću i sve do naših dana, napose

o njegovim *Mislama*, pune police i knjižnice, ne samo s razloga što je znanost u međuvremenu unijela više reda u njegove *Misli* te su i prijevodi točniji i vjerniji, nego ponajprije s razloga što je Pascal uvijek sudoban, ma kako različiti bili pristupi njegovoj osobi i mišljenju.

Pascal je kao kršćanin fascinirao teologe, filozofe, pjesnike posljednjega stoljeća te utjecao na njihove misli. Njegove *Misli* uvijek su vrijedne čitanja i meditiranja. Njegove bilješke prikupljene i objavljene unatoč njihovoj fragmentarnoj naravi – a možda baš i zahvaljujući tomu – tvore jednu od najjedinstvenijih i najsnažnijih obrana kršćanske vjere koja je ikada napisana. Ta obrana ne samo što odražava sustavan, odnosno, znanstveni pristup apologetici, već „svoju snagu duguje bogatstvu psihološkoga zapažanja što ga obuhvaća.“

Umjesto služenja tomističkim razumskim dokazima, namijenjenima čitateljima koji makar općenito prihvaćaju zajednički svjetonazor i pristup znanju, Pascal se bavi stanjem čovječanstva bez Boga. Ono je – kaže on – vrijedno svakog sažaljenja, usamljeno, pokvareno i izgubljeno. Uvidio je kako ljudi njegova vremena takvim ponašanjem okreću leđa objektivnoj istini te im se ne može pristupiti isključivo na temelju zajedničkih kulturoloških uvjerenja ili pak čiste logike.

ŠTO JE SVIJET BEZ BOGA

Stoga američki filozof Peter Kreeft u svojoj knjizi *Kršćanstvo za suvremene pogane*, u sjajnome uvodu u „*Misli*“, objašnjava kako je „Pascal prvi poslije-srednjovjekovni apologet. On je 'aktualan' jer progovara modernim poganima, ne srednjovjekovnim kršćanima. Prvi je prepoznao novi dekristijanizirani, desakramentalizirani svijet, i kao takvu mu se obratio“.

Kao što francuski ateistički egzistencijalisti 20. stoljeća govore o „gađenju“, „mučnini“, te vide izlaz iz čovjekova stanja u samoubojstvu, Pascal je jasno uvidio kako ljudi bez Boga moraju ili gledati u tminu – hladnu rupu besmisla, ili se pak za utjehu okrenuti razbibrizi i lažnoj sreći: „Žudimo za istinom, dok u sebi pronalazimo tek neizvjesnost. Tragamo za srećom, a pronalazimo tek bijedu i smrt. Nismo kadri ne

žudjeti za istinom ni srećom, baš kao što nismo kadri ostvariti ni izvjesnost, ni radost.“ (Misli, 401). Čovjek mora žudjeti za istinom da bi je tražio; bez nutarnje gladi za istinom nikakva logika niti pak argumenti nisu dostatni: „Istina je danas toliko zamračena, a laži toliko ukorijenjene te nikada ne ćemo prepoznati istinu, ukoliko je ne ljubimo.“ (Misli, 739).

Upravo je potrebno usvojiti ovakav pristup nekršćanima – osobito onima koje se opravdano može nazvati sekularistima ili materijalistima. „Dok neki žive bez Boga zbog obične sljepoće i neznanja, najčešće je posrijedi svjesna odluka izbjeći ili pak odbaciti Boga, koja se krije pod slojevima apatije i ravnodušja.

Kako priznaje Kreeft, „jedna od stvari što odgađaju naše pronalazanje Boga jest neznanje. Njemu je moguće pristupiti posve racionalnom apologetikom. No, prva je prepreka stav volje, čemu pak valja pristupiti posve drukčijom vrsti apologetike – Pascalovom“. A ta je ‘vrst’ apologetike u potpunosti osobna i logična jer je ukorijenjena i usmjerena prema Osobi koja je istodobno i božanska ljubav i logika: Isusu Kristu.

NEIZRECIVO I NEOPISIVO ISKUSTVO

Četiristo godina nakon Pascalove smrti Crkva je objavila dokumente Gaudium et Spes, Pastoralnu konstytuciju o Crkvi u svijetu. U srcu toga dokumenta nalazi se rečenica: „Krist u potpunosti otkriva čovjeka samom sebi“ (GS 22) – koju je kasnije jedan od tvorca toga dokumenta, naime sveti papa Ivan Pavao II., često ponavljao. On je sasvim sigurno bio i te kako svjestan Pascalovih riječi: „Ne samo što nam Isus Krist objavljuje Boga, već i sebe možemo upoznati jedino preko Isusa Krista; život i smrt možemo upoznati jedino preko Isusa Krista. Bez Isusa Krista, ne možemo upoznati smisao svoga života i smrti, kao ni Boga, niti pak same sebe.“ (Misli, 417). A današnji je papa Franjo upravo na 400.-tu obljetnicu njegova rođenja objavio apostolsko pismo o Veličini i bijedi čovjeka, što je temeljna misao u Pascala.

Pascal, rekosmo, bijaše gorljivi bogotražitelj. Njega je one noći zahvatio božanski žar, oganj u kome je njegovo staro ja izgorjelo. Prožeo je Gospodin svaku žilicu njegova bića.

Bog mu se približio, zapalio ga svojim Duhom, i Bog mu kao oganj postaje svjetlom. Nije to metafora ni alegorija, nego životno iskustvo kakvo su imali Mojsije u pustinji pred Gorućim grmom, Jeremija ili Izaija u Hramu. I zato Pascal kličući može uzviknuti: „Sigurnost, sigurnost, radost, mir“.

Nekoliko dana nakon smrti te genijalne pojave na duhovnom obzorju svoga doba Blaisea Pascala 19. kolovoza 1662. kućni je sluga otkrio u suvratku njegova kaputa ušiven komad pergamene ispisan Pascalovim rukopisom. Na pergameni je zabilježeno njegovo osobno mistično iskustvo Boga, iskustvo što ga je Pascal imao u noći između 23. i 24. studenoga 1654. u 31. godini života. Obitelj je taj komad pergamene nazvala ‘Memorial’ – Podsjetnik. Tekst glasi:

GODINA MILOSTI 1654.

Ponedjeljak, 23. studenoga, spomendan sv. Klementa, pape i mučenika i ostalih u martirologiju.

Uočnica svetoga Krizogona (Krševana), mučenika i drugih.

Otprilike od pola jedanaest navečer do otprilike pola jedan sat u noći.

OGANJ

BOG Abrahamov, BOG Izakov, BOG Jakovljev,

Ne Bog filozofa ni učenjaka.

Sigurnost. Sigurnost. Snažna prožganost. Radost. Mir.

BOG Isusa Krista,

Deum meum et Deum vestrum

(Boga moga i Boga vašega).

Zaborav svijeta i svega ostalog što nije BOG

Nemoguće ga je otkriti osim na putovima što ih naučava Evanđelje.

Veličajnost ljudske duše.

Pravedni Oče, svijet te nije upoznao. Ja sam te spoznao.

Radost, radost, radost, suze radosnice.

Bijah se od Njega odvojio...

Dereliquerunt me fontem aquae vivae

(Ostavio me, izvor žive vode – Jer 2,13).

Bože moj, zar ćeš me i ti napustiti?

A ja se ne bih htio od Njega odvojiti za svu vječnost.

A ovo je vječni život: spoznati tebe, jedinoga i istinskoga Boga i onoga koga si poslao,

Isusa Krista.

Isusa Krista...

Isusa Krista...

Ostavio sam Njega. Bježao sam od Njega, nijekao sam

Njega, razapinjao Njega.

O da se nikada više ne odijelim od Njega!

I Njega ne ćeš pronaći niti zadržati osim na putovima koje uči Evanđelje.

Odreknuće, posvemašnje i slatko.

Posvemašnji posluš Isusu Kristu i svomu duhovnom vođi.

Vječna radost za jedan dan nevolje i progona na zemlji.

Non obliviscar sermones tuos. Nikada ne ću zaboraviti tvojih riječi (Ps 119,16).

Amen.

23. studeni 1954. tvori u životu Blaisea Pascala jasni usjek i obrat. Nedugo nakon toga iskustva o kome je za svoga života pripovijedao samo nekoliciini poznanika i prijatelja, odrekao se Blaise Pascal svjetovnog načina života i povukao se u samostan Port Royal-des Champs.

Kao što početak Memoriala naznačuje, 23. studenoga nije za njega samo nadnevak, nego događaj koji se zbio u godini milosti. Ono o čemu govori sam Gospodin u svome mesijanskom proglašenju u sinagogi u Nazaretu. Time te navodima iz svetačkoga kalendara Crkve Pascal se osobno svrstava u veliku maticu svih kršćana i vjernika koji su prije njega živjeli i preminuli u Božjoj blizini i milosti. Osoba koju vrijedi nasljedovati u bogotražanju i zbiljskom iskustvu Duha u vlastitom životu.

ZABORAV BOGA

Prije te prekretničke godine tinjao je višegodišnji sukob između Pascala i njegove sestre Jacqueline. Sestra je htjela stupiti u samostan u Port Royal, ali kako je njezin bolesni otac trebao nju i njezinu brižnu njegu, ocu je obećala kako će tek nakon njegove smrti stupiti u samostan i postati redovnicom. Nakon očeve smrti u rujnu 1651. na njezinu putu u samostan iskršava nova zaprjeka. Njezin brat, koji je u početku pozdravljao njezinu odluku da stupa u redovnice, usprotivio se njezinim planovima. U ugovoru je stavio dodatak (klauzulu) da joj se za ulaska u samostan dokida bilo kakva novčana pomoć iz očeve ostavštine. Majka predstojnica Angelique prihvatila ju je u samostan i bez miraza. Njezinoj rodbini je dala na znanje kako svjetovna dobra nisu toliko značajna da bi se odgodilo posvećenje neke duše Bogu. Početkom god. 1652. Jacqueline Pascal stupa kao postulantica u samostansku zajednicu u Port Royal te je u god. 1653. položila i svoje zavjete. Uzela je ime Sestra Eufemija. Nakon zavjetovanja nije više bila spremna olako se odreći svoga baštinjena dijela, a brat je nakon duga odugovlačenja pristao dati joj dio koji joj pripada.

Poremećeni odnosi između brata i sestre vremenom su se popravili te je doskora Blaise počeo posjećivati svoju sestru u samostanu i ona mu je postala nešto kao duhovni vođa, iz samostana. Za jednoga razgovora u rujnu 1654. priznao joj je kako pored svih svojih poslova i zauzetosti osjeća sve snažniju žudnju da jednostavno sve ostavi i do kraja se posveti Bogu. Istodobno je pak osjećao napuštenost, ostavljenost s Božje strane. Duhovna suša. Uslijedili su daljnji dugi razgovori u kojima

priznaje svojoj sestri svoju duhovnu obeshrabrenost te nutarnju prazninu. Nagovorila ga je da se obrati samostanskom ispovjedniku časnih sestara. Taj je Pascalu savjetovao da uzme Bibliju u ruku, da moli, meditira, da prema mogućnosti obavi duhovne vježbe.

Večer 23. studenoga 1654. Pascal je proveo kod kuće čitajući izvještaj o Isusovoj muc. Između deset i pol te pola sata nakon pola noći imao je snažno gotovo mistično iskustvo Boga koje je potom zabilježio na pergameni i ušio u svoj kaput.

OGANJ

Prva riječ u Memorialu jest riječ OGANJ – VATRA. Pisana velikim slovima. Oganj nas podsjeća na gorući grm s kojim se suočio Mojsije u pustinji; oganj koji gori a ne izgara, ne sagorijeva. Oganj koji čovjeka zahvaća i prožiže, ali ga ostavlja cijela, netaknuta. Oganj koji prožima cijelo biće, zadnju poru čovjekova bića. Nakon vremena duhovne suše, zaborava Boga i odvojenosti od Boga, Bog se objavljuje u ognju, vatri. Pascal, genijalni filozof i učenjak, spoznaje Boga kao onoga koji je Abrahama pozvao i izveo. Izaka oslobodio i poštudio da ne bude žrtvovan, Boga koji se s Jakovom borio, kao Boga Mojsijeva s kojim je razgovarao u pustinji. Bog je to i Isusa Krista koji je postao znamenom najintimnijega jedinstva između Boga i čovjeka. Kao Boga koji je očistio Izaiju užarenim ugljvljem u Hramu, a Jeremiji stavio svoje riječi u prorokova usta... Toliko dramatičnih iskustava u cijeloj Bibliji.

Događaj tako snažan, moćan, da čovjeku uzima dah i riječ. Pascal ostaje jednostavno bez riječi. Može samo sricati slova, bilježiti nepovezane riječi. I mi nerijetko pozajmlujemo od drugih riječi i izričaje koje opisuju ili kazuju nešto slično, da bismo izrekli ono što osjećamo, što bismo htjeli drugima priopćiti. Tako je i s Pascalom. On rabi nepovezane biblijske navode da bi izrazio ono što osjeća, što bi htio iskazati. Nemoguće je iskustvo Boga zaodjenuti u krletke ograničenih ljudskih riječi. Bezgranični Bog u ograničenim riječima. Latinski navod ‘Deum meum et Deum vestrum’ (Moga Boga i vašega Boga) potječe iz Ivanova Evanđelja (Iv 20,17). Isus daje nalog Mariji Magdaleni da se zaputi

učenicima i prenese im poruku o Isusovu uskrsnuću. Pascal uz taj navod stavlja i jedan drugi koji slično zvuči, naime, iz Knjige o Ruti: „Tvoj Bog bit će i moj Bog“. Ruta – poganka iz Moaba – odlučuje se za Izraelova Boga. Tudi Bog postaje time i njezin Bog, Bog njezina života (Ruta 1,16).

Pascal je u traganju i na putu traganja pronašao je Boga u Evanđelju. Čitanje i meditiranje Isusove Radosne poruke dovelo ga je na put spoznaje Boga. Istodobno je u punome doseg postao svjestan svoje duhovne suše, zaborava Boga, od čega je cijelo vrijeme patio tako da je bio strahovito depresivan. Do toga je došlo jer je ostavio izvore žive vode, žive kladence (usp. Jer 2,13), jer se odvojio od živodajnog izvora. O potocima žive vode govorit će i sam Isus u Ivanovu Evanđelju, u zadnji dan velikoga blagdana, kad su svećenici nosili vodu iz Šiloama do žrtvenika u Hramu (usp. Iv 7). Ta voda struji u vječni život. Poveznice su jasne. Pascal se odvojio ne samo od Boga – izvora – nego i od Isusa Krista, Božjega poslanika, donositelja vode života, o kojoj Isus govori i u razgovoru sa Samarijankom (usp. Iv 4).

I on je, Pascal, poput Petra Gospodina zatajio, i on je kao i ostali učenici pobjegao od Kristova križa, pobjegao s mjesta zločina, s Golgote, štoviše, priznaje i sam kako je Gospodina razapinjao. U tekstu su ispremiješani kajanje i radost s otkupiteljskim suzama radosnicama. To posve novo iskustvo Božje blizine čini spoznaju prijašnje odvojenosti od Gospodina još bolnijom. Ali ga sve to ružno iskustvo ne vodi u rezignaciju, nego u čvrstu odluku, odsada se još snažnije okrenuti prema Isusu Kristu i uz njega privinuti. Da bi taj svoj životni plan i zaokret ostvario, povlači se iz Pariza u jednu ćeliju u blizini samostana Port Royal i tu provodi eremitski, samotnjački život, u molitvi i duhovnome radu, pisanju i promišljanju. Tu piše apologiju kršćanske vjere što je ostalo nedovršeno u njegovim Mislima.

Život mu se stubokom okrenuo, Isus ga je zapravo postavio na prave noge. Odsada je njegovao bolesnike, klečao, molio, meditirao, razdijelio sve svoje imanje siromasima. Odrekao se svojih intimnih životnih navika, slijedio je logiku ljubavi samoga Gospodina. Doslovce je prihvaćao i shvaćao Isusove riječi. Kao takav mogao je sricati svoje briljantne izreke, koje se i danas mogu pronaći na raznim kalendarima kao dnevna misao i podsjetnik. Zašto? Zato što je Evanđelje susret s osobom Isusa Krista, licem u lice, a ne s običnim ljudskim riječima.

TEOLOGIJA SRCA

Za Pascala je veličina čovjekove duše u mogućnosti prihvata u sebe Boga, svemogućega, beskonačnoga. Ta mu stvarnost otvara nove vidike. Veličina je čovjekova u njegovoj sposobnosti misliti. Mišljenje i vježbanje razuma za Pascala su različite zbiljnosti. Naspram razumu imamo srce. Prema Pascalu istina se ne spoznaje samo razumom, nego i srcem. Štoviše, razum se čak treba i osloniti na mudrost srca kako bi spoznao mudrost. Boga se ne osjeća, ne čuti razumom, nego srcem. Bog se daje čovjekovu srcu i srce je mjesto iskustva samoga Boga. Razum oslonjen sam na sebe nije kadar dosegnuti punu istinu. Pa ni genijalni grčki filozofi na čelu sa Sokratom. S takvom teologijom srca spoznaje Pascal Boga kao Boga smilovanja koji mu je ostao vjeran u svako vrijeme, u svako doba, pa i kad se Pascal od njega udaljivao.

PODSJETNIK - MEMORIAL

Otada je Pascal nosio sa sobom taj Memorial kao trajno svjedočanstvo, kao iskaznicu svoga preporoda, preobrazbe i obnove koju izvodi Duh Sveti, kao nezaboravan podsjetnik ali i kao potporu i utjehu u trenucima slabosti i klonulosti. Bijaše dovoljno samo se dotaknuti suvratka kaputa koji je nosio te se prisjetiti svih onih odluka iz one noći: “Riječi tvojih ne ću nikada zaboraviti” (Ps 119,16). Memorial nije samo osobno svjedočanstvo osobe spremne nadići strah jer je stekla sigurnost Božje prisutnosti i jer je iskusila radost i mir u Bogu. Pascalov Memorial jest ujedno i svjedočanstvo da se Boga može iskusiti, doživjeti Boga kao osobu koja svakoga čovjeka zove njegovim vlastitim imenom.

Svojim životom i djelom u vremenu nepremostiva raskoraka i odvajanja vjere i razuma, vjere i znanja, Pascal ustrajava na jedinstvu cjelokupnoga bitka. Za njega nije protuslovlje baviti se i prirodoznanstvenim kao i filozofskim i teološkim pitanjima. Sve služi neposrednu produbljuvanju stečenih spoznaja. Samo u suglasju srca i razuma može se doći do prave, istinske, sveobuhvatne spoznaje. Do dana današnjega slovi on kao snažni i rječiti genijalni apologet kršćanstva i zagovornik duboke i snažne kršćanske etike. Pascal je prvi pravi, istinski kršćanski egzistencijalist.

Pascal je do danas bio i ostao na ciljniku svih protivnika kršćanstva i Crkve, a Friedrich Nietzsche svega svoga života bijaše s njime u stalnom prijevoru. Za njega je Pascal jedini logičar kršćanstva vrijedan divljenja. Prema vlastitu priznanju od njega je toliko toga naučio, on mu je jedini logični kršćanin. U njemu ima dostojna protivnika kome se divi.

Pascalova je misao kako bez kršćanske vjere i bez Boga cjelokupna stvarnost, i priroda i svijest, postaju monsturni i kaos, nered i ništavilo. To se predviđanje svakodnevnog ozbiljuje, promatramo li svoju suvremenu stvarnost otvorenim očima. Nietzsche sam priznaje kako je naša nesposobnost spoznati istinu posljedica naše pokvarenosti, našega moralnog urušavanja. Veoma je tanak sloj genijalaca u povijesti čovječanstva koji se mogu mjeriti s genijalnim misliocem i kršćaninom Blaiseom Pascalom.

Gledanje srcem i ISPOZNAJA

„BLAGO ČISTIMA SRCEM: ONI ĆE BOGA GLEDATI!“ (MT 5,8)

Iz ovih Isusovih riječi iščitavamo da čovjek ne gleda samo tjelesnim očima. Gledanje ovisi i o srcu, jer srce utječe na gledanje, odnosno naše gledanje na neki način „prolazi“ kroz srce.

Antoine de Saint-Exupery u svojem promišljanju bio je blizak Isusu: „Evo moje tajne. Sasvim je jednostavna: Čovjek samo srcem dobro vidi. Bitno je očima nevidljivo.“

Isto vrijedi za slušanje i razmišljanje, dva procesa na koja utječe srce. Želimo tomu pristupiti jako ozbiljno! Ono što je u srcu određuje smjer slušanja i razmišljanja. Pitanje

je stoga što je u srcu, što ono sadrži i čime ga hranimo, jer su ti sadržaji poput filtera kroz koje protječe naše gledanje, slušanje i razmišljanje.

Ako su u srcu negativni osjećaji prema nekoj osobi, promatrat ćemo je i o njoj razmišljati na negativan način. Ti negativni osjećaji usmjeravaju naše gledanje i razmišljanje te, shodno tomu, utječu na nas.

Kada dvije osobe gledaju treću, vidjet će je različito. A razlog tomu proizlazi iz čovjekova srca koje može biti čisto ili nečisto. Ako su u srcu nataložene zavist ili ljubomora, srce nije čisto, pa će gledanje, slušanje i razmišljanje biti pod njihovim utjecajem, a ako je u srcu

Foto: Aihw ICMV

ljubav, osoba koju se promatra drukčije će izgledati. Sjetimo se Isusove prispodobe u kojoj milosrdni otac i stariji sin promatraju mlađeg sina, odnosno brata. Ista je osoba koju promatraju, ali njih je dvojica gledaju različito. Sve ovisi o tome kakvo je srce i što je u njemu sadržano.

Čovjek drukčije gleda na sebe i na druge kada njegovo srce pati od sumnje i nepovjerenja, a drukčije kada je ispunjeno vjerom, nadom i ljubavlju. Kada je srce čisto i u njemu prevladava ljubav, neprijatelj se može promijeniti i preobraziti u prijatelja. Kad je srce slobodno, uspjeh, bogatstvo ili nedaća drukčije izgledaju.

Isus nas uči gledati srcem. Kad farizeji gledaju Mateja carinika, oni u njemu vide grješnika. Kad Isus gleda Mateja, on u njemu vidi nešto drugo: „Odlazeći odande, ugleda Isus čovjeka zvanog Matej gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: 'Pođi za mnom!' On usta i pođe za njim.“ (Mt 9,9)

Fra Slavko Barbarić shvatio je što to znači: „Vidjeti najprije čovjeka, a ne u njemu grijeh ili različitost nacije, vjere, pripadnika druge političke stranke, alkoholičara, drogeraša, znači početi gledati Božjim očima.“

I Gospa želi da učimo gledati srcem kako bismo jedni u drugima zamijetili više od onoga što vide tjelesne oči: „Dječice, želim da se ljudi obraćaju i vide u vama mene i moga sina Isusa.“ (25. 5. 1996.)

Eto nam važne lekcije: u drugima prepoznavati Isusa i Mariju. Nije to nimalo lako, posebice ako smo s nekim u sukobu, ali to je poziv na silazak s „trona“ površine (u drugome zapažam samo pogreške, kao što je trun u njegovu oku,) u nutrinu, u ono središte svakoga čovjeka koje upućuje na to da je svatko Božje ljubljeno biće, Isusov brat i sestra, Marijino dijete.

Zar i Isus tomu ne smjera i zar nas ne naziva svojom braćom? „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“ (Mt 25,40)

OZDRAVLJENJE SRCA

Gospa nas uči da je srcu potrebno ozdravljenje. „Iskoristite ovo vrijeme i tražite od Boga milost ozdravljenja svoga srca, da srcem gledate Boga i čovjeka.“ (25. 2. 2000.)

Jedan od razloga za ozdravljenje našega srca njegova je nečistoća. Zbog nečista srca možemo iskrivljeno promatrati osobu druge nacionalne, vjerske, stranačke pripadnosti ili pak susjeda. Kad Isus u sinagogi, u svojem zavičaju, pohvalno govori o udovici u Sarfati sidonskoj, koja je pomogla Iliji, i o Naamanu Sircu, koji se očistio od gube, slušatelji su žustro uzvratili s nakanom da ga ubiju: „Čuvši to, svi se u sinagogi napune gnjevom, ustaju, izbace ga iz grada i odvedu na rub brijega na kojem je sagrađen njihov grad da ga strmoglave.“ (Lk 4,28-29)

Nije najveći problem u tome što naša spoznaja nije cjelovita, odnosno što je ograničena, nego u tome što smo mi uvjereni i sigurni u to da ona to jeste. Nije problem u tome što imamo različite stavove o istoj stvari, nego u tome što nismo svjesni da ne moramo biti u pravu i da možemo pogriješiti u prosudbama.

Možda nam izgleda čudno, ali neznanje nam može pomoći u spoznaji. Kad priznamo da nekoga ne možemo u potpunosti poznavati, da naša spoznaja počiva na krhkim temeljima, donosit ćemo drukčije zaključke. Nikad na koncu ne ćemo staviti točku na trenutno znanje koje imamo o nekome. Bit ćemo otvoreni za *novu* znanje, za

**FRA MARINKO
ŠAKOTA**

istinu kojoj ne moram u početku biti naklonjeni.

Postavljanje pitanja može nam pomoći u spoznavanju. Kako bi izbjegla neke prepreke na putu vjere, predrasude i navike, Simone Weil običavala je sebi postavljati pitanje: „Možda sve to nije istinito?“ U susretu s jednim svećenikom shvatila je da uz to treba postavljati i drugo pitanje: „Možda je sve to istinito?“

Otkud nečistoća u srcu?

Srce se opskrbljuje određenom hranom. Ne može ostati prazno, bez sadržaja. No nije svejedno koju hranu prima srce: Je li to ugodna glazba za uho i dušu ili bučna i preglasna glazba; jesu li to knjige dobra sadržaja (Božja riječ) ili pornografija; je li to ugodan razgovor s prijateljima ili ogovaranje i slušanje ogovaranja drugih.

Isus je mnogo pozornosti posvećivao trudu oko čišćenja nutrine, odnosno srca. Nije dovoljno čistiti samo vanjštinu. Postoji i nutrina koju je također potrebno čistiti, pa čak i više nego vanjštinu: „Da, vi farizeji čistite vanjštinu čaše u zdjele, a nutrina vam je puna grabeža i pakosti. Bezumnici! Nije li onaj koji načini vanjštinu načinio i nutrinu.“ (Lk 11,39-40) Na drugome mjestu Isus izričito naglašava prvenstvo čišćenja nutrine: „Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Čistite čašu i zdjelu izvana, a iznutra su pune grabeža i pohlepe. Farizeju slijepi! Očisti najprije nutrinu čaše da joj i vanjštinu bude čista.“ (Mt 23,25-26)

Srce treba čistiti i oslobađati kako bi se moglo dobro vidjeti, slušati i razmišljati. Gospa nas poziva: „Vi pronađete vrijeme za čišćenje i onih najzapuštenijih prostorija, a srce ostavite po strani. Radite više i čistite s ljubavlju svaki dio srca.“ (17. 10. 1985.)

Prostorije se mora čistiti, uklanjati prašinu i sve ono što smeta razvoju i održavanju života. Tko ne čisti prostorije u kući, neće mu biti lijep ni ugodan život u njoj, udisat će prašinu, a možda će se i zaraziti hraneći se i spavajući u nečistom prostoru.

Kako čistiti nutrinu?

Sjetimo se onoga što činimo kada čistimo unutrašnjost svoje kuće. Nitko neće čistiti kuću ako je unutra mračno, nego će upaliti svjetlo, jer želi dobro vidjeti gdje se krije prljavština, prašina i sl. kako bi je mogao odstraniti. Za čišćenje nutrine vrijedi isto pravilo. „Ako se redovito ulazi u nutrinu noseći božansko svjetlo, onda će duša biti sređena i lako će se otkrivati svi pa i najmanji nedostaci, lako će se sprječavati ovisnosti, lako će se odupirati negativnim i opasnim utjecajima svijeta u kojemu se živi i radi.“ (fra Slavko Barbarić)

Molitva bi trebala biti vrijeme uviđanja istine i čišćenja srca. Gospa nas uči: „Molite, draga djeco! Samo tako ćete moći spoznati sve zlo što je u vama i predati ga Gospodinu kako bi Gospodin potpuno očistio vašu srca.“ (4. 12. 1986.)

Nakon što je iskusila Božju nazočnost, Terezija Avilska piše: „Da sam prije shvatila, kao što shvaćam danas, da u toj malenoj palači moje duše stanuje tako veliki Kralj, ne bih ga bila tako često ostavljala samoga, nego bih mu se povremeno pridružila, i učinila bih sve što je potrebno da palača bude manje prljava.“

U sljedećem broju:
SIĆI IZ GLAVE U SRCE

**ČOVJEK DRUKČIJE
GLEDA NA SEBE I
NA DRUGE KADA
NJEVOVO SRCE
PATI OD SUMNJE
I NEPOVJERENJA,
A DRUKČIJE KADA
JE ISPUNJENO
VJEROM, NADOM
I LJUBAVLJU.
KADA JE SRCE
ČISTO I U NJEMU
PREVLADAVA
LJUBAV,
NEPRIJATELJ SE
MOŽE PROMIJENITI
I PREOBRAZITI
U PRIJATELJA.
KAD JE SRCE
SLOBODNO,
USPJEH,
BOGATSTVO ILI
NEDAĆA DRUKČIJE
IZGLEDAJU.**

Razgovor s o. Giannijem Sgrevom

SVIJET U GOSPINIM RUKAMA

„kardiološkom klinikom za ranjene“, cijelog života djelujući na rubu zadanih okvira, odnosno spajajući na izgled nespojivo i kao takav postavši uzor za sve Gospine sljedbenike.

■ **Danas imamo priliku razgovarati s o. Giannijem Sgrevom koji je – ne znam kako bih to definirala – neka vrsta crkvene rock-zvijezde i mislim da ne pretjerujem. Hvala Vam od sveg srca što ste na svojem hodočašću s tako zgusnutim rasporedom – jer smo usred Festivala mladih – izdvojili vrijeme za ovaj razgovor. Dobrodošli!**

Ja vama želim dobrodošlicu jer nas sve prima Blažena Djeвица, naša Majka. Dakle, Ona je ta koja nas pozdravlja!

■ **Istina je, dogovorili smo ovaj susret zbog Nje, odnosno zahvaljujući Njoj.**

Zahvaljujući Njoj. Stoga ovaj susret posvećujemo Njoj.

■ **Poznajemo se jako dugo, premda se ne vidimo dovoljno često. No Vi ste bili tu u nekim ključnim trenucima života mnogih ljudi. Recite nam nešto o svom susretu s Međugorjem.**

Hvala ti na ovom pitanju zato što je odgovor na njega za mene kao velika zahvala Gospi koja me pozvala. Bilo je to 23. travnja 1984., točno na Uskrsni ponedjeljak. Imao sam milost jer su mi određene okolnosti doista omogućile da sa skupinom mladih iz Verone stignem u Međugorje. Putovanje je bilo pomalo iscrpljujuće, ali isto tako puno iščekivanja. *Bože moj, što ćemo vidjeti večeras? Što ćemo doživjeti večeras?* Budući da smo bili usred komunističkog razdoblja, kad sam stigao navečer nisam mogao nositi svoj habit. To je bila prva stvar s kojom sam se suočio. Ali stižem do župne crkve svetog Jakova. Odijevam habit, ulazim i odmah mi otac franjevac kaže: *Oče, odmah u kapelicu ukazanja.*

Zaprepastio sam se jer nisam ni tražio da idem! Sa mnom je bio i otac Thomas, uistinu sveti otac pasionist koji je također bio egzorcist. Tako smo nas dvojica ušli, a kapelica je bila puna. I uspjeli smo pronaći mjesto, bili smo ispred vidioca. Tamo je tada bilo pet vidioca. Za vrijeme ukazanja, Bože moj, pratio sam cijelu fenomenologiju ukazanja. Znate, pogled usredotočen na jednu točku. Potom su pogled usmjerili iza nas, iza mene. Nakon što su istodobno kleknuli, uslijedili su pokreti usana kao u pjevanju. Kad su se usne prvog vidioca otvorile, usne ostalih su se zatvorile. Bilo je to kao muzikalnost koncentracije usmjerene prema točno određenoj točki ukazanja. O, moj Bože! Bilo je to moje prvo iskustvo. Po završetku ukazanja razgovarao sam sa svojim kolegom, paterom Thomasom. Budući da je on doista imao „šesto čulo“ za Božje stvari, pitao sam ga: - Oče moj, što kažete? - Ovo je prst Božji! - Hvala vam, oče, jer ste mi pomogli da uđem u ono što sam u tom trenutku spoznao.

Nakon toga je sve počelo. Ponovno smo se vratili mjesec dana kasnije, 25. svibnja. Onda sam u kolovozu morao otići u Dublin. No koncem te iste godine bio sam opet ovdje i doživio divan susret s o. Renéom Laurentinom. Postali smo istinski prijatelji i vidjeli se mnogo puta. To je bio moj početak, ali kako sam uspostavljao vezu s tim događajem, u meni se sve uskomešalo. No očit u pozitivnom smislu, jer sam osjećao da me Gospa uistinu želi u potpunosti primiti među svoje ovce, to jest među skupinu ljudi koji žele služiti ostvarenju njezina trijumfa, trijumfa Bezgrješnog Srca Marijina. Nije to bio samo posjet, postupno uranjanje, već je za mene stvarno bilo: *O, što me to pitaš, mama?* Koliko sam puta dolazio sve dok nisam to spoznao...

Nakon mnogo godina moram reći što se dogodilo 1. siječnja 1985. nakon što sam završio slavlje prve mise te godine u kapelici ukazanja,

premda je svećenicima bilo zabranjeno tamo služiti misu. Sjećam se da sam se tog jutra zatekao pred vratima župne crkve i da me fra Tomislav Pervan upitao na njemačkom: *Želite li slaviti misu u kapelici ukazanja?* Naravno, prihvatio sam istog trena! Tako sam dobio priliku, radost, milost, čudo da tamo slavim misu i tada se moj život počeo mijenjati. Dok sam dijelio pričest i nakon pričesti, stajao sam tamo u stavu zahvalnosti Gospodinu koji je bio u mom srcu, koji je bio u srcima onih koji su u tom trenutku sudjelovali u misi, na moje desno uho govoreći na talijanskom: *Dati tutto a me!* (Predaj mi se potpuno!) Gledao sam ima li u mojoj blizini lica mladih dama ili gospođa.

■ **Zato što je to bio ženski glas. Što ste čuli?**

Ženski glas, otvoren, jasan i pun blagosti. Nekoliko trenutaka kasnije: *Dati tutto a me!* I moram dodati jednu stvar, a to je da se u tim godinama nisam želio posvetiti. Volio sam Gospu, ali nikad nisam htio govoriti o posvećivanju jer sam mislio da će mi se život u potpunosti promijeniti ako se posvetim Gospi. I bojao sam se.

■ **Zato što ste svećenik pasionist?**

Da. Zaista, uvijek, ali uvijek sam gajio veliku ljubav, u jednostavnosti očito, veliku ljubav prema Gospi. Ali posvetiti joj se?! Činjenica je da sam osjećao da to ne će biti

samo teoretska molitva, već nešto što bi preobratile cijeli moj život. I uistinu je tako. Nisam znao ni za kakvo posvećivanje, čak ni ono svetog Ljudevita Montfortskog nisam poznao. Nisam želio znati. Stoga sam rekao: *Totus tuus!* - Cijeli sam tvoj, riječima Ivana Pavla II. Život mi se promijenio. Tako je Međugorje za mene postalo ne samo lokacija, mjesto, nego vrijeme preobrazbe mog života.

Potom se sjećam da smo poslijepodne imali avion iz Mostara za Milano i zamolio sam stjuardesu za mikrofon. Rekla mi je: *Oče, možete dobiti mikrofon, ali vratit ćete mi ga kad budem trebala dati informacije.* Mogao sam voditi dva sata molitve kroz pjesmu i molitvu. Čak i ljudi koji su se zatekli tamo samo zato što su sjeli na taj talijanski čarter, svi su sudjelovali s nama u tom Cenakulu! Pozivam sve ljude da zavole našu Mamu i počnu joj davati, ispunjavati sve Njezine želje kroz pjesmu i molitvu krunice. Bila su to dva spektakularna sata.

■ **Čudesno!**

Da, čudesno... Bilo je to moje prvo posvećenje Djevice.

■ **Morali ste ga podijeliti.**

Bila je to ogromna radost! Nisam to mogao zadržati za sebe.

■ **Vi ste inače netko tko širi radost. Dakle, danas imate dojam da je tako započelo?**

Da, točno. Sve je počelo 1. siječnja 1985. godine.

■ **A što se događa poslije?**

Priča koja se zatim odvijala velika je priča, s puno poglavlja.

■ **Navedite nam nekoliko važnih točaka.**

Već u tom siječnju nazvao me kardinal Ratzinger i proveli smo pola sata na telefonu razgovarajući o Međugorju. To je bilo veličanstveno! Poslije me pozvao da ga posjetim u

SABRINA ČOVIĆ RADOJIČIĆ

Totus Tuus ili Cijeli sam Tvoj riječi su kojima je sveti Ivan Pavao II. posvetio svoj život Gospi. To je ujedno omiljena

krilatica kojom padre Gianni Sgreva završava svoje e-mail poruke, čovjek koji je „odrezan“ s fotografije koja stoji na grobu fra Slavka Barbarića. Kako se dogodilo da jedan pasionist, pripadnik Družbe Muke Isusa Krista koju je utemeljio sv. Pavao od Križa, odjenuvši svoj crni pustinjački habit i posvetivši se apostolskom djelovanju i kontemplaciji, postane gorljivi zagovornik Gospe Međugorske ili, kako on voli reći, *instrument* u Njezinim rukama? Životopis ovog iznimnog čovjeka nije lako prepričati u jednom razgovoru jer, kako i sâm ističe, radi se o velikoj knjizi s puno poglavlja. Ovdje su iscrtani tek nasumični odlomci, od njegova dolaska u Međugorje, spoznaje o misiji koju mu Gospa povjerava, suradnji s nizom upečatljivih ljudi, uloji koju je odigrao u radu Kongregacije za nauk vjere do onoga po čemu je u Međugorju možda najpoznatiji, osnivanja zajednice *Oaza mira* kojoj

je uručen Papinski dekret o djelovanju. *Oaza mira* je međunarodna kontemplativna redovnička mješovita zajednica, nalik na one najranije kada su se kršćani udruživali radi zajedničkih ciljeva probijajući put velikim crkvenim redovima. O. Gianni Sgreva zaređen je za svećenika 1974. i stekao je doktorat iz teologije i patrističkih znanosti na Papinskom institutu Augustinianum u Rimu. Uz dopuštenje svoga vrhovnog poglavara, o. Michaela Boylea, pratio je Zajednicu u njezinim prvim koracima u Crkvi, djelujući kao glavni upravitelj i karizmatičko-pastoralni voditelj od 1987. do 2001. No njegova uloga u svjetskom širenju poruke Kraljice mira nipošto se ne može svesti samo na takve štire bibliografske činjenice. Možda je upravo činjenica da se u emocionalnom i duhovnom smislu nikada nije prestao osjećati pripadnikom Družbe pasionista, koja ističe savjet, pomoć i zaštitu kao ključne odrednice svojih ciljeva i koja ga je uvijek podržavala u njegovu radu, pridonijela tomu da postane gorljivim „marijanskim“ svećenikom osjećajući potrebu da pomogne mladim ljudima na putu obraćenja i sebedarja Gospodinu, upravo u Međugorju koje naziva

Vatikanu. Zatim je povjerio taj susret predsjedniku liječničke komisije s kojom sam stigao iz Milana, prof. Luigiju Frigeriju. A nakon mene došao je otac Gabriel Amorth, bili smo zajedno i kardinal je povjerio, poput posebnih misija za Međugorje, prof. Luigiju Frigeriju, liječniku, da nastavi s analizama. Na meni je bilo da budem most prijenosa, poveznica između Vatikana i ovdašnje vlasti, odnosno mostarskog biskupa mons. Žanića s franjevačkim provincijalom i da preko franjevaca pratim videoe. Od tada sam počeo često dolaziti ovamo jer sam morao izvještavati o onome što sam vidio.

■ **Dakle, u to vrijeme kardinal Ratzinger, Joseph Ratzinger bio je na čelu Dikasterija, odnosno Kongregacije za nauk vjere. Povjerenje Vama, talijanskom svećeniku, da pomognete...**

Diskretno, naravno, bez objavljuvanja bilo čega.

■ **U redu, povjerenje vam, recimo ne tajnu, nego diskretnu misiju, da mu pomognete u prikupljanju jasnih činjenica o zbivanjima koja se ovdje odvijaju.**

I svaki put kad sam došao ovamo, morao sam sudjelovati na svim ukazanjima. Fra Slavko je bio jako sretan. Godine 1986., kada se ukazanja više nisu mogla odvijati

u crkvenom koru, nego u župnom dvoru, ja sam bio taj koji je predložio ocu da se promijeni mjesto. Kako ne bismo smetali biskupu Žaniću, ukazanja smo započeli u župnom dvoru, u prostoriji koja je služila kao soba fra Slavka.

■ **Kakav je bio Vaš odnos s fra Slavkom u to vrijeme?**

O, bio je moj veliki prijatelj! Ali znate, postoji još jedan detalj. Kad odete na groblje i pogledate fotografiju fra Slavka, postaje vam jasno da nedostaje nečije lice, a to je moje lice. To je fotografija koju je snimio sa mnom u Rimu kad me došao posjetiti u svibnju 1998. Dakle, iz tog vremena nije postojala lijepa fotografija nasmijanog fra Slavka. Pronašli su njegovu fotografiju sa mnom i odrezali moje lice...

■ **Kad odete tamo, sigurno Vam se steže srce i podsjeća na one trenutke prijateljstva, na sve ono što se događalo?**

Znate, kad bih dolazio ovamo, fra Slavko je uvijek želio da ostanem s njim. U svakom slučaju, znao je da, kada ima nekih problema, pogotovo sa Svetom Stolicom, ja sam taj koji će se malo zauzeti da pomognem i posredovati. I tako me došao posjetiti u Veronu i zajedno smo otišli na put u Brazil. Bilo je puno toga. Bili smo jako povezani. Znao je priču o

mojem prvom susretu s Gospom. Sjećam se kad je tijekom Festivala mladih u kolovozu 1997. htio da o tome svjedočim. *Moraš reći što je Gospa htjela od tebe i kako je Gospa ušla u tvoj život, promijenila te i tražila da ostaneš uz nju.*

■ **A poslije, ne samo da ste imali aktivnu ulogu, nego ste učinili nešto vrlo važno, čak ste uistinu osnovali vjersku zajednicu u Međugorju. Prva zajednica rođena u Međugorju proistekla je izravno iz Vašeg srca. Recite nam nešto o Oazi mira.**

Nije pravedno reći da je proistekla iz mog srca, već iz moje suradnje zato što ja to stvarno nisam želio!

■ **To je bilo protiv Vaše volje?**

Osnovana je protiv moje volje, jer uvijek sam se osjećao kao onaj koji treba biti samo instrument, u najdubljem psihološkom smislu te riječi! Morao sam poslužiti za započinjanje, usmjeravanje, kao i za teološko i duhovno tumačenje poruke koja je postala neprikosnoveni zakon, odnosno životno pravilo. Ali nisam ja to osmislio. Nije to korak poput onoga svetog Franje koji je nakon toga vidio da ga slijede i drugi prijatelji, a iz toga je nastao franjevački red. Hoću reći da je to bio lijep susret. O tome bi se trebalo razgovarati s Marijom Pavlović. U Americi se priprema film u kojem je intervju s Marijom koju pitaju: - Kažu da ste vi začeli Zakladu zajednice Oaza mira. Odgovorila je sljedeće: - Mi smo se šalili, ali Gospa je sve to shvatila ozbiljno! Tako je Marija odgovorila navečer 4. prosinca 1985., odnosno koncem iste godine. Početkom 1985. Gospa je od mene tražila da joj se posvetim, točnije 1. siječnja, a koncem iste godine, dakle 4. prosinca posvetio sam joj se... Sudjelovao sam, kako rekoh, u svim ukazanjima jer sam morao podnositi izvješća Vatikanu. Ali te večeri nedostajalo je talijanskih svećenika koji bi mogli ispovijedati Talijane. Stoga sam rekao: *Bilo bi bolje da odem na ispovijed, a poslije ćemo slaviti misu.* Taj dan nisam sudjelovao u ukazanju. Budući da je bilo tako, koncelebrirao sam na misi i na kraju mise Marija je došla u sakristiju. Pomaže mi skinuti liturgijsko ruho i u tom mi se trenutku približava i kaže: - Padre Gianni, Gospa je večeras govorila

o tebi! - Marija! Pazi, moraš biti ozbiljna, odgovorio sam joj. - Majka Djevice govorila je o tebi. - Što si rekla?! Reci mi da se šališ. Nisam joj vjerovao. Stoga sam sljedeći dan u 9 sati otišao kod nje gdje smo počeli pomalo moliti i izgovarati krunicu. A poslije? - Ako se osjetim nadahnutom, reći ću ti što je Gospa rekla. Tako smo molili krunicu i na kraju krunice, kaže mi: - Djeвица je rekla da želi s tobom osobno razgovarati i pripremiti te. U to vrijeme Marija nije dobro govorila talijanski i mislio sam da je u pitanju neka jezična greška, da je moglo doći do nespo- razuma koji može posve promijeniti sadržaj. Stoga sam joj rekao: - Napiši mi to na hrvatskome. Otišao sam do fra Slavka, nisam mu rekao o čemu se radi, samo sljedeće: - Fra Slavko, prevedi mi što ovo piše. - Gospa je rekla: Reci Gianniju (ne ocu Gianniju - reci Gianniju, jer ja sam Njezin sin) da želim osobno razgovarati s njim i da se pripremi. Taj papir čuvam u arhivi zajednice. Na to sam odgovorio: - Marija, večeras kad vidiš Gospu, reci joj da s ocem Giannijem ne treba razgovarati usnama i riječima, nego znakovima. Bože moj, tih su mi dana počeli dolaziti mladi ljudi s molbom da me slijede kako bih im dao odgovor koji su osjećali u svojim srcima, odgovor na želju za suradnjom, a prije svega za obraćenjem, i suradnjom s Gospom za Njezine ciljeve i naume.

■ **Netko je došao k Vama da Vas zamoli da mu pomognete, da ga duhovno pratite?**

Da, jedan mladić. On će postati

naš prvi svećenik. Potom i drugi koji je preminuo. On je već u raju. A nakon prvih sestara koje su se priključile, nastala je zajednica. Nikada nisam razmišljao o toj zajednici i kada sam iz dana u dan uviđao da se stvari materijaliziraju, pomislio sam u sebi: *Ali, Bože moj, što učiniti?* Potom prolazimo ono što se naziva posredovanje Crkve. Odem kod svog duhovnog oca koji, umjesto da mi kaže: *Ne, ne, ne, ne pomišljaj na to!* kaže: *Gospodin ti govori.* I rekao mi je da odem razgovarati sa svojim ocem provincijalom pasionista u Italiji koji mi pak kaže: *Slušaj! To je Božja ljubav! Poslušaj!* Bili smo već u lipnju 1986., a ukazanje, odnosno Gospine riječi su od 4. prosinca 1985.

■ **Polu godine poslije...**

Polu godine poslije stvari su se nevjerojatno materijalizirale i tada mi je otac provincijal rekao: *Piši mi što osjećaš u srcu.* To je prvo pravilo života, jer pod poslušnošću sam počeo pisati. Napisao sam da je Međugorje bolnica za one koji su ranjeni zbog udaljenosti od Boga. Dakle, upravo onako kao što mi je Marija rekla kad sam drugi put došao ovamo: *Međugorje se mora razvijati i postati velika bolnica za ranjene kako bi, vrativši se Bogu, mogli izliječiti svoje rane prihvaćajući dar mira.* Međugorje je velika bolnica. To je velika klinika, ja koristim naziv "kardiološka klinika". O, Gospa koja poznaje srca svoje djece može nas doista izliječiti i spasiti! Dakle, zajednica izliječenih da bi se ozdravilo, obraćenika da bi se obratilo. Potom je započeo projekt, plan s gledišta i teološkog i

duhovnog tumačenja. I tada su sve poruke i poruke koje smo imali u to vrijeme, do 1986., dakle iz prvih pet godina, stvarno stvorile temelje koji daju teološki i biblijski ključ postavši Pravilo života koje je odobrila Crkva.

■ **A što je bilo s Vama? Vi ste izuzetno skroman čovjek, ali niste bilo tko. Vi ste profesor teologije, stručnjak...**

Počeo sam predavati još 1979. u sjemeništu u Veroni.

■ **Bili ste okruženi najvećim teolozima. Govorite mi o ocu Laurentinu. Govorite mi o kardinalu Ratzingeru, prije nego što mi govorite o ocu Gabrielu Amorthu. Nisu to bili početnici.**

Bili su tu i drugi. Bilo je to kao grupa solidarnosti i mogli smo pomoći jedni drugima.

■ **Fra Slavko, fra Tomislav Pervan... svi su oni jako, jako ozbiljni ljudi.**

A fra Ivan Dugandžić, moj Bože, on mi je bio iskreni prijatelj i još uvijek priča o tome. Bili smo veliki prijatelji.

■ **Dakle, cijeli niz nevjerojatnih ljudi, ozbiljnih i kompetentnih, bio je prisutan u tim prvim godinama kada se Međugorje počelo razvijati i u tom procesu Vi osnivate zajednicu Oaza mira. Kako se danas uopće osniva vjerska zajednica?**

U srcu sam nosio terete, a u to su vrijeme postojala dva velika problema. Pitanje Međugorja koje je bilo pod prosudbom Crkve i - ne volim to ni spominjati - kad je veronski biskup 1985. saznao da sam otišao u Međugorje, zabranio mi je predavati. No nastavio sam kod franjevaca i na drugim sveučilištima.

■ **Ali bila je to ozbiljna kazna?**

Jer je znao da sam bio u Međugorju i, još gore, da sam preporučivao ljudima da idu u Međugorje. Oprostio mi je nekoliko godina poslije. Dakle, nije bilo posljedica. Imao sam podršku svoga provincijalnog oca, svoga duhovnog oca, velečasnog Luigija koji je sada u postupku proglašenja blaženim. Dakle, kada je problem Međugorja riješen? Kad sam imao priliku razgovarati sa svetim Ivanom Pavlom II. točno 10. rujna iste godine, 1986. Bio sam uplašen. U Međugorju se može osnovati vjerska zajednica, no uz sve kanonske zakone koji se moraju ispoštovati, ne smije se improvizirati. Pitao sam Gospu. Morao sam razgovarati s nekim iznad biskupa. Tada sam već bio u kontaktu s kardinalom Ratzingerom, ali nisam htio s njim razgovarati o tom problemu. Ali na kraju, 9. rujna iste 1986. godine imao sam vrlo lijep, vrlo osoban susret s kardinalom Ratzingerom. Ali nakon toga, ministar talijanskog ministarstva vanjskih poslova - ne mogu se sjetiti njegova imena - želio je razgovarati s kardinalom Ratzingerom i zamolio me da ga pratim. Tom sam prilikom govorio pola sata i on me saslušao. Na kraju me je kardinal koji je stvarno čovjek koji sluša i koji će postati Benedikt XVI. - ja ga zovem 'čovjek koji zaista sluša' jer ne propušta ni riječ koju mu kažete - upitao: - Ali zašto se plašite? Zar ne vidite da je to volja Duha Svetoga? - Ali što s Međugorjem? - Na meni je da mislim o Međugorju, a ne na vama. Vi morate misliti o pozivima!

■ Dakle, tadašnji kardinal Ratzinger, budući da još nije bio papa...

Bio je kardinal prefekt.

■ ...potiče vas da brinete o pozivima i duhovnoj pratnji ljudi...

On mi je također dao smjernice za Zakladu. Objasnio mi je kako se to radi. Bez straha, jer nema problema s kanonskim pravom, rekao mi je!

■ Dakle, dobili ste potpuno ohrabrenje od onoga tko je zapravo nadređeni? Zapravo, on je taj koji ima sav autoritet. To je sigurno najviše što se moglo doseći?

To je on. A onda će biti Komisija. Dakle, potpuno ohrabrenje jer je slijedio ovo teološko načelo: *Potrebno je gledati kakvi su plodovi stabla*. Dakle, uz radost te utjehe, tog odgovora, kardinal me stvarno utješio i od tada smo već bili prijatelji, ali potom smo se još više zbližili. Dan nakon toga slijedio je susret sa Svetim Ocem koji je ugovorio isti talijanski ministar. Tajnik je objasnio da će te večeri Sveti Otac večerati sa skupinom Korejaca i da će to biti teško, ali da će se sljedeći dan vratiti u Rim na opću audijenciju nakon koje bismo se mogli susresti. Bila je srijeda. Uveli su Svetog Oca u malu prostoriju, gdje sam ja već čekao, i razgovarali smo. Saslušao me. Još jedna osoba koja sluša kao kardinal Ratzinger. Čudesno! Slušao me, slušao i onda mi se primaknuo lijevom uhu i rekao: - A vi molite za mene! - Ali, Vaša Svetosti, problem s veronskim biskupom... - Međugorje i pozivi... Na vama je da se o tome brinete i na vama je da dobro razlučite pozive. - Ali Svetosti, mi... - Ako Bog to želi, hoću li ja to zabraniti, spriječiti njegov naum? Potom sam ja rekao: - Mogli bismo možda početi u Veroni sa... Tada mi je odgovorio: - Moj oče, Gospa će predvoditi i otvarati vam sva vrata. U tom sam trenutku kleknuo. Poljubio me u čelo, blagoslovio me i otišao sam s radošću svetog Ivana Pavla II. Taj je susret sa svetim papom Ivanom Pavlom II. ostavio pečat na Zajednici.

■ Budući papa Ratzinger i papa Ivan Pavao II ohrabрили su vas, blagoslovili, pomogli, nadahnuli.

Sjećam se još jednog susreta, bilo je to u travnju 1985., godinu prije na Papinoj općoj audijenciji, gdje sam

bio među biskupima i kardinalima. Prošao je i sve ih pozdravio, pa i mene. I pričao sam mu o Međugorju. Krenuo je dalje, prešao tri metra i tu se okrenuo, prišao mi i prišapnuo na lijevo uho: - Oče moj, svako jutro molim za dobro rješenje Međugorja, rekao je na talijanskome: *Buon esito si Međugorje!* Iza mene je stajala sestra koja je dodala: - Oče, što više možete poželjeti? Jeste li čuli što vam je Sveti Otac rekao? Više nisam mogao sumnjati u Međugorje s takvom podrškom.

■ Kada je Oaza mira postala kanonski priznata zajednica?

Kanonski je priznata na Božić 25. prosinca 1990. Prvo je dobila priznanje kao privatna udruga vjernika, a nakon pet godina i kao javna udruga. U tom procesu postaje vjerski institut. To su novi oblici redovničkog života; to jest, istovremeno su prisutne i žene i muškarci, ne samo kao posvećene osobe i svećenici, nego i kao bračni parovi, odnosno svjetovni pokret. Sada još čekamo jer ne postoji obrazac. Postoji broj 65. koji govori o ovim zajednicama, ali ne postoji kanonska odredba za ovu vrstu zajednice. Dakle, to je maksimum. Biskupi koji daju inkardinaciju svećenicima i sl. I tako putujemo tim putem.

■ Na koliko mjesta danas postoje zajednice Oaze mira?

Ovdje imamo jednu zajednicu, a središnja kuća nalazi se na ulazu u Rim u biskupiji Sabina-Poggio Mirteto. Postoji još jedna zajednica u Foggiji, nedaleko od San Giovanni Rotondo Padre Pija, kao i na Sardiniji. Naša prva zajednica bila je u biskupiji Vicenza i nakon naše zajednice u Kamerunu u Mbalmayu osnovali smo dvije zajednice u Brazilu, to jest u Quixadi, koja je najstarija, a najnovija je ona u Fortalezi. Na putu koji smo prošli postojala je i zajednica na Jamajci i u Rusiji koje su trenutno zatvorene.

■ Kako ste se osjećali kad ste ovu Zajednicu predavali drugima na odgovornost, nakon što ste je Vi utemeljili?

Ispravno je tako postupiti. Uvijek sam se osjećao kao instrument.

■ To nije Vaša zajednica?

Točno. Zaista sam osjećao da je u Gospinim rukama da joj pomogne uspostaviti red i također dati ono što je teološko i duhovno usađivanje, jer smo morali spasiti mlade ljude koji nisu ništa znali o posvećenom redovničkom životu. Imali su poleta za obraćenje, ali su se morali i obučiti. Dakle, 17 godina sam to radio i, dakako, nastavljam ih pratiti. No 2001. smo unijeli promjene. Jako sam sretan jer vidim da nakon 20 godina biljka nastavlja rasti.

■ Je li to velika, duboka radost za Vas?

Naravno! I pomislio sam: *Što ako ja umrem, a oni ne budu mogli slijediti zasade?* Vidim da su sposobni. U tome je moja radost.

■ Dakle, don Gabriel Amorth je preminuo, kao i otac Laurentin, fra Slavko i još neki Vaši važni suradnici. S kim danas usko surađujete?

Malo sam se udaljio od Zajednice. Uvijek postoji skupina ljudi s kojima surađujem, ali više ne tako izravno sa samom Zajednicom.

■ Osim Oaze mira, u što ste danas uključeni? Je li Vam se međunarodna komisija za Međugorje obratila da sudjelujete u njezinu proučavanju ili su se pak usmjerili na izvješća koja ste već ranije priredili?

Komisija je jednostavno ispitala ono što se događa u Međugorju i ono što se odnosi samo na videoce. Zajednice u toj fazi nisu razmatrane. Odnosno, bio sam uključen, ali nisam izravno surađivao na tome.

■ Vi ste profesor patristike na Biblijskom sveučilištu u Galileji. Pričajte mi o svom angažmanu u Svetoj zemlji prema kojoj gajite posebnu naklonost.

Prvi sam put otišao u Svetu zemlju 1982. Bio sam uistinu radostan. Bilo je to dirljivo iskustvo. Na kraju sam otišao tamo da postanem svećenik vodič za hodočašća ili za skupine u osnivanju u Jeruzalemu. Godine 2004. moji su me nadređeni zamolili da postanem poglavar Družbe pasionista u Jeruzalemu i Betaniji. Stoga sam tamo ostao sedam godina, od 2004. do 2011. Doista sam se osjećao izraelskim državljaninom. Da 2011. godine nije došao prijedlog da postanem poglavarom Družbe, točnije samostana u Veroni, ostao bih u Jeruzalemu. Kad biste znali kakva sam sve iskustva tamo doživio! Prije svega, naučio sam hebrejski.

■ Da, kad govorimo o ocu Gianniju, ljudi mi kažu: Ah, to je svećenik koji govori sve jezike! Navedite mi koje sve jezike govorite.

Ne govorim jezike. Snalazim se u komunikaciji s ljudima.

■ Talijanski, francuski, engleski, njemački, hebrejski... grčki, latinski i starohebrejski... ali ne samo starohebrejski, već i suvremeni hebrejski?

Stari ili suvremeni hebrejski, nema problema, jer postoje samo neke vrlo male razlike.

■ Sedam ili osam jezika! S vremenom dobro razumijevate i hrvatski...

Finski i portugalski, kao moj drugi jezik.

■ Jednog dana 2011. nazvali ste me i rekli: Ima jedan mladi Izraelac, Charbel, i mislim da sutra odlazi iz Međugorja. Možeš li se sastati s njim?

I od tada smo, od tog datuma, pokrenuli poznato hodočašće.

■ Ali Vi ste bili ključna osoba. Pričala sam Vam o svojoj žarkoj želji da povedem jednog međugorskog vidioca u Svetu zemlju, budući da je to nešto što Vam je u srcu jer volite i Međugorje i Svetu zemlju. A potom ste me nazvali i rekli da moram upoznati tog mladića.

Zato što smo Charbel Maroun i ja 2010. osnovali marijanski pokret u Izraelu. Stoga je on bio taj koga smo morali kontaktirati.

■ Nakratko smo se susreli i kada sam 2013. trebala nekoga da mi pomogne ustrojiti i koordinirati veliko hodočašće u Svetu zemlju bilo je posve prirodno pitati Charbela za pomoć. Nije imao nikakvih sredstava, nije imao baš ništa osim svoje ljubavi i entuzijazma. Charbel nam je pomogao organizirati nešto potpuno zadivljujuće, a to je bilo ono što se dogodilo u Svetoj zemlji s vidjelicom Vicom, monsinjorom Léonardom, utemeljiteljem pokreta Maranatha Conversion i s Vama, uz 550-600 hodočasnika i na tisuće stanovnika Svete zemlje.

Odaziv je bio odličan, sjajan. To se događa kada smo ponizni instru-

menti i kada kažemo Gospi: *Čini sa mnom što god hoćeš, ja sam glina u tvojim rukama*. Charbel je morao kontaktirati sve biskupe... Pokušati uvjeriti biskupe da pristanu na ovo hodočašće nije bila laka stvar.

■ Zadivljuje me sve što je učinio. Marijanski pokret koji ste s njim pokrenuli, a koji je potom uzео maha i drugu dinamiku danas je jedan od priznatih i jakih pokreta u Svetoj zemlji.

Nije ga priznao samo maronitski biskup – jer se skupina razvija najviše na sjeveru Galileje i u maronitskoj biskupiji – nego je i patrijarh Pizzaballa oduševljen. Svi biskupi djeluju zajedno u korist skupine.

■ I vidimo da ova skupina rođena u Međugorju stvarno postaje mjesto koje nešto sije...

I to ne samo na kršćanskoj razini i na razini različitih obreda. Obratite pozornost na to tko sije sa Židovima, zato što Charbel vrlo dobro govori hebrejski i arapski, naravno. Otvoren je za Židove i za dijalog sa Židovima, a ima i puno muslimanskih prijatelja. Ali prije svega, njegovi su prijatelji među Židovima. Sjećate li se izraelskih vojnika koji su se došli pokloniti Gospi i na Vickin blagoslov? To su slike koje se ne zaboravljaju. Proveo sam nezaboravan dan. O, moj Bože! Ja, koji vodim dijalog sa Židovima, sa svojim obiteljskim i prijateljskim kontaktima... Ali gledajući ove slike vojnika koji su tamo bili uz Vicku...

■ Muškarci i žene, mladići i djevojke, svi su se držali za ruke.

Bilo je čudesno vidjeti te naoružane ljude kako se grle.

Kao što Gospa kaže ovdje u Međugorju, postoji razlika, ali prije svega, svi mi smo djeca Božja. Mi oblikujemo svoje zajedništvo. A svjedočili smo tom zadivljujućem zajedništvu.

■ Oče Gianni, bili ste izuzetno poslušni onomu što Vam je Gospa šapnula na uho. Kroz vrijeme ste odgovorili da. Pokušali ste ne samo odgovoriti na ono što je tražila od Vas, već i pomoći drugim ljudima da odgovore na ono što je njihova misija.

Istina je, ono što sam mogao učiniti, učinio sam.

■ Postoji skupina ljudi kojima je istinski stalo pomoći nebu da okupi sve ljude dobre volje. Jeste li imali priliku upoznati papu Franju?

Sreo sam ga samo jednom, bio sam u Finskoj i sjećam se da je bio 4. lipnja 2016. Ali bio je to kratki susret, razgovarali smo o Finskoj.

■ Ali osjećate li se pozvanim sudjelovati u njegovim prijedlozima?

Znate, ja ništa ne organiziram. Ne planiram ništa. Nikada. Ne znam što će biti sutra.

■ Samo se prepustite?

Upravo tako. To je moja filozofija, moja duhovna filozofija, prepustiti se i stvarno biti otvoren, za svaku Gospinu inicijativu. Bilo koju.

■ Gdje vidite Međugorje u budućnosti?

Na to je lako odgovoriti. Dovoljno je pogledati što se događa danas...

■ Trenutno se odvija Festival mladih.

Svijet u Gospinim rukama. Gledamo ono što bi bio svijet u Gospinim rukama. Stječemo o tome predodžbu, kako će biti kada se svijet vrati u Gospine ruke. To je istinsko čudo! Čudo u našim srcima! Ne znam kakva će biti naša budućnost, ali ovakva je Gospina budućnost. Ovo ovdje je stvarnost. Ovo je priča. To je priča iz XII. poglavlju Otkrivenja, odnosno o pobjedi Žene nad Zmajem.

■ A mi smo samo mali vojnici koji pomažu.

Upravo tako! Ovdje sam da kažem svoje *Da!* Kad zatvorim oči, ne znam što će se dogoditi sutra, ali idemo dalje... *Totus Tuus*. Kad pišem svoju e-poštu *Totus Tuus* i kad učinim nešto, bilo koju stvar, najmanju ili najveću, posvećujem se. Jutros sam naš susret jasno posvetio Gospi: *Mama, posvećujem Ti ono što će se dogoditi uz pomoć ovog razgovora. Sve mora biti Tvoje*. Ovo je svijet Gospine budućnosti. Napreduje sporo, ali će se u potpunosti odvijati u miru. Hvala vam za svako sudjelovanje u tom novom svijetu i neka mir živi u našim srcima! Amen.

Prevela i uredila:
Davorka Jurčević-Čerkez

Međugorske kontroverze

Za četrdeset i dvije godine njegova trajanja, oko međugorskog fenomena nakupilo se više prijetnih tema koje i danas izazivaju žive rasprave, generiraju sukobe ili u najmanju ruku proizvode duboke razlike u mišljenjima. U nekoliko sljedećih priloga namjeravamo se posvetiti nekolicini najvažnijih kontroverzi oko Međugorja, naravno onoliko koliko je to moguće u ovom formatu i s još uvijek skromnom zalihom do sada prikupljenih i dostupnih podataka.

Ovaj tematski niz otvaramo jednim poznatim prijetnjom oko različitih viđenja i tumačenja početnih stavova tadašnjega mostarsko-duvanjskog biskupa Pavla Žanića i međugorskog župnika fra Joze Zovke o izvanrednim događajima u župi Međugorje. Započet ćemo s fra Jozom i njegovim izvornim pogledima na međugorski fenomen. U jednom od ranijih priloga već smo pisali da je fra Jozo u početku bio vrlo rezerviran i sumnjičav prema djeci i njihovim tvrdnjama da im se ukazuje Gospa. I sam je u više navrata (pa i u intervjuima novijega datuma) ponavljao kako nije odmah povjerovao, nego je u početku pretpostavljao da bi se najprije moglo raditi o umišljaju jedne od djevojčica (Ivanke) koja je toliko patila za netom preminulom majkom da je u mašti projicirala njezin lik na nebesku Majku i potom sugestivno utjecala na ostale. Potvrdu da je fra Jozo u početku doista u tom ključu čitao i tumačio neobične događaje u njegovoj župi, pronalazimo, između ostaloga, i u već spominjanom izvješću, kojega su lokalne komunističke vlasti iz Čitluka poslale 2. srpnja 1981. Izvršnom vijeću Skupštine Socijalističke Republike BiH u Sarajevo. Podsjetimo da se u tom dokumentu navodi kako su tih dana na sjednicu „koordinacionog odbora za vjerska pitanja“ u Čitluku bili pozvani međugorski župnik fra Jozo Zovko i

IVICA ŠARAC

U IZJAVI PRED DIJECEZANSKOM KOMISIJOM 1985. GODINE, FRA JOZO JE, ODGOVARAJUĆI NA PITANJE O JEDNOM NJEGOVU SNIMLJENOM RAZGOVORU S DJECOM OD 30. LIPNJA 1981., REKAO DA TADA, DAKLE 30. LIPNJA, JOŠ NIJE VJEROVAO DA SE DJECI UKAZUJE GOSPA. PROMJENA U NJEGOVU STAVU USLIJEDILA JE NAKON JEDNOGA OSOBNOG ISKUSTVA, NO U NJEGOVU IZJAVI PRED KOMISIJOM NIJE PRECIZIRANO KADA SE TO TOČNO ZBILO.

kapelan fra Zrinko Čivalo te da je župnik izjavio kako je „kontaktirao s djecom i da je stekao uvjerenje da je sve to proizvod dječje mašte uslovljene depresivnim stanjem djevojčice koja je izgubila majku.“ Fra Jozo će nakon razgovora s Ivankom otkloniti sumnju da bi iza svega mogla stajati njezina mašta, ali će i dalje biti nepovjerljiv i oprezan, bojeći se, kako je rekao, podvala i mogućnosti da možda vlast zlorabi taj slučaj za kompromitaciju župe i Crkve. Zbog napete situacije u župi prvih dana nakon vijesti o ukazanju Gospe, fra Jozo je zatražio (posredno, preko don Tadije Pavlovića koji je došao u Međugorje

u nedjelju popodne, uoči Petrovdana) da i mjesni biskup što prije dođe i pomogne svojim savjetima. U izjavi pred Dijecezanskom komisijom 1985. godine, fra Jozo je, odgovarajući na pitanje o jednom njegovu snimljenom razgovoru s djecom od 30. lipnja 1981., rekao da tada, dakle 30. lipnja, još nije vjerovao da se djeci ukazuje Gospa. Promjena u njegovu stavu uslijedila je nakon jednoga osobnog iskustva, no u njegovoj izjavi pred komisijom nije precizirano kada se to točno zbililo. Dvadesetak godina kasnije, na izravan upit jedne autorice da objasni „u kojem momentu se promijenio“ njegov stav prema djeci

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

i ukazanjima, fra Jozo odgovara da je bila nedjelja (autorica je u bilješci navela 5. srpnja 1981.) kada je ostavši sam u crkvi čuo glas da iziđe i zaštiti djecu (o tomu smo pisali u prošlom prilogu!). Može se zaključiti da fra Jozo do tog osobnog iskustva 5. srpnja 1981. nije povjerovao u Gospina ukazanja. E, tu dolazimo do zanimljiva zapleta. Naime, fra Jozo je pred Dijecezanskom komisijom kazao da su mnogi svećenici u to vrijeme već bili povjerovali, štoviše da je i biskup Žanić već kod prvoga dolaska u Međugorje „bio otvoren prema tim događajima“, a da je njega, koji tada još nije povjerovao, smetalo što je „Biskup prerano povjerovao“. Suočivši se s biskupom Žanićem pred komisijom, fra Jozo mu kaže: *Biskupe, Vi ste zaista bili uvjereni. Kad ste došli u Međugorje, nakon razgovora s djecom, bili ste oduševljeni. Rezultat toga bila je izjava: „Djeca govore istinu.“ Vi ste imali vjeru: „Gospa je tu.“ A ja sam bio žalostan jer nisam znao zbog čega ću im vjerovati.* U knjizi „Biskup Žanić o Međugorju: istinom po neistinama“, autor Ratko Perić, mostarsko-duvanjski biskup u miru, ironizirao je i žestoko kritizirao fra Jozine izjave, izrečene pred Dijecezanskom komisijom. Zbog ograničenog formata ove kolumne, donosimo samo najvažnije dijelove Perićeva komentara: *A osobito je iz fra Jozina interventa očita njegova svjesna gluma i lažno prenemanje kako je u vrijeme Biskupova dolaska u Međugorje 21. srpnja i nakon*

njegova razgovora s djecom, fra Jozo „bio žalostan i nije imao razloga da djeci vjeruje“, a Biskup, eto, vjeruje!... Fra Jozo „žalostan“ jer nije znao zbog čega djeci vjerovati, a „Gospa“ mu se „ukazala“ 29. lipnja 1981.! Kakvo licemjerje i dvoličje, kakva li farizejština i hipokrizija! Perić ovdje olako zaključuje i kritizira, previdajući neke važne detalje. Najprije, fra Jozo pred komisijom uopće nije izjavio da je imao viđenje 29. lipnja, nego da je to bilo 29., ne navodeći kojega mjeseca. U zapisniku stoji (što citira i biskup Perić) da je o tomu pred komisijom rekao sljedeće: „Mogu Vam kazati: 29. sam klečao u crkvi za vrijeme krunice. Bila je puna crkva. Iza

Foto: Arhiv ICMM

Fra Jozo je pred Dijecezanskom komisijom kazao da su mnogi svećenici u to vrijeme već bili povjerovali, štoviše da je i biskup Žanić već kod prvoga dolaska u Međugorje „bio otvoren prema tim događajima“, a da je njega, koji tada još nije povjerovao, smetalo što je „Biskup prerano povjerovao“. Suočivši se s biskupom Žanićem pred komisijom, fra Jozo mu kaže: *Biskupe, Vi ste zaista bili uvjereni. Kad ste došli u Međugorje, nakon razgovora s djecom, bili ste oduševljeni. Rezultat toga bila je izjava: „Djeca govore istinu.“ Vi ste imali vjeru: „Gospa je tu.“ A ja sam bio žalostan jer nisam znao zbog čega ću im vjerovati.*

*trećeg desetka imao sam viđenje. Gospa je bila u crkvi, negdje ispod kora...“ (nakon stanke) fra Jozo je – vidno uzbuđen – nastavio: „Počeli smo pjesmu. Poslije sam jednostavno morao pružiti svjedočanstvo prisutnom narodu. Rekao sam u propovijedi narodu da je Gospa tu.“ Vidimo, dakle, da fra Jozo uopće nije spomenuo lipanj. Perić se poslužio bilješkom koju je naknadno olovkom u zapisnik unio jedan od članova komisije, dopisavši rukom da je to bilo 29. lipnja. Iz konteksta i svih do sada poznatih izvora koji tematiziraju događaje u Međugorju zadnjih dana lipnja 1981., nigdje nema naznake da bi fra Jozo imao viđenje tijekom molitve krunice 29. lipnja – dakle na Petrovdan. Ne doima se vjerojatnim da se u to vrijeme u župi Međugorje (zaštitnik župe je sv. Jakov) molila krunica prije sv. Mise na Petrovdan! Uzimajući u obzir onodobni kontekst i činjenicu da su djeca u srpnju na fra Jozin nagovor prešla u crkvu i započela s narodom molitveni program u crkvi (krunica i sv. misa), prije će biti da je fra Jozo u svojoj izjavi o viđenju mislio na srpanj. Dakle, biskup Perić je pogriješio u datiranju. Nadalje, fra Jozo isto tako nigdje ne spominje da je taj prvi susret i razgovor s biskupom o zbivanjima u Međugorju (kada je „bio žalostan i nije imao razloga djeci da vjeruje“) bio 21. srpnja. U izjavama pred komisijom fra Jozo se inače opravdava da ne može biti kronološki precizan i sjetiti se datuma, jer mu je SUP prilikom pretresa i uhićenja oduzeo dnevnik i bilješke. Podsjetimo da on odgovara na pitanja pred komisijom 1985., a govori o događajima iz 1981., pa je posve logično da se ne može prisjetiti kada se sve točno zbi(va)lo. Postavlja se pitanje: nije li možda postojao neki raniji susret i razgovor fra Joze i biskupa Žanića (prije 21. srpnja), na temelju kojega bi fra Jozo mogao zaključiti da je „Biskup prerano povjerovao“? Tu nam možda donekle može pomoći sljedeći pasus službenoga zapisnika Dijecezanske komisije: *Fra Jozo nastavlja misao izjavljujući da je imao par susreta s Biskupom i jednom je bio s njim u Ordinarijatu. Tema njihovih razgovora bila je Međugorje i Biskup je već u svom prvom dolasku u Međugorje (nakon prethodnog susreta susreta s fra Jozom u Čitluku) bio otvoren prema tim događajima: „Znam da je dvaput dugo razgovarao napose s djecom i kad je završio, konačno je izjavio: ‘Meni je jasno. Ne treba mi više ništa.’ Izjasnio se skroz pozitivno.“ U zapisniku se, prema fra Jozinim riječima, spominje više njegovih susreta s biskupom Žanićem, jedan u Ordinarijatu, a spominje se i susret u Čitluku, no nigdje nije naveden datum tih susreta. Fra Jozo je doduše 2008., u objavljenom razgovoru sa Sabrinom Čović-Radojičić, naveo da mu je nakon susreta s don Tadijom Pavlovićem u nedjelju popodne uoči Petrovdana (1981.) biskup Žanić zakazao „sastanak u Čitluku u utorak“ te da je biskup „u srijedu došao u župni ured“ i da su ga „djeca dočekala“, a on ih „onako sve zajedno uveo u ured.“ No, i dalje nam ostaje problem s datumima. U kronici župe Međugorje, kao i u kronici župe Čitluk, ne postoji nikakva zabilješka o tim susretima. Ipak, za preciznije datiranje susreta u Čitluku mogao bi nam poslužiti jedan podatak iz kronike tadašnjega župnika u Gradničima, fra Umberta Lončara, koji je ovo zapisao: „3. 07. 1981. Petak. Oko 10³⁰ sati došao biskup Žanić na Čitluk da ispita stvar o zbivanjima u Međugorju.“ O mogućem raspletu ove zavrzlake, a posebnom o stavu biskupa Žanića prema događajima u Međugorju, više u sljedećemu prilogu.**

BOG ČINI ČUDESA I KADA JE TO NEMOGUĆE

U organizaciji Marijine legije, a uz potporu Sisačke biskupije, u petak 30. lipnja u župi sv. Kvirina u Sisku počeo je jubilarni peti po redu Mladifest Hrvatska.

Ovogodišnji program Mladifesta, koji se organizira po uzoru na onaj u Međugorju, održavao se pod geslom „A s njome su nam došla sva dobra i od ruku njezinih blago nebrojeno“ Mudr 7, 11. U susret je okupljene uveo predsjednik komicija Gospe Snježne iz Petrinje Vlado Sućec, a sve okupljene, kao i one koji Mladifest prate putem TV kanala i društvenih mreža, pozdravili su i povjerenik za mlade Sisačke biskupije vlč. Marijan Štingl i rektor bazilike sv. Kvirina vlč. Robert Jakica. Iskazali su dobrodošlicu u grad hrvatskih pobjeda i grad sv. Kvirina, istaknuvši kako ovakvi susreti donose brojna dobra i duhovne plodove.

Zatim je slijedilo svjedočanstvo koordinatorice Trajnog euharistijskog klanjanja u Dubrovniku i promotrice Trajnog euharistijskog klanjanja u Hrvatskoj Nade Burum te članova Katoličke malonogometne lige, tajnice Ureda za mlade HBK Ive Vrabac, vlč. Ivana Grbešića, koji je

KMNL pokrenuo u Sisku, i aktivnog igrača u ligi Mateja Križanića.

Svjedočanstvo koje je osvojilo srca mladih bilo je ono izbornika Hrvatske nogometne reprezentacije Zlatka Dalića. On je iskreno i srcem progovorio o svom djetinjstvu, nogometnoj reprezentaciji, vjeri i ljubavi prema Domo-vini koja ih drži zajedno te molitvi krunice koja mu daje snagu. „Dragi mladi morate vjerovati, biti uporni, čvrsti u svojim nakanama jer uvijek se dobro dobrima vrati. Kada dođu teški trenuci i prepreke najlakše je odustati, borite se i tražite svoj put. Dragi Bog će biti uvijek uz nas“, poručio je izbornik Zlatko Dalić okupljenima.

Međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić održao je katehezu o euharistiji, istaknuvši kako je važno poznavati ono što je pred nama u misi jer nam pruža da još puno dublje živimo otajstva koja nam je Krist ostavio. Misno slavlje, kao središnji dio prvog dana Mladifesta, predvodio je sisački biskup Vlado Košić. U propovijedi je biskup rekao kako je naš Bog, Bog čudesa o čemu svjedoči i prvo čitanje iz Knjige postanka kada je Bog Abrahamu koji je imao 99 godina i ženi mu Sari od 90 godina obećao potomstvo.

„Doista Sara je rodila sina Izaka, od Izaka se rodio Jakov, a njemu dvanaest sinova po kojima nose imena dvanaest izraelskih plemena. Tako je nastao taj prvi Božji starozavjetni narod. Tu je Bog želio pokazati svoju čudesnu desnicu, da je njemu sve moguće samo mu treba vjerovati. Kaže Poslanicama Hebrejima da kada je Bog navijestio Abrahamu da će od njega poteći veliki narod, povjerovala Abraham i uračuna mu se u pravednost. Kada vjeruješ i protiv svake nade se nadaš, to je prava vjera i pravo povjerenje. Kada ne vidiš što slijedi iza svakog tvog koraka, a ti se, kako kaže prof. Ivančić, usuđuješ baciti u

naručje i Očeve te ruke uhvate i ti si spašen. Zato jedino što trebamo naučiti danas iz Riječi Božje je da trebamo imati povjerenje u Boga i da Bog čini čudesa i kada je to nemoguće“, poručio je biskup.

Prvi dan zaključen je križnim putem koji je predvodio povjerenik Štingl, a za koji su razmatranje za svaku postaju napisali hrvatski branitelji i članovi njihovih obitelji, izvijestio je Ured za odnose s javnošću Sisačke biskupije.

Drugi dan Mladifesta započeo je predstavljanjem Molitvene zajednice „Vjera i svjetlo“ iz Siska koju je predstavila Tihana Čulinović. Slijedilo je predstavljanje molitvenog pokreta „40 dana za život“ čije

je poslanje okupljenima predstavila Dijana Brozović. Zatim je svoje svjedočanstvo izrekao bivši vaterpolo reprezentativac Vedran Jerković.

Brojnim okupljenima svjedočio je i dugogodišnji voditelj Mladifesta u Međugorju fra Marinko Šakota, a katehezu o povezanosti franjevac i Blažene Djevice Marije održao je fra Marin Karačić.

Misno slavlje drugoga dana predvodio je fra Marinko Šakota, koji je u propovijedi govorio o snazi vjere. Fra Marinko se zapitao zašto Isus upravo u pročitanoj Evanđelju po Mateju toliko naglašava važnost vjere te odgovorio da je to zato što nas Bog ljubi kao onaj milosrdni otac iz prispodobe koji je primio nazad svog izgubljenog sina.

Propovjednik je poručio i kako je Božja ljubav tolika da ju mi možemo tek naslutiti i da je veća od svih naših grijeha i slabosti te nas on nikada neće napustiti. Na kraju je zaključio kako nam je Bog dao mogućnost izbora u svom životu, a vjerovati znači izabrati upravo Gospodina.

Nakon mise slijedila je molitva krunice koju su predvodile sestre iz Družbe Kćeri Božje ljubavi, a dan je završen koncertom duhovne glazbe

fra Marina Karačića i Dominika Lučića, izvijestio je Ured za odnose s javnošću Sisačke biskupije.

Program završnog dana Mladifesta počeo je razmatranjem kancelara Sisačke biskupije preč. mr. sc. Janka Lulića o temi gesla. Zajednicu „Srce Isusovo“ koja djeluje u katedralnoj župi u Sisku predstavili su članovi Lucija Volgemuth i Antonio Tompić. Uslijedilo je svjedočenje poduzetnice Jane Radeljak i bračnog para Pere i Katarine Eranović. Katehezu je održao fr. Luka Madunić, a krunicu prije mise predvodile su sestre iz sisačke zajednice Družbe Milosrdnog Isusa.

Misu je predslavio predsjednik Odbora Hrvatske biskupske konferencije za mlade šibenski biskup Tomislav Rogić u zajedništvu s povjerenikom za pastoral mladih Sisačke biskupije Marijanom Štinglom i rektorom bazilike Robertom Jakicom.

U homiliji, biskup Rogić je istaknuo da se mudrost života nalazi u Kristu. „On je utjelovljena mudrost Božja, mudrost je živa Riječ po kojoj je sve stvoreno, svaki od nas. Svakome od nas je darovan život jer nas je Bog htio, jer nas je volio, jer nas je u svom Sinu, svojom dječicom učinio. Pozvao nas je na obilje izobilja života, mudro birajući što me vodi k Bogu, a što udaljava“, rekao je biskup, upozorivši na mnogovrsnu „ponudu“ koja udaljava od Boga.

Biskup je sudionicima poručio da je potrebna ekologija duha, poruka koje ulaze u njih. „Mi ne možemo zabraniti da nam bilo koja ptica proleti iznad glave, da dođe do nas neka misao, želja, ponuda ili reklama, ali mi biramo komu ćemo dopustiti da uđe u naše srce, našu dušu, u naš um i volju“, dodao je.

Na kraju, govoreći o naviještenom Evanđelju u kojem Isus govori tko ga je dostojan, odnosno tko ga nije do-

stojan, mons. Rogić je rekao da ako ljube nekoga ili nešto više na ovom svijetu od Boga u pitanje dolazi njihovo božansko posinjenje.

„I ona ključna Isusova Riječ: Tko ne nosi svoga križa, također nije Krista dostojan. Ne može se slijediti Krista bez križa. Lažna su obećanja životnih putova bez napora, bez muke, bez ustrajanja u dobru i požrtvornosti bez velikodušnosti i odricanja. Nekoga istinski volim onoliko koliko sam se za njega spreman žrtvovati. Što znači nositi svoj križ? Nositi svoj križ zapravo znači prihvatiti život sa svime što on nosi. I kad nam je lijepo, kad smo sretni i kad nas sustignu nevolje i životni jadi. Uvijek smo jednako pozvani voljeti život i prihvaćati ga kao najdragocjeniji dar od Boga“, zaključio je biskup Rogić.

Nakon mise održano je klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu koje je predvodio vlč. Štingl. Mladifest je zaključen polusatnom glazbeno-plesnom animacijom zbora Marijine legije i glazbenog sastava Kraljica od Sabe. Na kraju, predsjednik Komicija Gospa Snježna – Petrinja Vlado Sućec zahvalio je svima za sudjelovanje i pozvao ih sljedeće godine na 6. Mladifest Hrvatska.

MAJKA I UTOČIŠTE NAŠE

„Draga djeco! Svevišnji mi dozvoli da budem među vama, da za vas molim, da vam budem Majka i utočište vaše. Dječice, pozivam vas, vratite se Bogu i molitvi i Bog će vas obilno blagosloviti. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.“ (25. lipnja 2023.)

„DRAGA DJECO!“

Gospa nam u svakoj poruci jasno kaže tko smo: Mi smo Njezina draga djeca! Iako znamo da ne zaslužujemo uvijek naziv „draga“, za Gospu jesmo draga djeca. Ona nas tako vidi. Mi smo to u Njezinim očima. Zašto? Ne zato što smo mi uvijek dobri, nego zato što je Ona dobra, što je Njezino srce puno ljubavi, što je Njezina ljubav bezuvjetna.

Ovdje se postavlja nekoliko pitanja: Jesmo li svjesni da se u tim riječima „draga djeco“ krije naš identitet, odgovor na pitanje tko smo? Jesmo li svjesni tako velike i duboke Majčine ljubavi koja u nama unatoč našim pogrešnim usmjerenjima vidi dragu djecu? Potiču li nas te Majčine riječi na promjenu, da joj uzvratimo ljubavlju, da ne ostanemo ravnodušni prema Majci?

„SVEVIŠNJI MI DOZVOLI DA BUDEM MEĐU VAMA, DA ZA VAS MOLIM, DA VAM BUDEM MAJKA I UTOČIŠTE VAŠE.“

Gospa nam daje odgovor zašto joj Bog dopušta da dolazi k nama i da ostaje ovoliko dugo vremena s nama: *da bude među nama, da za nas moli, da nam bude Majka i utočište naše.*

Sjetimo se samo jednog razloga zbog kojeg je Majka s nama: „Ja sam s vama ovoliko dugo jer ste na krivom putu. Samo uz moju pomoć, dječice, otvorit ćete oči.“ (25. 1. 2009.) Gledajući sveukupno što se u svijetu dešava, nismo li zaista na krivom putu? Možemo li sami izići iz čorsokaka u koji smo zapali? Zar nam nije potrebna pomoć s Neba?

O kakvim je krivim putevima riječ i što su uzroci pogrešnog usmjerenja?

Mnogo je uzroka tomu. Navest ćemo samo neke: Gubitak mira zbog udaljevanja od Boga i molitve:

„Vaše srce žudi za mirom kojeg je sve manje na zemlji. Zato su ljudi daleko od Boga i duše su bolesne i idu prema duhovnoj smrti.“ (25. 12. 2019.)

Grijev:

„Pitate se: Zašto ovolike molitve? Okrenite se, draga djeco, i vidjet ćete koliki je grijeh zavladao ovom zemljom.“ (13. 9. 1984.)

Djelovanje Sotone:

„Sotona se poigrava s vama i s vašim dušama“ (25. 3. 1992.), „razvlači (vas) i radi od vas što hoće“ (25. 1. 1998.), „trese (s vama) kao vjeter s granama.“ (25. 10. 2013.)

Gospa govori da postoji „Sotonski plan“ nad našom zemljom koja je „svaki dan sve dalje od Boga“. (25. 10. 2008.)

Sljepoća i robovanje stvarima:

„Vi ste toliko slijepi i navezani na zemaljske stvari, i mislite na zemaljski život. Bog me je poslao da vas vodim prema vječnom životu.“ (25. 10. 2006.)

Modernizam, materijalizam i egoizam:

„Vi, dječice, molite i borite se protiv materijalizma, modernizma i egoizma koje vam svijet nudi.“ (25. 1. 2017.)

„DJEČICE, POZIVAM VAS, VRATITE SE BOGU I MOLITVI I BOG ĆE VAS OBILNO BLAGOSLOVITI.“

Gospa se ukazuje zbog nas ljudi, jer smo navedeni na pogrešan put. Čovjek može samo zatvarati oči pred činjenicom da je nužno napraviti veliki zaokret, odnosno obratiti se.

Prvi i najvažniji zaokret koji moramo izvesti odnosi se na naš pogrešni odnos prema Bogu. Udaljili smo se od Boga – to je uzrok svih naših ozbiljnih problema. Udaljevanje od Boga uzrokuje gubljenje osobnog mira, mira među ljudima i neprihvatljivog odnosa prema prirodi i čovjeku (rodna ideologija...).

Mir je moguće pronaći jedino u molitvi, jer je molitva pohod ili, bolje rečeno, povratak izvoru mira – Bogu! Budući da smo se udaljili od Boga – u čemu je naš temeljni grijeh i uzrok gubitka mira – samo u povratku molitvi pronaći ćemo spas i mir. Naravno, moramo naglasiti da je riječ o molitvi srcem.

Sv. Ivan od Križa nas uči: „Neka malo zastanu ljudi koji se razdaju u aktivnostima, koji misle da mogu preokrenuti cijeli svijet svojim propovijedanjem i izvanjskim djelima. Brzo će razumjeti da bi Crkvi bilo korisnije a Gospodinu ugodnije, da ne govorimo o dobrom primjeru koji bi dali drugima, kada bi polovicu svojega vremena posvetili unutarnjoj molitvi. Tada bi jednim jedinim djelom učinili mnogo više dobra uz mnogo manje truda nego što čine s tisuću drugih na koje troše svoj život. Po unutarnjoj molitvi primili bi milost i duhovnu snagu koja im treba za ta djela. Bez nje sve ostaje na velikoj halabuci.“

„HVALA VAM ŠTO STE SE ODAZVALI MOME POZIVU.“

Unatoč našem neodazivanju na Njezine pozive Gospa nam zahvaljuje. Zar možemo ostati ravnodušni na to? Zar možemo ostati bezosjećajni i tvrda srca na Majčino srce puno ljubavi?

Ne, nismo poštteni prema istini, ako ostanemo nezahvalni. Zato sada srcem recimo: Hvala Ti, Majko!

Priredili: Mateo Ivanković i Velimir Begić

Glasnici sv. Franje i djeca iz Majčina sela organizirali akciju čišćenja vrta sv. Franje

U subotu 10. lipnja članovi male Frame Međugorje – Glasnici sv. Franje predvođeni fra Ivanom Hrkaćem, duhovnim asistentom Frame Međugorje odlučili su jedan dan provesti u prirodi, točnije u vrtu sv. Franje u Majčinu selu gdje su organizirali zajedničku akciju čišćenja vrta sv. Franje zajedno s djecom iz Majčina sela. Više od dvadeset mladih okupilo se u 10 sati u središtu vrta sv. Franje, kod vanjskog oltara gdje hodočasnici rado dolaze i slave svete mise, gdje im se prije početka akcije čišćenja s nekoliko riječi obratio fra Dragan Ružić, ravnatelj Majčina sela, zahvalivši im se na dolasku i kazavši im između ostaloga kako je priroda jedan veliki Božji dar, a to je sv. Franjo shvatio i prihvatio cijelim svojim bićem. Nekoliko riječi o samoj akciji s nama je podijelio duhovni asistent Frame Međugorje, fra Ivan Hrkać:

„Danas smo se okupili u vrtu sv. Franje zajedno s malom Framom – Glasnicima sv. Franje da probudimo jednu ljubav prema prirodi, prema vrtu sv. Franje, našega zaštitnika, u suradnji s Majčinim selom, sa šticićima i s djecom. Ovdje ćemo danas malo provesti dan kako bismo se povezali s prirodom baš kako nas je i naša Gospa, Majka pozvala u posljednjoj poruci da idemo u prirodu, da osjetimo da je priroda Božji dar koji nam je dan, da pazimo, da njegujemo, da čuvamo prirodu i da osjetimo taj Božji prst i Božji dar koji nam je darovan ovdje u Međugorju. Tako smo se odlučili malo pokrenuti, danas počistiti malo ove putove i stazice u ovom vrtu sv. Franje. Sljedeći tjedan ćemo imati sabore naše Frame za veliku Framu i za malu Framu ovdje gdje ćemo slaviti i svetu misu, jer ovdje ima i prelijep vanjski oltar, hodočasnici dolaze u ovaj vrt sv. Franje, tako da probudimo još jednom ljubav prema prirodi i prema našem Međugorju”, kazao je fra Ivan Hrkać.

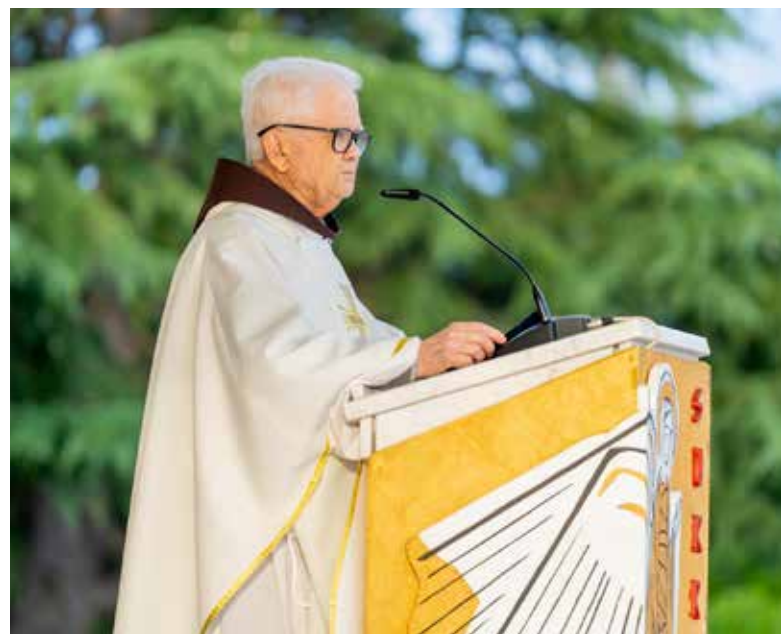
Statistike za lipanj 2023.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 200 000
Broj svećenika koncelebriranih: 4812 (160 dnevno)

Devetnica Kraljici Mira na Brdu ukazanja

U četvrtak 15. lipnja započela je devetnica Kraljici Mira na Brdu ukazanja kao zajednička duhovna priprava župljana i hodočasnika ususret 42. obljetnici ukazanja Kraljice Mira u župi Međugorje koja se obilježila 25. lipnja. Tako su se u sljedećih devet dana svakoga dana s početkom u 16 sati na Brdu ukazanja u Bijakovićima molila radosna i žalosna otajstva Gospine krunice. Molitvu krunice prvoga dana devetnice uz lijep broj župljana i hodočasnika, koji su se, unatoč velikoj kiši, okupili kod prve postaje radosnih otajstava u 16 sati, predmolio je međugorski župni vikar fra Jure

Barišić. Devetnica Kraljici Mira nastavljala se i sljedećih dana molitvom krunice na Brdu ukazanja s početkom u 16 sati kod prve postaje radosnih otajstava, a od petka 16. lipnja pa sve do uočnice Gospinih ukazanja 24. lipnja, s počecima u 18 sati molila se krunica i u župnoj crkvi sv. Jakova prije večernjih svetih misa gdje su molitvu predmolili župljani iz Miletine, Vionice, Šurmanaca, Bijakovića i Međugorja, te članovi Majčina sela, Franjevačkog svjetovnog reda Međugorje, Frame Međugorje, kao i volonteri iz humanitarne udruge Marijine ruke.

32. Hodnja mira od Humca do Međugorja

U subotu 24. lipnja na blagdan svetog Ivana Krstitelja i uočnicu Gospinih ukazanja u Međugorju, tradicionalno je 32. put održana Hodnja mira.

Rijeka s tisućama hodočasnika koja je u šest sati ujutro krenula ispred crkve svetog Ante na Humcu, stigla je u 9 sati i 30 minuta pred crkvu svetog Jakova u Međugorje.

Humački župnik i gvardijan fra Dario Dodig pomolio se, blagoslovio sve hodočasnike te pozvao na mir u srcima i obiteljima.

„Mir je najvažniji, a taj mir možemo prevesti u naš ljudski rječnik kao sreću i zadovoljstvo u čovjekovu životu ili srcu. Ako to imamo, onda imamo sve. Mnogi hodočasnici dolaze baš zbog toga i sve bi dali da to imaju. Zato mislim da je to na prvom mjestu i najvažnije. Koliko se otvorimo Gospodinu, toliko ćemo imati Božjega mira. To su prve riječi koje je Isus rekao nakon uskrsnuća onim ženama pa onda svojim učenicima i zapravo smirio tako njihova uznemirena srca. Zbog toga je došla Gospa među nas da nam udahne toga mira Božjega koji je i Ona primila, ali da i mi taj mir živimo, nosimo, dijelimo jedni drugima... I tako izgrađujemo bolji svijet”, kazao je fra Dario Dodig.

Tijekom cijelog puta od Humca do Međugorja na čelu hodočasničke kolone je križ, a hodočasnici mole za

mir, što je i glavni razlog pokretanja Hodnje mira koja se neprekidno održava od 1992. godine. Kolonu je molitvom predvodio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, koji je napomenuo kako je Hodnja mira odaziv na Gospin poziv na molitvu za mir.

„Molimo za mir. Ova Hodnja je upravo znak naše želje za mirom, koliko želimo mir u svakom srcu, a onda i u svijetu pogotovo u onim dijelovima svijeta koji su zahvaće-

ni ratom. Cijelo vrijeme smo molili krunicu, pjevali Gospodinu, slavili Gospodina... Uistinu je to bila jedna lijepa Hodnja mira, odnosno molitva tolikih vjernika sa različitih strana svijeta ujedinih u molitvi za mir. Ovo je blagoslov za sve koji sudjeluju na bilo koji način”, kazao je fra Zvonimir Pavičić, a sudjelovali su i mještani mjesta kroz koja je Hodnja mira prolazila. Oni su hodočasnici davali kolače, sokove, vodu koja je bila jako tražena na jakom hercegovačkom suncu.

Dopustimo da nas Gospa vodi prema obećanom miru i svetosti života

U petak, 16. lipnja na blagdan Presvetog Srca Isusova i u crkvi sv. Jakova započela je devetnica Kraljici Mira ususret proslavi 42. obljetnice Gospinih ukazanja u župi Međugorje. Od 18 sati molitvu krunice prije svete mise predmolili su fra Karlo Lovrić i župljani iz Miletine, a večernju svetu misu u 19 sati na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju pred mnoštvom vjernika predslavio je fra Ivan Dugandžić, uz koncelebraciju brojnih svećenika, dok su svetu misu svojim pjevanjem uveličali članovi velikog

župnog zbora „Fra Grga Martić“ iz Posušja. Na početku svete mise fra Ivan Dugandžić podsjetio je vjernike da je današnja svetkovina Presvetog Srca Isusova ujedno i prvi dan Devetnice u čast Kraljice Mira o 42. obljetnici ukazanja.

„...ova Devetnica koju započinjemo poziva nas da obnovimo onaj prvotni zanos i žar, da iznova oživimo, možda u međuvremenu, ponešto zamrlu i osobnu i obiteljsku molitvu, da još više zavolimo svetu misu, otkrijemo snagu sakramenta pomirenja, posta i molitve i ljepotu čitanja Riječi Božje. Tako Gospa želi obnoviti Crkvu naših dana i učiniti od nje sol zemlje i svjetlo svijeta što je Isus rekao već svojim učenicima. Zato, braćo i sestre, iskoristimo ove dane da oživimo svoje negdašnje odluke i obećanja i dopustimo da nas Gospa

vodi prema obećanom miru i svetosti života”, kazao je fra Ivan.

Nakon svete mise međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić najavio je da će kroz ovu devetnicu svete mise predslaviti fratri koji djeluju u župi Međugorje, napomenuvši kako traje devetnica Kraljici Mira i na Brdu ukazanja gdje se svaki dan moli krunica od 16 sati, a potom su vidio-ci Ivan Dragičević i Marija Pavlović Lunetti zajedno s vjernicima izmolili Marijin hvalospjev – Veliča, te se molitveni program nastavio čašćenjem Križa Gospodinova.

Godišnje Gospino ukazanje Ivanki, 25. lipnja 2023. godine

Vidjelica Ivanka Ivanković Elez imala je redovito godišnje ukazanje 25. lipnja 2023. Prigodom posljednjeg svakodnevnog ukazanja 7. svibnja 1985. Gospa je Ivanki, povjerivši joj posljednju, 10. tajnu, kazala da će tijekom cijelog svog života imati ukazanje jedanput u godini i to na obljetnicu ukazanja. Tako je bilo i ove godine.

Ukazanje, koje je trajalo sedam minuta (18:38h -18:45h), Ivanka je imala u svojoj obiteljskoj kući. Ukazanju je bila nazočna samo Ivankina obitelj. Nakon ukazanja vidjelica Ivanka je rekla: *Gospa je dala sljedeću poruku: „Dječice, potrebna sam vaše molitve. Molite, molite, molite!“*

Gospa nas je sve blagosloвила.

Sedmorica postulanata u Mostaru obukla franjevački habit i stupila u novicijat

U subotu 8. srpnja u franjevačkoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru pod večernjom svetom misom u 18 sati sedmorica postulanata obukla su franjevački habit i stupila u novicijat Hercegovačke franjevačke provincije. Novicijat, odnosno godinu kušnje provest će u samostanu sv. Ante na Humcu, a ovogodišnji novaci su **Dragan Čabraja** – Župa bl. Ivana Merza, Zagreb; **Ivan Boras** – Župa sv. Ante, Humac; **Dominick Grgić** – Župa sv. Jeronima, Chicago; **Joel Sirovina** – HKM Zürich; **Vinko Kovačić** – Župa Uznesenja BDM, Široki Brijeg; **Mario Širić** – Župa Bezgrešnog začea BDM, Posušje i **Zoran Tomić** – Župa sv. Mihovila Arkandela u Tomislavgrad.

Svečano misno slavlje i obred oblačenja predvodio je fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, uz prisustvo brojnih drugih svećenika koji su došli sa svih strana svijeta u kojima djeluje Hercegovačka franjevačka provincija kako bi uveličali ovo svečano misno slavlje.

Nakon svete mise riječi čestitki uputio je župnik i gvardijan u Mostaru fra Danko Perutina, a zatim je prigodno druženje novaka, svećenika, obitelji, rodbine i prijatelja nastavljeno u klasturu samostana.

Kardinal Stanisław Dziwisz u privatnom posjetu Međugorju

Kardinal Stanisław Dziwisz, dugogodišnji tajnik sv. Ivana Pavla II., došao je iz Poljske u utorak 11. srpnja u privatni posjet Međugorju. Srdačno su ga dočekali apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli i međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić. Ispred crkve sv. Jakova susreo se s hodočasnicima iz Ukrajine s kojima se pomolio i zazvao Božji blagoslov na njih. U pratnji mons. Cavallija kardinal Dziwisz posjetio je međugorska molitvena mjesta, kao i crkvu sv. Jakova, gdje se zadržao u molitvi. Nakon toga dvojica nadbiskupa zadržala su se u privatnom razgovoru. isław Dziwisz, doktor teologije bio je dugogodišnji tajnik svetog pape Ivana Pavla II., a nakon toga je služio kao krakovski nadbiskup metropolit od 2005. do 2016. Kardinalom je imenovan 2006. „Međugorje je mjesto velike molitve

i obraćenja po molitvi, ispovijedi i pokori. Nisu toliko bitna ukazanja, koliko činjenica da je to mjesto sretno s Majkom Božjom i mogućnost prošenja milosti po njezinu zagovoru. Nevjerojatno je koliko ljudi dolazi ovdje“, kazao je o Međugorju Kardinal Dziwisz, nadbiskup Krakowa u miru, kada je sa svećenicima iz svoje biskupije posjetio Međugorje za 40. obljetnicu Gospinih ukazanja, a tada su u Međugorju slavili i svetu misu. Razgovarajući nakon ovog hodočašća za Poljske medije kazao je i kako je dok je radio u Vatikanu pažljivo pratio što se događa u Međugorju, kao i da je „Međugorje bilo snažno prisutno u životu Ivana Pavla II.“ Bio je pozitivno iznenađen kada je prije dvije godine vidio koliko ljudi u Međugorju moli krunicu te dodao da su u Međugorju došli s mnogo nakana kako u budućnost mogu gledati s više nade.

Međugorje nudi milost svakome tko dođe

Foto: Athiv / CMM

U Međugorju je posljednjeg dana Devetnice Kraljici Mira, 24. lipnja na uočnicu 42. obljetnice Gospinih ukazanja i na svetkovinu Rođenja sv. Ivana Krstitelja večernju svetom misu na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju pred tisućama župljana, te domaćih i stranih hodočasnika predslavio međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić uz koncelebraciju fra Hrvoja Miletića, župnika župe sv. Mihovila arkandela u Duvnu i fra Mire Šege, vikara Hercegovačke franjevačke provincije i župnika župe Krista Kralja u Čitluku te još 257 svećenika. Prije svete mise molitvu krunice od 18 sati predmolili su fra Lucijan Zeljko i članovi humanitarne udruge „Marijine ruke“, a pod svetom misom pjevao je veliki župni zbor „Kraljica Mira“ iz Međugorja. Fra Zvonimir Pavičić je na početku svoje propovijedi kazao kako danas slavimo svetkovinu rođenja onoga za kojeg je Isus rekao da nema većeg čovjeka od njega.

„I uistinu u kalendaru svetaca, jedino kod Ivana slavimo njegovo rođenje. Obično kod svetaca slavimo dan smrti kao dan kad su se rodili za nebo. No upravo zbog njegove veličine koju je Isus naglasio, slavimo danas njegovo rođenje. Čuli smo kako se zbilo njegovo rođenje. Ono je bilo posebno još prije nego se išta dogodilo. Njegovi roditelji su bili stari, majka Elizabeta nerotkinja. No upravo se njima ukazuje anđeo Gabriel i naviješta da će im Bog učiniti velika djela, da će im podariti sina koji će pripremiti put njegovu Sinu. Tako Elizabeta poput Sare i Ane iz Staroga zavjeta začinjne u svojoj potomakloj dobi te izvan svih zakona i uobičajenosti rađa sina – Ivana“, kazao je fra Zvonimir, te dodao kako već po tome Bog pokazuje da će s Ivanom doći jedna novost, jedna po-

sebnost te da njegovo ime – Ivan – označava da nastupa nešto novo, jer ne daju mu ime njegova oca ili nekoga iz obitelji kakav je bio običaj, nego čine nešto novo – poslušni Božjoj riječi – daju mu ime Ivan.

„U Hercegovini se od pamtivijeka slavila ova današnja svetkovina. Od 1981. godine ona poprima jedan poseban prizvuk. Dan je to kada su djeca u Bijakovcima prvi put ugledala Gospu. Od tada ništa više nije isto. Od tada se ovdje i ova svetkovina drukčije slavi. Nastupilo je vrijeme milosti. I nije slučajnost da se dogodilo upravo na današnji dan. Zamislite: ime Ivan znači: „Bog daje milost“. Uistinu je Bog dao veliku milost svome narodu kad je na ovaj dan dopustio Blaženoj Djevici Mariji da nas pohodi i da postane još više „naša“ Majka i Kraljica. Ne više zbog nje, nego zbog nas. Jer nama ljudima uvijek treba poticaja kako bismo bolje nasljedovali našega Gospodina.

Upravo nas tome uči Gospa kroz sve ove godine. Na svetkovinu Rođenja svetoga Ivana Krstitelja, koji je propovijedao obraćenje, dolazi Majka Božja koja nas neumorno poziva na obraćenje, na ispovijed, na molitvu, na slavljenje euharistije, na klanjanje njezinu Sinu, na čitanje Svetoga

pisma, na post, na mir. Jednostavno nas poziva da otvorimo svoje srce Bogu i da Mu služimo svojim životom“, kazao je fra Zvonimir dodavši kako je Ivanovo rođenje bilo prekretnica iz Staroga u Novi zavjet, pa tako i ovaj dan 1981. godine za mnoge je ljude prekretnica.

„Toliki su ovdje prešli iz jedne vjere iz običaja u vjeru potpunog povjerenja i predanja Gospodinu. Ovdje smo 42 godine u Marijinoj školi i ona nas uči kako živjeti s Gospodinom, kako mu služiti nepodijeljena srca. Mnoštvo je svjedočanstava u kojima slušamo o obraćenju upravo u Međugorju, na Podbrdu, na Križevcu, ovdje za vrijeme slavljenja sakramenata ispovijedi i euharistije. Hodočasnik koji dođe u Međugorje, dolazi Majci Božjoj. A ona ga onda vodi Isusu, vodi ga Bogu i potiče na

jedan sakramentalan život. Zato se ovdje svaki dan moli, slavi se euharistija, klanja se Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu, ispovijeda se. I nema odmora od vjere, nego se svaki dan ustraje u tome. Jer to je vjera. To znači živjeti s Bogom. Živjeti svaki dan. Da svaki dan našega života bude prožet Božjom milošću. A Međugorje to svjedoči 42 godine.”

Fra Zvonimir je kazao kako su ljudi okupljeni oko Ivanovih roditelja na dan njegova obreznja svjedočili čudesnim znakovima koja su se dogodila i pitali su se: „Što li će biti od ovoga djeteta?”

„Neki su se pitali, ali samo površno. Lako su se udaljili i s udaljenosti promatrali što će biti od njega. Drugi su se pitali, ali su ostali blizu njega, blizu njegovih riječi, pozorni na njegove propovijedi i sami su se obraćali i krstili na oprostjenje grijeha. Uvijek imamo izbor. Pitati se i stajati daleko te pitati se i biti blizu osoba i događaja. Tako se i mi možemo pitati danas: „A što će biti s Međugorjem?” Možemo se pitati tako da stojimo daleko i izdaleka promatramo, a da nas poruka Međugorja nije niti dodirnula. A možemo se pitati i preoblikovati u pitanje: „A što će biti sa mnom?” Jesam li se promijenio? Mijenjam li svoj život? Živim li poruku Međugorja? Obraćam li se? Ostavljam li iza sebe sve ono što je loše i što ne izgrađuje moju vjeru i moje povjerenje u Boga? Stojim li daleko ili sam posve uronjen u milost Božju? Međugorje i danas nudi milost svakome tko dođe. Bog ovdje iznimno djeluje. Toga smo svjesni svi mi koji sudjelujemo u njegovu djelu. Samo ostaje na kraju pitanje: „Što će biti od mene?” Hoću li se odvažiti i zakoračiti u život s Bogom? Sveti Ivane Krstitelju, pomози nam svojim zagovorom da uvijek budemo odani Kristu i njemu služimo čitava svojega života. Sveta Marijo, Majko Božja i Kraljice mira, moli za nas”, kazao je, između ostaloga, fra Zvonimir Pavičić u svojoj propovijedi.

Nakon svete mise vidioci Ivan Dragičević i Marija Pavlović Lunetti zajedno su sa župljanima i hodočanicima izmolili Marijin hvalospjev – Veliča, a zatim je započelo i zajedničko jednosatno klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu – koje će se nastaviti u tišini do 7 sati ujutro.

Foto: Arhiv ICMM

42. obljetnica Gospinih ukazanja u župi Međugorje

Župa Međugorje svečano je proslavila 42. obljetnicu od početka Gospinih ukazanja. Tijekom noći mnoštvo hodočasnika pješice je pristiglo u Međugorje, a već od ranih jutarnjih sati molitveni prostor oko župne crkve sv. Jakova u Međugorju, kao i Brdo ukazanja u Bijakovcima bilo je prepuno domaćih i stranih hodočasnika, kao i međugorskih župljana. Mladi, stari, djeca, obitelji... svi su se oni još prije izlaska sunca uspeli do Gospina kipa na Brdu ukazanja kako bi se u molitvi zahvalili Kraljici Mira na svim milostima koje su se u protekle 42 godine izlile na ovaj svijet, na njihove obitelji, na njihove živote, na međugorsku župu.

Nakon molitve na Brdu ukazanja, brojni hodočasnici spustili su se do crkve sv. Jakova gdje su se toga dana slavile svete mise u 6, 7, 8, 9 i 11 sati, a mnogi od njih su pristupili i sakramentu ispovijedi u ovoj ispovjedaonici svijeta. Središnje misno slavlje u

19 sati, uz mnoštvo hodočasnika i koncelebraciju 285 svećenika, predslavio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš.

Svetoj misi prethodila je molitva svete krunice i procesija s Gospinim kipom kojeg su nosili župljani iz Miletine. Nakon svete mise uslijedilo je zajedničko jednosatno klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu koje se nastavilo u tišini do 7 sati ujutro.

U Međugorju su se uz brojne hodočasnike iz Hrvatske i BiH nalazile i skupine hodočasnika iz: Ukrajine, Italije, Poljske, Rumunjske, Indije, Kanade, SAD-a, Škotske, Engleske, Irske, Kine, Francuske, Belgije, Nizozemske, Češke, Slovačke, Slovenije, Malezije, Perua, Čilea, Paname, Meksika, Ekvadora, Libanona, Koreje, Austrije, Njemačke, Australije, Gvatemale, Španjolske i Švicarske, a tijekom dana slavilo se 20 svetih misa.

Propovijed fra Jozef Grbeša, provincijala Hercegovačke franjevačke provincije

S njom je sve moguće!

Marija, žena svjetla, majka milosti, izvor blagosti, kraljica mira. Gospa! Kako nježno to zvuči. Kako dobro je imati majku!

Mi slavimo njezin dolazak u rođenju i njen odlazak u Uznesenju.

Mi slavimo njene pohode i njene žalosti.

Mi slavimo njeno ime i njene odluke.

Mi slavimo njene subote i njene mjesece.

Mi zajedno s njom razumijemo da je s Bogom sve moguće.

Njen život u riječi: Ne boj se!

Njen život počinje jednim susretom koji je primijenio i njen život i naš svijet. O kako susreti mijenjaju. Taj njen susret počinje riječima anđela NE BOJ SE! Našla si milost. (Lk. 19,28)

Ne bojati se znači vjerovati. O, kako to ugodno zvuči kada onaj koji ima moć kaže: NE BOJ SE! Čak i u vremenima kada nam ništa nije jasno. Čak i tada **“Božje zagonetke pružaju nam više mira nego ljudska rješenja.”** (G.K. Chesterton, O knjizi o Jobu).

Marija nam tako već od početka nudi život bez straha. Ne bojati se čak i kada je paradoksnije veći od svega. Jer dobro je znati kako je povijest ispisana u **“paradoksu o najboljem čovjeku s najgorom sudbinom!”** (C.K. C.). Taj Sin Čovječji, sin Marije je dovoljan razlog za preživjeti sve paradokse ovoga svijeta kako bi se i nama dogodio taj najvažniji susret!

NEMOGUĆE

Taj najvažniji susret njena života završava anđelovim riječima: “Bogu ništa nije nemoguće!” O, kako je dobro to znati: nema nemogućega. Ako onaj koji je izbrojio sva zrna pijeska na svim obalama majke Zemlje, ako je postavio sve zvijezde i najveću svjetiljku na nebu, ako je sakrio veliko u malo, **“svemir u atom, čovjeka u embrij, vječnost u trenutak, ljubav u srce, sebe samog u nas.”** (A. Grandi) Ako je upisao tragove u sve inteligentno, te nam u inteligentnosti stvorenoga govori da ono što je pametno u svom začetku mora imati smisao i u svom završetku.

“Ako postoji svijet oku nevidljiv, uhu nečujan, rukama nedohvatljiv. Ako postoji svijet gdje slomljene posude postaju cijele.” (A. M.)

Ako Svemogućem ništa nije nemoguće, zašto bi onda bilo nemoguće nama vjerovati da je sve moguće!

Zašto bi bilo nemoguće promijeniti srce? Misao? Život? Danas, večeras?

Zašto bi bilo nemoguće vjerovati Gospi bez obzira govori li ona svojom šutnjom ili svojim ukazanjem?

Kada u našim životima nemoguće više ne postoji, kada sve postane mogućim onda mi krećemo na put... Onda počinje život. Poput trenutka kada sunce dotakne zemlju! **“Stoga voliš li život, nemoj gubiti vrijeme, jer to je ono od čega je život sazdan.”** (B. Franklin) Kreni na put.

Veliki sv. Augustin izreče veliku istinu kada kaže: **“Budući da je svako stvorenje stvoreno ex nihilo /iz ništa/ ono sa sobom nosi baštinu nepostojanja.”** Postoji neka vrsta sjene ništavila koja proganja svaku konačnu stvar.

To je ono što svi osjećamo u našim kostima: bez obzira koliko je dobro, lijepo, i uzbudljivo stanje biti ovdje dolje, već je određeno da prijeđe u nepostojanje. Zamislite prekrasan vatromet koji se rasprsnje poput divovskog cvijeta i zatim, u tren oka, zauvijek nestane. Sve je ovdje konačno poput vatrometa. Ta konačnost je sudbina našeg tjelesnoga.

Ali Gospa Marija nas uči i vodi k Onome koji ima nebo, koji ima moć reći: Neka bude! Neka ostane! Neka ne prestane! To jednom neka bude ostaje za vječnost. Jednom kad to dobro vidimo možemo naučiti voljeti stvari ovoga svijeta bez vezivanja za njih. Zamislite koliko bismo razočaranja i boli mogli izbjeći kada saznamo, prihvatimo ovu jednostavnu istinu: končano, sve konačno ima svoj smisao u vječnom Božjem: Neka bude. Uvijek neka bude!

MEĐJUGORJE - OD NEMOGUĆEG DO BLAŽENOG

Ako razumijemo tu tanku crtu između nemogućeg i mogućeg, konačnog u vječnome, onda se pitamo gdje je Medjugorje?

Zašto toliko mnoštvo duša dolazi u Medjugorje? Što ih vuče? Zašto se ispovijedaju i mijenjaju živote? Zašto se penju po ovim brdima? Zašto bose noge trče po vrućem kamenu? Zašto dolaze iz svake vremenske zone, jezika i muke? Zašto? Ovo selo na kraju svijeta, siromašno i neprivlačno, na zburjenom Balkanu u kojemu ništa nije jednostavno, ovo selo postaje središte milosti. Nemoguće? Pitajte milijune ljudi koji su prošli ovim kamenom, ovim brdima i ovim otajstvom mogućega. Tako i u njima život nemogućega postaje otajstvo mogućeg!

ONI ĆE VAM REĆI:

Marija je tiha i snažna, blaga i jaka, nježna i uvijek mater, majka. Stalno nam šapće o ljubavi. Šapati su mistika ljubavi! Majka malenom djetetu svoje ljubavi šapće najljepše što u njoj postoji. Kada ispovijedamo svoje grijeh ne vičemo, nego šapćemo! Sapat je znak

ljubavi, iskrenosti. Marija stalno šapće i govori što nam je činiti. Ako je Marija ta po kojoj se Krist rodio, a jest, i ako je Crkva doista Kristovo otajstveno tijelo, a jest, ona je onda ta po kojoj se Isus nastavlja radati u srcima onih koji vjeruju. To je onda moguće! Prijatelju moj, tebi i meni. Kada prestaneš vjerovati u nemoguće, sve s ovom nježnom Gospom postaje moguće!

ZAŠTO SI OVDJE?

Stoga je dobro pitanje zašto si ovdje?

Ovdje smo:

- Jer vjerujemo da nema nemogućeg.
- Jer vjerujemo da je ljubav beskonačna, da je milost veća od grijeha.
- Jer vjerujemo da je život veći od straha, a Duh jači od napasti.
- Jer želimo snagu duha. Jaki duhovni ljudi su moćni ljudi! Oni nemaju vlast ovoga svijeta, ali imaju moć koja mijenja moćne i saginje se prema slabima.

- Jer ne želimo izgubiti dušu. Kad ja izgubim dušu, onda povlačim za sobom izgubljene! Kad ja imam dušu, onda imam moć spašavati duše.

Ovdje smo:

- Jer želimo biti majke ljubavi, očevi dobrote, djeca svjetlosti.
- Kao majka koja uredi dijete, nahrani ga, obuče ga, poljubi ga i pošalje u školu, tako i Gospa nama čini! Šalje nas. **Treba nas danas. Svijetu koji misli da sve može sam, da je pametniji od svih prije njega.**
- **Ona nas podsjeća stalno da ne možeš sam.** Stalno nam kaže da nas treba. **Najgore je u životu kad ti netko kaže da te ne treba! I najljepše je živjeti kada ti netko stalno kaže da te treba.**

Ona nam ponavlja da nas treba! Budimo zahvalni!

Stoga dok slavimo nju Mariju ljubavi, Gospu poniznih, dok slušamo riječi: NE BOJ SE, dok vjerujemo da nemoguće ne postoji, dok hodamo stazom koju utiraše milijuni prije nas, dok znamo da nam govori da nas treba, znamo da je Medjugorje danas NADA mrtve Europe, svjetlo ostatku svijeta, početak novoga, da je mjesto dolazaka k sebi, da je mjesto mira koji prašta jer znamo da ovdje živi istina, ovdje kr-

26. međunarodna duhovna obnova za svećenike – U Gospinoj školi

DOBRO GRADITI NA ČVRSTIM TEMELJIMA EVANĐELJA

U Međugorju je 7. srpnja završila 26. međunarodna duhovna obnova za svećenike pod geslom „Evo majke moje i braće moje!“ (Mt 12,49) u Gospinoj školi. Na duhovnoj obnovi sudjelovalo je više od 270 svećenika iz 35 zemalja svijeta: Litve, Moldavije, Latvije, Ukrajine, Obale Bjelokosti, Francuske, Senegala, Konga, Sejšela, Gabona, Belgije, Toga, Njemačke, Austrije, Slovačke, Švicarske, Italije, Rumunjske, Indije, SAD-a, Malavija, Danske, Portorika, Perua, Kolumbije, Španjolske, Meksika, BiH, Hrvatske, Slovenije, Srbije, Poljske, Rusije, Kameruna i Mađarske. Predavač na ovogodišnjoj duhovnoj obnovi bio je fra Miljenko Šteko, član Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije i gvardijan Međunarodnog zavoda Antonianum u Rimu, koji je ranije vršio i službu provincijala te predsjednika Unije Manje braće Europe, a pastoralno je djelovao i u Međugorju.

Prvu večer. 3. srpnja na večernjoj svetoj misi na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova pred mnoštvom vjernika fra Miljenko Šteko je u svojoj propovijedi istaknuo:

„Ovdje večeras vidite svećenike okupljene s raznih strana svijeta u malo većem broju. Došli smo na duhovnu obnovu. Provest ćemo nekoliko dana ovdje u Međugorju, u Gospinoj školi. Želimo, uz Gospin zagovor, i mi sami dublje prodrijeti u tajnu svoga svećeništva. Želimo svoje svećeništvo izmjeriti na vagi Gospodinovih riječi. Želimo se ispitati jesmo li u punoj mjeri Isusova braća, što nam to nedostaje, što nas ometa da budemo potpuno Njegovi? Za propuste se želimo kajati, a sve ono što smo započeli dobro graditi na čvrstim temeljima Evanđelja želimo nastaviti graditi i dovršiti u pravo vrijeme. Nastojat ćemo ovih dana snažnije i bogatije hraniti se Isusovim riječima nego tjelesnom hranom. Ovi nam dani trebaju donijeti duhovno osvježenje. Zahvaljujem svim župljanima koji su primili svećenike u svoje domove, a molim cijelu okupljenu zajednicu ovdje u Međugorju i one koji nas budu slušali i gledali u daljini da mole za duhovna zvanja, da mole za svećenike i redovnike i druge Bogu posvećene osobe. Ovaj svijet je

toliko ranjen da trebamo duhovne osobe, no bez usrdne molitve cijele Crkve ne ćemo imati dovoljno duhovnih zvanja, ali ne samo duhovnih zvanja, jer to nije dostatno. Treba imati dovoljno svetih i požrtvovnih duhovnih zvanja, svećenika, redovnika i redovnica“, kazao je fra Miljenko Šteko, te je istaknuo Međugorje kao jednu oazu za koju samo Bog dragi zna koliko se zvanja u njoj rodilo i koliki su ovdje u svom srcu osjetili poziv.

Drugi dan duhovne obnove za svećenike započeo je u dvorani Ivana Pavla II. klanjanjem Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu u 9 sati, a nakon toga okupljenima se obratio koordinatorski duhovne obnove, međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić kazavši između ostaloga:

„Velika nam je radost što možemo biti ovdje na 26. međunarodnoj duhovnoj obnovi za svećenike i da smo tu iz 35 zemalja svijeta. Drago nam je što sve vas svake godine možemo ugostiti ovdje, odnosno biti u Marijinoj školi, jednostavno uzeti vrijeme za sebe kako bismo se obnovili i kako bismo obnovljena duha mogli poći dalje tamo gdje smo raspoređeni, ljudima kojima smo poslani služiti...”

Nakon međugorskog župnika, nekoliko riječi svećenicima je uputio i nadbiskup Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje. On se zahvalio svima što su došli u Međugorje, u ovo mjesto velike milosti, te je naglasio kako svi zajedno trebaju trajno i žarko moliti Boga, te je zazvao Duha Svetoga da ih prati na njihovom putu svetosti.

Na kraju uvodnoga dijela samoga početka duhovne obnove svima se obratio i fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije

kazavši odmah na početku kako misli da je autentičnost temeljni problem Crkve danas:

„Ne znam jesam li u pravu, no mislim kako imamo dvije vrste svećenika. Imamo jednu vrstu koja svoj posao obavlja administrativno dobro, odlično. Oni grade, rade, vode zajednice dobro. To je obavljeno po propisima, ali bez duha. Imamo drugu vrstu, koja sve što radi, radi iz snage duha Božjega. I to je vidljivo. Mislim da je do nas braćo, gdje god jesmo, u kojim god zemljama jesmo, u kojem kontekstu jesmo, da je do nas. Mi smo pozvani voditi te zajednice, pozvani smo donositi im Krista. Mislim da naš autentičan život dovodi ljude Kristu. Na jednostavan način, mislim da je naš poziv onakav kao i Marijin, sve što ona kaže u svim svojim ukazanjima,

a molitvu krunice predmolio je fra Miljenko Šteko, predavač na ovoj duhovnoj obnovi. Kod svake postaje bilo je i kratko razmatranje, a svećenici su do Gospina kipa došli oko 7 sati, gdje su još izmolili i Vjerovanje, te sedam Očenaša, Zdravo Marija i Slava Ocu, a nakon molitve su na latinski jezik zapjevali pjesmu „Zdravo Kraljice“ (Salve Regina).

„Sve ono što se u Međugorju događa, svi naši programi obilježeni su i molitvom krunice na Podbrdu. Ona je postala simbol Međugorja, simbol mira, pomirenja, simbol kršćanskog života. Evo, tako smo i mi jutros od 6 sati molili najprije radosna, pa žalosna otajstva i završili sa sedam Očenaša, Zdravo Marija i Slava Ocu klečeći kod Gospina kipa. Nastavljamo našu molitvu u tišini, sići ćemo do dvorane i u 11 sati nastavljamo

mene konkretno jedna duhovna obnova, rasplamsavanje žara u svećeništvu za spas duša, tako da rado dolazim u Međugorje koliko mi to prilike dopuštaju na župi. Prije sam dolazio češće kao bogoslov, a sada nekoliko puta godišnje s grupama hodočasnika, također i sam, kao i sa subračom iz moje zajednice „Omnia Deo“. Međugorje je uvijek za svakoga, a posebno za nas svećenike, utopiš-

kroz cijelu povijest, uključujući i Međugorje, jest dovesti ljude Kristu. Mislim da je temelj te autentičnosti biti ponizan čovjek. Previše je ega u našim redovima, previše je ega u našoj Crkvi, previše je ega u našim službama da ponizan život postane autentičan, da autentičan život mijenja svijet“, kazao je fra Jozo Grbeš. Program drugoga dana duhovne obnove nastavio se predavanjem fra Miljenka Šteke, zatim klanjanjem Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu, a završio je večernjom svetom misom na vanjskom oltaru župne crkve.

Trećega dana duhovne obnove više od 270 svećenika molilo je krunicu na Brdu ukazanja od 6 sati ujutro. Svećenici su penjući se do Gospina kipa, molili radosna i žalosna otajstva Gospine krunice,

redoviti program s predavanjem“, nakon završetka molitve krunice kazao je fra Miljenko Šteko, dok je svoje dojmove o jutrošnjoj molitvi, kao i općenito o ovoj duhovnoj obnovi za svećenike kazao vlč. Mario Frlan iz zajednice „Omnia Deo“:

„Svaki dolazak u Međugorje je opet nanovo obnavljanje žara prema Bogu. Gospa obnavlja taj žar u nama, konkretno u meni kao svećeniku žar ljubavi za spasenje duša. Molitva krunice koja je svakodnevna i mom životu svećeničkom, pogotovo ovdje u zajedništvu sa subračom iz cijeloga svijeta, sa svećenicima, je isto tako jedan od načina kako raste ljubav prema Bogu, jer nas Marija uči ljubiti Boga više i dublje, predavati mu se svaki dan sve više i više, ljubiti čovjeka za spasenje duša. Tako da ove duhovne vježbe, ali i svaki dolazak u Međugorje je za

te gdje nas Majka nanovo i nanovo obnavlja da bismo služili onako kako nas Krist poziva“, kazao je vlč. Mario Frlan. Nakon molitve na Brdu ukazanja, program trećega dana nastavljen je predavanjem u 11 sati u dvorani Ivana Pavla II., nastavio se klanjanjem Presvetom u 12 sati i još jednim predavanjem u 16 sati, a završio večernjim molitvenim programom na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova.

Četvrtoga dana svećenici su molili križni put na Križevcu od 6 sati ujutro. Molitvu križnoga puta predmolio je fra Miljenko Šteko koji je na svakoj postaji križnoga puta imao i kratka razmatranja. Svećenici su do križa na Križevcu stigli oko 7:30 sati, a nakon završnog blagoslova uslijedila je jedna posebnost koju svi svećenici vole naglasiti kao važan događaj tijekom njihove duhovne obnove, a ta je da su na Križevcu međusobno pristupali sakramentu pomirenja gdje su jedni drugima ispovijedali grijeha, kako bi se s ove duhovne obnove mogli čista srca vratiti svojim vjernicima, te ih i dalje voditi Bogu.

Program četvrtoga dana nastavio se predavanjem u 16 sati u dvorani Ivana Pavla II., a završio večernjom svetom misom u kojoj je fra Miljenko Šteko između ostaloga kazao:

„Kada Bog govori čovjeku, onda On želi doći do njegovog srca. Srce je središte čovjeka, simbol cijeloga čovjeka. Ovdje možemo razumjeti u ovom kontekstu zašto nas Gospa toliko puta poziva na molitvu srcem, na slavljenje mise srcem, na klanjanje Isusu srcem... To je simbol to je srž cijelog čovjeka. Govoriti čovjekovom srcu znači govoriti njemu kao takvome, čovjeku, njegovom razumu, njegovoj volji, njegovim osjećajima, ali i njegovim mukama, nadanjima i snovima, koje svi imamo i nosimo sa sobom. A kad čovjek čita Božju riječ, Sveto pismo, i traži u njemu poruku za sebe, mora ju također tražiti srcem, to znači cijelim svojim bićem”, kazao je fra Miljenko, te propovijed završio riječima:

„Evo ovdje sve ove godine, draga moja braćo i sestre, shvaćamo kako u svom traženju, u svemu onom na što mi ne možemo odgovoriti nismo ostavljeni na milost i nemilost prolaznosti vremena, nismo ostavljeni na milost i nemilost događaja povijesti. Imamo Majku koja nas ljubi, to osjećamo i zato dolazimo. Njoj smo darovani. S Njom zahvalno možemo i mi reći i ponavljati: Veliča duša moja Gospodina i klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju...”

„Evo, došli smo i do praktične teologije, ono o čemu smo govorili kroz duhovne vježbe. Ono što je sv. Pavao rekao: Jesmo li trčali uzalud? Nalazimo se na ovozemnom prebivalištu fra Slavka Barbarića za kojega možemo uistinu reći da nije trčao uzalud. On je počeo ove duhovne obnove za svećenike. Pomolimo se sada ovdje za njega i njemu, za sve svećenike koji su sudjelovali na ovim seminarima za svećenike, a već su se preselili u vječnost”, kazao je fra Miljenko Šteko svećenicima okupljenima oko fra Slavkova groba. Nakon toga svećenici su otišli i do kipa Uskrsloga Isusa gdje su zajedno izmolili molitvu Trećeg časa na latinskom jeziku, a zatim se uputili prema dvorani Ivana Pavla II. gdje su poslušali još jedno predavanje fra Miljenka Šteke, te potom i slavili svetu misu na kojoj su sudjelovali i župljani Međugorja koji su kao i

Izjave sudionika

Fra Vjeko Eduard Tomić:

„U okviru ove duhovne obnove za svećenike u Gospinoj školi jutros smo bili na Križevcu. Sat i pol molitve, uspinjanja na Križevac zajedno s gotovo 300 svećenika. Dojam je fantastičan, dojam je neponovljiv i jedinstven. Rijeka svećenika koja ide križnim putem prema križu zajedno u molitvi, u pokornosti, u pobožnosti. Dojmovi su zaista duboki i ova priroda, ambijent, pobožnost, zajedništvo, sve, nešto što vas ostavlja bez daha i što je potrebno svima nama, dakako prije svega svećenicima duhovna obnova i snaga iz Kristova križa da bi mogli biti Kristovi svjedoci i Kristovi učenici i pastiri Crkve.”

Fra Anto Radoš:

„Jutros smo se ponovno okupili, mi svećenici koji smo na duhovnim vježbama krenuli smo prema Križevcu, a upravo smo sada stigli. I kako se kaže, svijet se najljepše vidi kada si na brdu, odnosno kada si na križu. Dok smo se penjali, normalno svatko od nas je osjećao neku bol, sigurno neko trpljenje, ali ovo sada je velika milost da smo svi tu, pogotovo što ćemo imati sada milost da ćemo se moći svi pomiriti s Bogom i vratiti se prema ljudima kojima nas Bog šalje.”

Fra Ignaz Domej:

„Stvarno je bilo milosno vrijeme u ovih par dana sa svećenicima iz cijeloga svijeta. Upoznao sam puno novih svećenika iz Njemačke, Ukrajine, Slovenije, Madagaskara... u biti iz cijeloga svijeta su ovdje. Fra Miljenko nas je stvarno lijepo uputio prema Isusu, prema njegovu Srcu, prema Božjoj ljubavi da prihvatimo Gospinu poruku ovdje u Međugorju i da preko nje ulazimo u Božju milost, da mogujemo svjedočiti njezinu ljubav ovdje u Međugorju i u Crkvi.”

svake godine u svoje domove besplatno primili svećenike tijekom cijeloga trajanja njihove duhovne obnove.

„Dragi svećenici, zahvaljujem vam što ste došli u ovo sveto mjesto obnoviti svoj život. Iskreno zahvaljujem fra Miljenku Šteki, i poštovanom župniku, fra Zvonimiru Pavičiću, za doprinos koji su dali ovim duhovnim vježbama. Zahvaljujem svim osobama koje su posvetile svoje znanje i vrijeme kako bi sve ovo dobro proteklo. Od srca zahvaljujem obiteljima Župe koje su velikuodušno i kvalitetno primile svećenike iz mnogih dijelova svijeta”, kazao je između ostaloga mons. Aldo Cavalli tijekom svete mise. Na kraju svete mise okupljenima se obratio i međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić s nekoliko riječi zahvale svima koji su pomogli da ova 26. međunarodna duhovna obnova za svećenike prođe u najboljem redu.

Pripremio: Mateo Ivanković

U petak 7. srpnja posljednjega dana duhovne obnove svetom misom u 11 u dvorani Ivana Pavla II., koju je predslavio apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli, završila je 26. međunarodna duhovna obnova za svećenike. Petoga dana duhovne obnove program je započeo u 8:30 sati zajedničkom molitvom na grobu fra Slavka Barbarića koji se nalazi na groblju Kovačica.

Laure i Gauthier Saint Olive

Preko Gospe u Međugorju do Isusa u Jeruzalemu

Mnogi hodočasnici diljem svijeta svakodnevno hodočaste do određenih svetišta i mjesta molitve. Neki od njih do svoga odredišta prijeđu nekoliko kilometara, oni malo hrabriji i nekoliko stotina kilometara, a postoje i oni hodočasnici koji odluče hodati gotovo cijelu godinu i prijeći ukupno više od 5000 kilometara kao što su Laure i Gauthier Saint Olive, mladi bračni par iz Francuske, točnije iz Pariza. Vjenčali su se prošle godine u listopadu, te su odmah po vjenčanju razmišljali o hodočašću koje bi njihov brak još više produbilo i učvrstilo. Tako su se odlučili na nesvakidašnje hodočašće od Gospina svetišta u Lourdesu u Francuskoj do Jeruzalema u Svetoj Zemlji. Iako prvotno nisu planirali, na prijedlog više osoba, put ih je doveo i u Međugorje gdje smo ih susreli u utorak 20. lipnja ispred crkve sv. Jakova dok su čekali početak svete mise na francuskom jeziku. Zamolili smo ih da nam se predstave i kažu malo više o ovom njihovom velikom hodočašću.

„Mi smo Gauthier i Laure, dvoje francuskih 30-godišnjaka i prije više od sedam mjeseci smo se vjenčali, točnije u listopadu i prije otprilike četiri mjeseca smo krenuli hodati iz Lourdesa prema Jeruzalemu na jednogodišnje hodočašće i na pola puta ovoga hodočašća stigli smo i u Međugorje gdje ćemo biti dva ili tri dana. Do sada smo prešli oko 2500 kilometara, dakle prošli smo kroz Francusku, Italiju, zatim smo išli preko Slovenije i Hrvatske, te sada i kroz Bosnu i Hercegovinu, a prosječno prelazimo 25 kilometara u danu”, kazao je Gauthier, dok je Laura dodala kako pješače oko četiri i pol mjeseca te im je ostalo još oko 5 mjeseci, tako da su otprilike na polovici hodočašća.

„Cijelo ovo hodočašće do Svete Zemlje ima ukupno između 5000 i 6000 kilometara, nismo sigurni jer svakoga dana biramo sljedeću rutu, pošto nemamo unaprijed zacrtanu kartu”, kažu Gauthier i Laure te uz smijeh dodaju „naše su noge još uvijek žive, kao i naša leđa.”

■ Kako ste došli na ideju napraviti ovakvo jedno hodočašće?

„Što se tiče same ideje ovoga hodočašća, prije nego smo se vjenčali često smo hodali zajedno kako bismo se upoznali i proveli vrijeme zajedno, tako smo razmišljali što bi mogli učiniti nakon vjenčanja, a prije nego nam počnu poslovne obaveze, na koji način bismo mogli produbiti naš odnos. Bili smo se vjenčali u Francuskoj, htjeli smo imati vremena za produbiti naš odnos zajedno, pa smo rekli kako možemo uzeti za sebe jednu godinu. Razmišljali smo da hodamo ili da idemo s biciklima. Inače smo katolici, a Gauthier nikada nije bio u Jeruzalemu, a ja sam bila jednom, no sa zrakoplovom”, kazala je Laure, a na naš upit je li ovo njihov medeni mjesec, odnosno medena godina, Gauthier kaže:

„Upravo tako. Ljudima koje smo susretali kazali smo da je ovo naš medeni mjesec, odnosno drugi medeni mjesec jer odmah nakon vjenčanja imali smo uobičajeni medeni mjesec u trajanju od dva tjedna u jednom hotelu, ali ovo sada je jedan veoma dug medeni mjesec, sa šatorima i pješačenjem.”

■ Jeste li tijekom hodočašća posjetili i neka druga svetišta ili molitvena mjesta?

„Tijekom hodočašća shvatili smo da u Francuskoj ima puno svetišta, posebno na jugu Francuske, neke od njih smo već poznavali, a neke smo tek otkrili. Gotovo možemo napravi-

čanja, te su bili u Međugorju i ona nam je dala ideju. Također, još jedan par iz Francuske je učinio slično, tako da smo imali dva primjera, dva bračna para koja su to učinila”, kazala je Laure, dok Gauthier dodaje:

„Kada smo krenuli, nismo bili sto posto sigurni da ćemo doći u Međugorje, ali kada smo prolazili kroz Italiju i Hrvatsku, saznali smo za Međugorje, svi su nam govorili ‘Morate otići u Međugorje, morate otići i u Međugorje’, tako da smo nakon prolaska kroz Italiju i Hrvatsku osjetili da želimo doći. Ovo je naš prvi posjet Međugorju”, kazao je Gauthier osvrnuvši se i na reakcije ljudi tijekom hodočašća.

molimo tada imamo vremena i to je dobar način za dobiti hrabrost. Mužu sam kazala da mi je drago vidjeti da su nam te navike molitve krunice ovdje potvrđene kao dobre navike. Možda kada se vratimo u Pariz, ne ćemo imati tu naviku jer ćemo biti zaposleni, ali nadam se da ćemo ovu molitvu zadržati i da je ne ćemo izgubiti kada se vratimo”, kazala je Laure, a Gauthier nastavio:

„Mi ćemo pokušati zadržati ovu duhovnost tijekom našega hodočašća u Jeruzalem i kako je Laure kazala svakodnevna molitva nam pomaže tijekom hodanja i nadam se da ćemo imati dovoljno snage u Parizu da je nastavimo, jer u Parizu je dosta teško pronaći vremena da sjedneš i moliš.”

■ U Međugorju ste bili samo dvije noći, gdje je vaše sljedeće odredište i kada očekujete stići u Jeruzalem?

„Ne znamo točno sljedeće odredište, ali se vjerojatno vraćamo do obale. Vjerojatno ćemo ići prema Dubrovniku, zatim kroz Crnu Goru, Albaniju, Makedoniju, Grčku i Tursku. Ako sve bude u redu, u Jeruzalem bismo trebali stići krajem mjeseca studenog. Zatim nam je plan ostati u Jeruzalemu mjesec, mjesec i pol dana kako bismo proveli vrijeme u Jeruzalemu, Nazaretu i slično. Hodočašće smo započeli sredinom veljače, tako da će ovo hodočašće trajati gotovo godinu dana. Nadamo se da ćemo se opet vratiti ovdje u Međugorje, ali vjerojatno s autobusom ili zrakoplovom”, kaže nam Gauthier, te nadodaje:

„Za nas kao hodočasnike bilo je zanimljivo doći u Međugorje jer mi svakoga dana hodamo sami i nas je dvoje, tako da ponekada ima usamljenih dana, no imamo puno vremena za zajednički razgovor. Ne vidamo puno ljudi, osim možda predvečer, a jučer kada smo došli u Međugorje slavili smo svetu misu u 19 sati i bilo je doista čudno vidjeti tisuće ljudi. Trebalo nam je vremena da se naviknemo vidjeti toliko ljudi, ali je veoma impresivno i pozitivno za hodočasnika”, kazao je Gauthier, dok Laure ovakva hodočašća vidi kao dobru priliku prije braka onima koji se žele vjenčati.

„Hodanje je dobar način za upoznati jedno drugo, jer kada si umoran, ponekada možeš biti ljut, ali također možeš imati i najbolje zajedničke trenutke jer jedno drugome možemo pomoći da se ohrabri, da se nasmije. Također, možemo biti i u tišini, stoga mislim da ovakvo hodočašće može biti dobra priprema prije braka ako parovi nisu vjenčani, a žele se vjenčati”, kazala je Laure, dok je Gauthier za kraj na naš upit je li lakše ovako dugo hodati ako imaš vjere, kazao:

„Tako je, lakše je hodati kada imaš vjeru, a mi imamo hodočašće, dakle imamo cilj. Hodati jednu godinu bez cilja, samo hodati u krug ili hodati do nekoga mjesta i natrag nema smisla, nema cilja, nema možda jednaku snagu. Mi smo fokusirani na Jeruzalem kao naš duhovni cilj. Na kraju možemo reći kako idemo od Gospe u Lourdesu, preko Gospe u Međugorju do Isusa u Jeruzalemu”, kazao je Gauthier, te je naglasio da su na ovo hodočašće ponijeli nešto novca samo za osnovne potrebe jer se uvelike oslanjaju na Božju providnost koja ih, kako kažu, prati cijelim putem.

Zahvalni na ovom razgovoru, poželjeli smo im sretan i blagoslovljen put do Svete Zemlje, te da ih na tom putu, kao i u njihovom braku uvijek prati zagovor Blažene Djevice Marije Kraljice Mira.

Razgovarao: Mateo Ivanković

ti liniju od Francuske do Italije gdje možete pronaći brojna svetišta ili molitvena mjesta. To nisu bila samo Gospina svetišta. Istina, hodočašće smo započeli u Lourdesu koje je Gospino svetište, ali također posjetili smo i neka mjesta poput Cotignaca za koje mislim da je jedino svetište na svijetu gdje se Sveta Obitelj ukazala. Cotignac je u Francuskoj vrlo poznat, no u svijetu i ne baš, ali je prekrasno mjesto. Također, upoznali smo još neka druga svetišta, župe i samostane. Također smo bili u svetištu sv. Ante u Padovi. U Hrvatskoj smo bili u dosta župa, no nismo bili u nijednom svetištu. Poznato je svetište u Sinju, ali nismo bili tamo jer smo išli preko Dugopolja”, kazala je Laure.

■ Kako ste se odlučili doći i u Međugorje?

„Moja rodica je sa svojim mužem imala isto hodočašće nakon vjen-

„Svaki put kada smo primljeni od ljudi na spavanje ili hranu, mi smo im objašnjavali naše hodočašće, predstavljali im se i tako stvarali s njima odnos. Zanimljivo je da su ljudi u Hrvatskoj, kada smo im objašnjavali da idemo pješice iz Lourdesa do Jeruzalema, prvo bili šokirani i impresionirani, ali su reagirali pozitivno, govorili su nam da je to dobra ideja, te da molimo za njih i u Međugorju i u Jeruzalemu. Također, takve reakcije su bile i u Italiji, ali u Francuskoj baš i ne. Tako da smo primijetili kako idemo od Francuske preko Italije i Hrvatske da ljudi sve pozitivnije reagiraju na ovakvu vrstu hodočašća”, kazao je Gauthier, dok je Laure dodala nekoliko riječi o molitvi tijekom hodočašća.

„Jučer smo rekli jedno drugom kako smo navikli moliti krunicu kada hodamo jer nam je tada lakše, ali u župi nismo jer je dugo i ponekada teško. No, kada hodamo i

LJETO KAO PRILIKA ZA OBNOVU OBITELJSKOG ZAJEDNIŠTVA

KREŠIMIR MILETIĆ

Pred nama je još jedno toplo ljeto. Vrijeme odmora za školare, vrijeme godišnjih odmora za roditelje i prilika da se obitelj okupi i provede dragocjeno vrijeme u zajedništvu. Ako smo kroz godinu i bili „rastrgani” različitim obavezama i „rasuti” na sve strane, sada je prilika da nadoknadimo i dobro iskoristimo ovo vrijeme za obnovu obiteljskog zajedništva. Naravno, kako bi ovo vrijeme mogli ispuniti zaista kvalitetnim sadržajem, potrebno je napraviti određene pripreme.

JEDAN OD VAŽNIH PREDUVJETA da se mogu darovati svojoj obitelji i zaista im posvetiti vrijeme jest taj da se trebamo „resetirati”. Točnije bi bilo reći: „Da dopustim Gospodinu da me resetira.” Naši najmiliji zaslužuju ono najbolje u nama i dobro je prije odlaska na odmor obnoviti svoj odnos s Gospodinom, napraviti dobru i kvalitetnu ispovijed. Grieh nam opterećuje i mijenja naša ponašanja, ograničava našu sposobnost za ljubav. Neprijateljstva, svađa, ljubomora, srdžbe, spletkarenja, razdori, strančarenja, zavisti i ostala „djela tijela” kako ih navodi sveti Pavao svakako paraliziraju našu sposobnost za potpuno darivanje. I tada naši najmiliji ne mogu dobiti ono najbolje od nas, već svjedoče manifestaciji naših frustracija koje opterećuju zajedništvo.

POMIRENJE S GOSPODINOM uvijek je ljekovito za nas same i prilika da dopustimo Gospodinu da nas iznutra mijenja, ispunja Duhom Svetim, oslobađa naših tereta ili nas ispunja snagom i milošću da ih uspješnije nosimo. Zato je prvi preduvjet dobre pripreme za zajednički odmor pomirenje s Gospodinom. Primijetiti ćemo kako je odlazak na

putovanje ili zajednički odmor u potpuno drugačijem ozračju ako smo mi u miru, pomireni s Bogom. A već i samo iskustvo da nam je Bog oprostio naše grijeh, naše propuste, otvara nas za ljubav prema drugima oko nas, čini tolerantnijima za tuđe greške i propuste.

SLIJEDEĆI VAŽAN ELEMENT pripreme za zajednički odmor je detekcija svih onih „gutača vremena” kojima smo okruženi u svakodnevnom životu. Mislim na mobitele, razne ekrane u koje netremice gledamo, sadržaje koji nam ispunjavaju vrijeme, a ne izgrađuju nas. Takvi sadržaji nas također paraliziraju za ljubav i darivanje. Netko tko satima gleda u mobitel, igra igrice, prati tuđe objave na društvenim mrežama (...) živi svoje vrijeme u svojevrsnoj izolaciji od svojih ukućana, zaronjen u virtualni svijet u kojem je razdvojen od svojih najmilijih. Ovdje treba zaista biti iskren i „odsjeći” ono što nas odvaja od supruge, djece. Što će se dogoditi ako je moj mobitel ugašen tijekom dana? Hoće li svijet propasti ako sam neko vrijeme „nedostupan”? Vrlo je ružno vidjeti obitelj koja zajedno sjedi u nekom kafiću ili restoranu i ne razgovara, već svatko „prčka” po svojem mobitelu. Poželjno je, dakle, povući granicu prema „gutačima vremena” i na taj način otvoriti prostor i stvoriti vrijeme za zajedništvo. Jedna od najčešće izgovorenih laži – „Nemam vremena” – topi se kao led pred činjenicom beskrajsnih sati provedenih na mobitelima i različitim virtualnim svjetovima.

NARAVNO, VAŽNO JE i mudro isplanirati destinacije gdje ćemo provesti odmor, hoćemo li biti sami ili u nekom društvu (šira obitelj, prijatelji, ...), kao i

pokušati planirati različite sadržaje koji će biti zanimljivi i korisni za sve članove obitelji. To je prilika za razgovor i zajedničko planiranje, da se svatko može izreći, koje su mu potrebe, koja očekivanja ima, što ga veseli i što može uljepšati njegov boravak na nekoj destinaciji. Ako nas neko okruženje iscrpljuje, ako s osobama u tom okruženju imamo teške i napete odnose, onda možda ta mjesta i ta okruženja nisu najbolji odabir. Zajednički odmor bi trebao biti vrijeme kad se možemo svi zajedno opustiti, obnoviti naše odnose, posvetiti se jedni drugima.

INA KRAJU, važno je unijeti u zajednički odmor element zajedničke obiteljske molitve. To nije samo molitva prije jela, već svjesno odvojeni i rezervirani trenutak u danu kada ćemo kao obitelj stati pred Gospodina, zahvaliti mu na onome što je bilo lijepo. Ondje gdje je to moguće, možemo redovito pohađati jutarnju svetu misu. Naš dan nikako ne će biti isti ukoliko ga započnemo sa svetom misom. Čak i ako djeca ostanu spavati, supružnici mogu uvesti neku zajedničku rutinu i započeti dan sa misom i jutarnjom kavom. Odvojiti neko vrijeme i za obnovu zajedništva između njih samih. Ako smo nas dvoje kao roditelji u lošem odnosu, onda i djeca trpe. Nitko ne će dobiti ono najbolje što nosimo u sebi. Zato je važno da njegujemo naš brak kao temelj naše obitelji. Ovdje, dakle, mogu biti jako ljekovite malene dnevne rutine ispijanja kave ili šetnje ili nešto treće gdje svjesno odvajamo neko vrijeme da nas dvoje budemo sami, da razgovaramo, da podijelimo naš dan s bračnim partnerom i obnavljamo naše zajedništvo.

NADAM SE da će ovih nekoliko smjernica pomoći da i sami razmišljate što bi moglo pomoći da se dobro isplanira zajednički godišnji odmor. Naravno, ovo su samo neka iskustva koja su nama pomogla da se bolje odmorimo i obnovimo obiteljsko zajedništvo. Želim Vam mir i dobro!

Ubrzom tempu suvremenog života, obitelji često prolaze kroz izazove koji mogu dovesti do slabljenja obiteljskog zajedništva i duhovne povezanosti. No, obiteljski odmor može biti izvrsna prilika za obnovu veza unutar obitelji i produbljivanje odnosa s Gospodinom. Moje osobno iskustvo je da su mi najljepši i najsmisleniji godišnji odmori bili oni u kojima sam uspjela spojiti ove dvije stvarnosti, koje na taj način postaju jedna jedinstvena stvarnost u kojoj je moguće iskusiti puno dublji i ispunjeniji odmor, istovremeno produbljujući i obnavljajući odnos s onima koji su mi najvažniji – mojom obitelji.

Posljednjih godina ljetujemo na Cresu i posebno važno otkriće za mene je bila jutarnja sveta misa. Vjerujem da svaka žena i majka zna koliko toga imamo za pripremiti ujutro, od doručka do spremanja za odlazak na plažu; koliko svih onih detalja od brige da svako dijete bude opremljeno sa svime što treba, od kreme za zaštitu od sunca, do ručnika, vode. ... I uglavnom sam se znala buditi ranije od svih, da odvojim neko vrijeme za jutarnju molitvu u tišini kako bih se pripremila za dan koji je ispred mene. No, tijekom ljetovanja na Cresu primijetila sam da se redovito služe jutarnje mise i odlučila svako jutro započeti dan s euharistijom.

Nakon jutarnje euharistije sve je za mene bilo drugačije. Nekako sam s puno više radosti i snage ulazila u dan, rasterećena, sretna. Meni i suprugu je ostalo i još nešto vremena da možemo popiti kavu u miru, popričati i uživati u jutarnjem pogledu na more. Kad bismo se vratili, zajedno bismo doručkovali s djecom i odlazili na plažu. Primijetili smo da nam je često znala ostati neka rečenica ili riječ iz evanđelja ili misao iz kratke propovijedi o kojoj bismo onda znali popričati, razmijeniti misli. Svakako potpuno drugačiji ulazak u dan negoli je to znalo biti ranije, kad bi se stvari jednostavno počele odvijati kao na traci, u nekoj žurbi i stresu.

Osjećam da mogu dati najviše od sebe mojoj obitelji tada kad dopustim Gospodinu da najprije mene nahrani. Nakon euharistije osjećam da mogu puno više dati, da poslove

Foto: Arhiv ICMM

MIRTA MILETIĆ

Odvojite vrijeme za otvorene i iskrene razgovore o duhovnim temama. Raspravljajte o važnosti vjere u vašem životu i kako je Bog djelovao u vašim životima. Razmotrite izazove i poteškoće s kojima se suočavate te kako se vjera može koristiti kao vodilja. Ovi razgovori će vam omogućiti da se međusobno bolje razumijete i podupirete u svakodnevnom životu.

i dnevne zadatke mogu obavljati s radošću. A to je najljepši dar koji mogu dati mojoj obitelji. Prošli smo s naših petero djece sve one

faze njihova odrastanja i izazove s kojima se susreću roditelji, osobito kad su djeca mala i traže više pažnje i brige. I sjećam se da nas je to znalo

OBITELJ na odmoru s Gospodinom

prilično iscrpljivati, da su sva mjesta na koja smo odlazili tražila neko vrijeme prilagodbe, pronalaženja dnevne rutine koja bi odgovarala cijeloj obitelji. S malom djecom je to poseban izazov. I tada sam znala odvojiti neko vrijeme za molitvu, na početku dana. Nekad je to značilo probuditi se malo ranije, nekad smo suprug i ja znali malo prošetati, popričati. Trebala sam u svakom slučaju napuniti rezervoar ljubavi za dan koji je ispred mene. Jutarnja sveta misa je najbolji odgovor na moju potrebu.

Već dulje vrijeme tako pokušavamo planirati naše godišnje odmore. Da spojimo sve ono što inače pripada odmoru (kupanje, izlete, ...) s duhovnim sadržajima. Prepoznali smo da su naša djeca najzadovoljnija i najsretnija kad smo mi sretni i ispunjeni. S druge strane, ako smo nezadovoljni ili prazni, oni to primijete. Posljednjih nekoliko godina barem tjedan dana ljetujemo s prijateljima i njihovim obiteljima. Svako dijete ima svoje vršnjake i društvo. Često znamo navečer svi zajedno moliti kronicu. Djeca se izmjenjuju u deseticama, svi zajedno pjevamo duhovne pjesme. Primijetili smo da su radosniji, mirniji.

Djeca imaju i svoja zaduženja, po grupama, što ih na naše iznenađenje uistinu veseli. Vole kad nešto rade u timovima, kad mogu pridonijeti zajedništvu. I opet, negdje u središtu svega bude Gospodin. Gospodin koji je nazočan među nama, u molitvi, pjesmi, ali i u svemu onome što jesmo. Mi smo u svemu što jesmo rezultat njegova rada na nama, njegovih intervencija u našim obiteljima. I kao roditelji uživamo promatrati promjene u njima, njihovo odrastanje. Ovakva ljetovanja su prigoda da se prisjetimo kako je to bilo prošle godine ili prošlih godina. Da pogledamo fotografije na kojima su zapisani neki lijepi trenutci i sjećanja iz ranijih ljetovanja. I takvi razgovori obično donose radost, prisjećanje na lipepe ili smiješne trenutke i događaje.

Vjerujem da svatko od vas može u svojim obiteljima posvjedočiti ovo iskustvo da je odmor značajno drugačiji i kvalitetniji ako dopustimo Gospodinu da ljetuje s nama, u našim obiteljima. Zato je na nama roditeljima da se pobrine-mo da u svakodnevne sadržaje tijekom ljetovanja unesemo vrijeme za molitvu, za razgovor o duhovnim stvarnostima. Neka molitva postane središnji dio vašeg obiteljskog odmora. Priroda je najljepši i najčitkiji rukopis Božjeg stvaranja koje nas podsjeća na njegovu veličinu i ljepotu. Iskoristite vrijeme na odmoru za šetnje ili planinarenje u prirodi. Tijekom tih trenutaka, potaknite obitelj na razmatranje Božje prisutnosti u svemu što ih okružuje. Povezivanje s prirodom može pomoći u produbljivanju vjerskog iskustva i osjećaja zahvalnosti prema Bogu za njegovo stvaranje.

Odvojite vrijeme za otvorene i iskrene razgovore o duhovnim temama. Raspravljajte o važnosti vjere u vašem životu i kako je Bog djelovao u vašim životima. Razmotrite izazove i poteškoće s kojima se suočavate te kako se vjera može koristiti kao vodilja. Ovi razgovori će vam omogućiti da se međusobno bolje razumijete i podupirete u svakodnevnom životu. Uzmite vremena za zajedničko čitanje Svetog pisma kao obitelj. Odaberite nekoliko biblijskih tekstova koji su vam posebno bliski ili koji se odnose na teme s kojima se suočavate. Razgovarajte o porukama koje vam prenosi Božja Riječ i kako ih možete primijeniti u svakodnevnom životu. Ovo su samo neke od ideja i aktivnosti koje obitelji mogu poduzeti kako bi obnovile obiteljsko zajedništvo i svoj odnos s Gospodinom tijekom obiteljskog odmora. Neka vaš obiteljski odmor bude vrijeme obnove i blagoslova za cijelu obitelj u zajedništvu s Gospodinom.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Medjugorje.

Foto: Arhiv ICMM

PRVE PRIVREMENE ZAVJETE POLOŽILO 12 NOVAKA TRIJU FRANJEVAČKIH PROVINCIJA

U crkvi franjevačkog samostana svetog Ante Padovanskog, gdje se nalazi kuća novicijata Hercegovačke franjevačke provincije, u nedjelju 2. srpnja pod svećanim misnim slavljem svoje prve redovničke zavjete položilo je dvanaest novaka iz triju franjevačkih provincija: Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja – Split, Hercegovačke franjevačke provincije i Franjevačke provincije svetog Križa Bosne Srebrene.

Za Franjevačku provinciju Presvetog Otkupitelja – Split prve redovničke zavjete položio je fra Mario Pavić (HKM Mainz). Za Hercegovačku franjevačku provinciju: fra Petar Bunoza (Župa sv. Ante Padovanskoga – Humac), fra Bože Dodig (Župa Uznesenja BDM – Seonica), fra Stipe Iličić (Župa sv. Ivana Krstitelja – Ružići), fra Josip Pavlović (Župa sv. Jakova ap. – Međugorje), fra Robert Radić (Župa sv. Mihovila – Drinov-

ci), fra Karlo Šakota (Župa Krista Kralja – Čitluk), fra Frano Šego (Župa Bezgrešnog začeca BDM – Posušje), fra Andrija-Ante Vasilj (Župa sv. Jakova ap. – Međugorje) i fra Franjo Vasilj (Župa sv. Jakova ap. – Međugorje). Za Franjevačku provinciju svetog Križa Bosne Srebrene: fra

Ivan Pilić (Župa sv. Male Terezije – Bistrica kod Uskoplja) i fra Noa Strinić (Župa sv. Juraja – Vitez); Misno slavlje predslavio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš, uz koncelebraciju provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Zdravka Dadića, provincijala Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marka Mrše, magistra novaka fra Ivana Landeke, gvardijana fra Darija Dodiga, vikara Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Zorana Kutleše. Na slavlju su sudjelovali i braća franjevci iz provincije Presvetog Otkupitelja: fra Josip Cvitković, fra Kristian Stipanović, fra Filip Mimica, fra Mate Puđa.

Tijekom zavjetovanja novaci su položili zavjete u ruke provincijala vlastite provincije.

Na kraju misnog slavlja prigodnim su se riječima okupljenima obratili provincijali fra Zdravko Dadić i fra Marko Mrše.

Foto: Arhiv ICMM

Biskup Palić zaredio šestoricu novih svećenika

Mostarsko-duvanjski biskup Petar Palić je na svetkovinu sv. Petra i Pavla, 29. lipnja u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve predvodio euharistiju na kojoj je zaređio šestoricu novih svećenika. Petorica svećenika zaređena su za Hercegovačku franjevačku provinciju: fra Ivan Crnogorac, fra Fran Čorić, fra Marin Mikulić, fra Slaven Tomić i fra Alojzije Slavko Anđelić te jedan za Mostarsko-duvanjsku biskupiju – don Zvonimir Rezo.

Uz biskupa Palića u koncelebraciji su bili nadbiskup Aldo Cavalli, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje, generalni vikar hercegovačkih

biskupija don Nikola Menalo, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš te brojni svećenici i redovnici. Okupio se velik broj rodbine i prijatelja ređenika, bogoslova i sjemeništaraca, postulanata i redovnica. Generalni vikar don Nikola prozvao je kandidate koji su zatim zajedno izrekli svoje: Evo me! Bogu i Crkvi. Nakon toga uslijedila je biskupova propovijed u kojoj se obratio ređenima, ali i svim svećenicima koji se danas spominju svoga ređenja. „Život koji ćete prihvatiti nije lak niti bez borbe, jer ste pozvani živjeti redovnički, odnosno svećenički poziv u

sekularnom svijetu koji ima malo vremena ili poštovanja prema Bogu. Štoviše, pozvani ste živjeti nesebičnim životom u sebičnom svijetu. Bit će teških zadata, teških odluka, teških ljudi, dugih dana i neprospavanih noći. Ipak, Bog i Crkva vjeruju u vas. Znajte da vas je Bog pozvao da prigrlite ovaj život i službu“, kazao je ređenima biskup Palić. Nakon propovijedi uslijedio je čin ređenja. Svečanost je završila blagoslovom i pjesmom katedralnoga zbora „Marija“ pod ravnanjem don Dragana Filipovića i orguljsku pratnju bogoslova Luke Cvitanovića.

APOSTOLSKO PISMO SUBLIMITAS ET MISERIA HOMINIS SVETOG OCA FRANJE UZ ČETIRISTOTU OBLJETNICU ROĐENJA BLAISEA PASCALA

VELIČINA I BIJEDA ČOVJEKA.

Ovaj paradoks središnji je dio misli i trajne poruke Blaisea Pascala, rođena prije četiri stoljeća, 19. lipnja 1623. u Clermontu u središnjoj Francuskoj. Pascal je od djetinjstva svoj život posvetio potrazi za istinom. Upotrebom razuma tražio je njegove tragove u području matematike, geometrije, fizike i filozofije, stvarajući izvanredna otkrića i stekavši veliku slavu već u ranoj mladosti. Ipak, nije bio zadovoljan tim postignućima. U stoljeću velikog napretka na mnogim područjima znanosti, praćena rastućim duhom filozofskog i religioznog skepticizma, Blaise Pascal pokazao se kao neumoran tragač za istinom, „nemiran“ duh, otvoren za trajno nove i veće horizonte.

Pascalov briljantni i radoznali um nikada nije prestao razmišljati o pitanju, drevnom, ali uvijek novom, koje izvire iz ljudskog srca: „Što je čovjek da ga se sjećaš, sin čovječji da za njega brineš?“ (Ps 8,5). To pitanje zbunjuje muškarce i žene svakog vremena i mjesta, svake kulture, jezika i religije. „Što je čovjek u prirodi?“ - pita Pascal – „Ništa u odnosu na beskonačno, ali sve u odnosu na ništa“.¹ Pitanje je postavio psalmist u surječju povijesti ljubavi između Boga i njegova naroda, povijesti koja je kulminirala utjelovljenjem „Sina Čovječjega“, Isusa Krista, kojega je Otac predao poniženju kako bi ga ovjenčao slavom i čašću iznad svakog stvorenja (usp. r. 6). Tomu pitanju, postavljenu na jeziku toliko različitu od jezika matematike i geometrije, Pascal je nastavio posvećivati svoju pozornost.

S toga razloga, vjerujem da je prikladno opisati Pascala kao čovjeka obilježena temeljnim stavom strahopoštovanja i otvorenosti prema cjelokupnoj stvarnosti. Otvorenost

VELIČINA I BIJEDA ČOVJEKA

Preveo i priredio dr. fra Tomislav Pervan, Međugorje

1 Pensées, B 72, L 199. U citatima Pensées koji slijede, slova B i L. odnose se na numeraciju Brunschvicg i Lafuma

prema drugim protežnicama znanja i života, otvorenost prema drugima, otvorenost prema društvu. Na primjer, 1661. godine u Parizu je razvio prvi sustav javnog prijevoza u povijesti, „kočije od pet penija“. Ako to spomenem na početku ovog pisma, jasno je da ga ni njegovo obraćenje Kristu, koje je započelo „u noći vatre“ 23. studenoga 1654., ni njegova majstorska intelektualna obrana kršćanske vjere nisu učinili ništa manje čovjekom svoga vremena. Nastavio se baviti pitanjima koja su mučila njegovo doba i materijalnim potrebama svih članova društva u kome je živio.

Ta otvorenost prema svijetu oko sebe držala ga je zabrinutim za druge čak i u njegovoj posljednjoj bolesti, sa samo trideset i devet godina. U toj posljednjoj fazi svog zemaljskog hodočašća kaže se da je rekao: „Ako liječnici govore istinu te Bog dadne da ozdravim od ove bolesti, odlučio sam da ne ću imati drugog posla ili zanimanja do kraja svoga života osim da služim siromasima.“² Dirljivo je shvatiti da u posljednjim danima svog života, tako veliki genij kao što je Blaise Pascal, nije vidio ništa žurnije od potrebe da svoje sile posveti djelima milosrđa:

„JEDINI CILJ SVETOG PISMA JE MILOSRDJE“³

Drago mi je što mi je na ovu, četrstotetu obljetnicu njegova rođenja, Božja providnost dala priliku odati počast Pascalu i prisjetiti se onih vidika njegova života i misli koje smatram korisnima za ohrabrenje kršćana današnjice i njihovih suvremenika dobre volje, u potrazi za istinskom srećom. Jer „svi ljudi žele biti sretni. To je istina bez iznimke, bez obzira na različita sredstva koja koriste. Svi teže istom cilju“.⁴ Četiri stoljeća nakon rođenja Pascal ostaje naš suputnik, prateći našu potragu za istinskom srećom te kroz dar vjere naše ponizno i radosno prepoznavanje raspetog i uskrslog Gospodina.

ČOVJEK ZALJUBLJEN U KRISTA KOJI GOVORI SVIMA

Ako Blaise Pascal može privući svakoga, prvenstveno stoga što je tako uvjerljivo govorio o našem ljudskom

2 G. PERIER, *Vie de M. Pascal*, u *Oeuvres complètes*, par M. Le Guern, I, Pariz, 1998., 91.
3 *Pensées*, B 670, L 270.
4 B 425, L 148.

stanju, ipak bi bilo pogrešno vidjeti u njemu samo pronicljiva promatrača ljudskog ponašanja. Njegove monumentalne *Misli*, kojih su neki pojedinačni aforizmi ostali poznati, ne možemo doista razumjeti ako ne shvatimo da su Isus Krist i Sveto pismo i njihovo središte i ključ njihova razumijevanja. Jer ako je Pascal predložio govoriti o čovjeku i Bogu, to je bilo zato što je došao do sigurnosti da „ne samo da poznamo Boga jedino kroz Isusa Krista, nego poznamo i sebe jedino kroz Isusa Krista. Ne poznamo život i smrt osim po Isusu Kristu. Osim Isusa Krista, mi ne razumijemo ni svoj život ni svoju smrt, ni Boga ni sebe. Stoga bez Svetoga pisma, koje govori samo o Isusu Kristu, ne znamo ništa i vidimo samo tamu“.⁵ Potrebno je to razjasniti kako bi svi razumjeli tu smjelu izjavu, a da je ne smatraju čisto dogmatskom tvrdnjom, neshvatljivom za one koji ne dijele vjeru Crkve, ili omalovažavanjem legitimnog dosega prirodnog razuma.

VJERA, LJUBAV I SLOBODA

Kao kršćani trebamo izbjegavati kušnju da svoju vjeru predstavimo kao neospornu svima očiglednu sigurnost. Jasno, Pascal je bio zabrinut za to kako da ljudi shvate da su „Bog i istina neodvojivi“,⁶ ali je također znao da je vjerovanje moguće samo s pomoću Božje milosti, prihvaćenu slobodnim srcem. Vjerom je osobno susreo „Boga Abrahamova, Boga Izakova, Boga Jakovljeva, a ne Boga filozofa i učenjaka“,⁷ te je priznao Isusa Krista kao „put i istinu, i život“ (*Jv* 14,6). Iz tog razloga predlažem da svatko tko želi ustrajati u traženju istine – beskonačnoj zadaći u ovom životu – treba poslušati Blaisea Pascala, čovjeka genijalne inteligencije koji je inzistirao da nijedna istina nije vrijedna truda osim težnje za ljubavlju. „Mi od same istine stvaramo idola, jer istina bez ljubavi prema bližnjemu nije Bog, nego njegova slika; to je idol koji se ni na koji način ne smije voljeti niti mu se klanjati.“⁸

Pascal bi nas tako zaštitio od lažnih učenja, praznovjerja i libertinizma koji odvrću tolike ljude od trajnog mira i radosti Onoga koji želi da biramo „život i dobro“, a ne „smrt i zlo“ (*Pnz* 30,15.19). Ipak, tragedija je ovog života u tome što ponekad ne uspijevamo jasno vidjeti, i kao rezultat toga, biramo loše. Jer ne možemo uživati u radosti evanđelja ako nas „Duh Sveti ne ispuni svojom snagom i ne oslobodi naše slabosti, naše sebičnosti, naše samodopadnosti i naše oholosti“.⁹ Štoviše, „bez mudrosti razlučivanja možemo postati plijen svakog prolaznog trenda“.¹⁰ Zato nam uvažavanje žive vjere Blaisea Pascala, koji je nastojao pokazati da je kršćanska religija „vrijedna poštovanja jer istinski poznaje čovjeka“ i „ljubav jer obećava istinsko dobro“,¹¹ i može pomoći da idemo svojim putem kroz sjene te žalosti i tuge ovoga svijeta.

IZVANREDAN ZNANSTVENI UM

Kada mu je majka umrla 1626., Blaise Pascal je imao tri godine. Njegov otac, Etienne, poznati pravnik, također je bio poznat po svojim zapaženim znanstvenim darovima,

5 B 546, L 417.
6 *Entretien avec M. de Sacy*, u *Oeuvres complètes* par M. Le Guern, II, Pariz, 2000., 90.
7 *Pensées* (Memorijal), L 913.
8 *Pensées (Le Mystère de Jésus)*, B 582, L 926.
9 *Apostolska pobudnica Gaudete et Exsultate*, 65.
10 Isto, 167.
11 *Pensées*, B 187, L 12.

osobito na području matematike i geometrije. Odlučivši osobno se pobrinuti za obrazovanje svojih troje djece, Jacqueline, Blaisea i Gilberte, preselio se u Pariz 1632. Blaise je vrlo brzo pokazao iznimnu inteligenciju i upornost u traženju istine. Njegova sestra Gilberte kaže nam da je „od djetinjstva mogao prihvatiti samo one stvari koje su mu se činile očevitim istinitima; a kao rezultat toga, kad mu nisu bili ponuđeni valjani razlozi, sam ih je tražio“.¹² Jednog dana njegov je otac zatekao Blaisea kako proučava geometriju i iznenada je shvatio da je, ne znajući da se isti teoremi mogu naći i u knjigama pod drugim imenima, Blaise, u dobi od dvanaest godina, potpuno sam, crtajući figure po zemlji, demonstrirao prva 32 Euklidova poučka.¹³ Gilberte se prisjetila da je njihov otac bio „zapanjen dubinom i snagom njegova intelekta“.¹⁴

U godinama koje su uslijedile, Blaise Pascal je intenzivno radio kako bi njegov neizmjerni talent urodio plodom. Sa sedamnaest godina komunicirao je s najučtenijim ljudima svoga doba. Brzo su se smjenjivala njegova otkrića i njegove publikacije. Godine 1642., u dobi od devetnaest godina, izumio je aritmetički stroj, preteču naših modernih računala. U tom pogledu Pascal govori i našem vremenu, jer nas podsjeća na veličinu ljudskog razuma i potiče nas da ga upotrijebimo u razumijevanju misterija svijeta koji nas okružuje.

Njegovo razumijevanje matematike, sposobnost da do detalja razumije kako stvari funkcioniraju, pokazat će mu se od pomoći tijekom cijelog života. Riječima uglednog teologa Hansa Urša von Balthasara: „Uvježbao se u preciznosti prikladnoj matematici i prirodnoj znanosti kao takvoj, kako bi postigao tu sasvim drugu preciznost prikladnu carstvu bića i kršćanskom carstvu“.¹⁵ Pascalovo povjerenje u korištenje prirodnog razuma koje ga ujedinjuje sa svim tražiteljima istine omogućilo mu je i da prizna njegove granice i da bude prijamljiv za nadnaravne razloge božanske objave, s onim

12 G. PERIER, op. cit., 64.
13 Usp. *ibid.*, 65.
14 *Ibid.*
15 „Pascal“, u: *The Glory of the Lord, A Theological Aesthetics III: Lay Styles* San Francisco: New York: Ignatius Press, Crossroads Publications, 1986., str. 182.

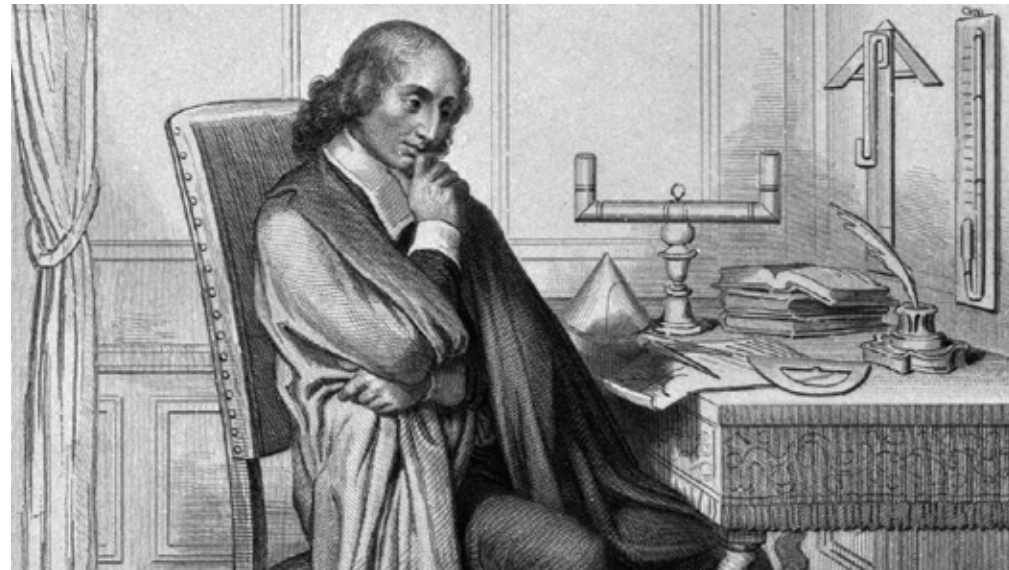
osjećajem paradoksa koji je trebao naći izraz u filozofskoj dubini i književnom šarmu njegovih *Pensées*. „Crkva je uložila mnogo muke kako bi pokazala onima koji su to nijekali da je Krist bio čovjek, kao i to da je bio Bog, i jednako su veliki bili izgledi.“¹⁶

FILOZOF

Mnogi Pascalovi spisi prožeti su jezikom filozofije. To posebno vrijedi za njegove *Pensées*, zbirku fragmenata, objavljenih posthumno, koji su njegove bilješke i skice za filozofiju inspiriranu teološkim zanimanjem. Znanstvenici su pokušali, s različitim rezultatima, obnoviti izvorni oblik i jedinstvo zbirke. Pascalova žarka i strastvena ljubav prema Kristu i prema služenju siromasi, koju sam ranije spomenuo, nije bila toliko znak nepovezanosti i raskidanosti u umu ovoga hrabrog učenika i učenjaka, koliko dublji rasta prema evanđeoskom radikalizmu, napredovanju, potpomognutu milošću, prema živoj istini samoga Gospodina. Pascal, koji je posjedovao nadnaravnu sigurnost vjere i smatrao ju je potpuno spojivom, kompatibilnom s razumom, a koja razum beskrajno nadmašuje, nastojao je što je više moguće uključiti se u dijalog s onima koji nisu dijelili njegovu vjeru. Jer „onima koji nemaju vjere ne možemo je dati osim razumskim umovanjem, dok čekamo da im je Bog udijeli pokrećući njihovo srce.“¹⁷

Ovdje vidimo naskroz pun poštovanja i strpljiv oblik evangelizacije koji bi trebala i naša generacija dobrano slijediti.

Stoga je za ispravno razumijevanje Pascalova razmišljanja o kršćanstvu potrebno skrenuti pozornost na njegovu filozofiju. Divio se mudrosti starogrčkih filozofa, koji su jednostavnošću i smirenošću nastojali dobro živjeti kao građani *polis*: „Platona i Aristotela zamišljamo samo kao cjepidlake u dugim haljinama. Bili su to valjani ljudi, radovali su se kao i ostali sa svojim prijateljima. I kad su se zabavljali pišući svoje *Zakone* i svoju *Politiku*, radili su to iz zadovoljstva. Bio je to najmanje filozofski i najmanje ozbiljan dio njihova života; najfilozofskiji dio njihova života bijaše živjeti jedno-

stavno i spokojno.“¹⁸ Ipak, unatoč svoj njihovoj veličini i korisnosti Pascal je prepoznao granice tih filozofija: stolicizam vodi u ponos;¹⁹ skepticizam u očaj.²⁰ Ljudski razum je čudo stvaranja koje čovjeka izdvaja između svih drugih stvorenja, jer „čovjek je samo trska, najslabija u prirodi, a ipak je trska koja misli, razmišlja.“²¹ Granice filozofa su stoga, jednostavno, granice stvorenog razuma. Demokrit bi mogao reći: „Ja bih govorio o svemu“²² ali razum ne može sam po sebi riješiti najdublja i najžurnija pitanja. Na kraju, što ostaje najveće i najžurnije pitanje i za Pascalovo doba kao i za naše? To je onaj sveukupni smisao naše sudbine, našeg života i naše nade koji je usmjeren na sreću koju nam nije zabranjeno zamisliti kao vječnu, ali koju jedini Bog može dati: „Ništa čovjeku nije tako bitno kao vlastito stanje i ja; ništa za njega nije tako zastrašujuće kao vječnost.“²³

Razmišljajući o Pascalovim *Mislima* stalno se na ovaj ili onaj način susrećemo s tim temeljnim načelom: „stvarnost je nadmoćnija od ideja“. Pascal nas uči da se držimo podalje od „različitim sredstava maskiranja stvarnosti“, od „andeoskih oblika čistoće“ do „intelektualnog diskursa lišena mudrosti“.²⁴ Ništa nije opasnije od bestjelesnog razuma: „Tko bi htio djelovati kao anđeo, ponaša se kao zvijer“.²⁵ Pogubne ideologije od kojih i dalje trpimo na područjima ekonomije, društvenog života, antropologije i morala drže svoje sljedbenike zatočene u svijetu iluzija, gdje su ideje zamijenile stvarnost.

LJUDSKO STANJE

Pascalova filozofija, uvijek paradoksalna, utemeljena je na pristupu koji je jednostavan koliko i lucidan: nastoji dosegnuti „stvarnost osvijetljenu razumom“.²⁶ Počinje primjećujući da je čovjek sam sebi na neki način stranac, istodobno velik i bijedan. Velik po svom razumu i

sposobnosti da svlada svoje strasti, ali velik i „po tome što se priznaje jadnim“.²⁷ Doista, čovjek teži nečem drugom osim zadovoljenja ili otpora svojim nagonima, „jer ono što je priroda životinjama, mi zovemo bijeda i jad u čovjeku“.²⁸ Postoji nedopustiv nesrazmjer između, s jedne strane naše bezgranične želje za srećom i spoznajom istine, a s druge strane našega ograničenog razuma i fizičke slabosti koja na kraju svršava smrću. Pascalova snaga je i njegov neumoljivi realizam: „Ne treba velika inteligencija da se shvati da ovdje na zemlji nema istinskog i čvrstog zadovoljstva, da su sva naša zadovoljstva samo ispraznost, da su naše bolesti beskrajne i da smrt koja nam neprestano prijeti, nepogrešivo i neumoljivo će pred nas za nekoliko godina staviti strašnu alternativu uništenja ili vječne nesreće. Ništa nije stvarnije od toga, niti strašnije. Možemo djelovati hrabro koliko god hoćemo: ovo je kraj koji čeka i najljepši život na svijetu.“²⁹

U tome tragičnom stanju pojedinac se sigurno ne može povući sam u sebe jer mu se njegova bijeda i neizvjesnost njegove sudbine pokazuju nepodnošljivima. Kao rezultat toga, treba mu odvratiti pozornost. Pascal to spremno priznaje: „Otuda ljudi tako jako vole buku i metež“.³⁰ Jer ako se čovjek ne odvrti od svoga stanja – a dobro znamo kako se

odvratiti radom, oblicima dokolice, odnosima u obitelji ili među prijateljima, ali također, nažalost, porocima kojima vode pojedine strasti – čovjekova ljudskost doživljava „svoje ništavilo, svoju izgubljenost, svoju nedostatnost, svoju ovisnost, svoju nemoć, svoju prazninu. Namah će se u dubini njegove duše roditi dosada, sumornost, tuga, jad srdžba, očaj“.³¹ Odvratanje ne uspijeva zadovoljiti, a još manje ispuniti našu veliku žudnju za životom i srećom. To je nešto što svi mi vrlo dobro znamo.

Na ovom mjestu Pascal iznosi svoj veliki argument. „Što nam dakle dovijkuje ova nezasićenost i nemoć u nama, ako ne da je davno u čovjeku bilo prave sreće, a sad mu je od nje preostao tek prazan znak i prazan trag. I uzalud ga pokušava ispuniti sa svim što ga okružuje, tražeći pomoć od odsutnih stvari, kad mu je već ne pružaju one prisutne. Ali ni one nisu dorasle tomu, jer taj beskrajni ponor može biti ispunjen samo beskrajnim i nepromjenljivim predmetom, a to je sam Bog“.³² Ako je čovjek poput „razvlaštenog, svrgnutog kralja“,³³ koji samo nastoji vratiti svoju izgubljenu veličinu, znajući da za to nije sposoban, što je on onda? „Kakvo je to priviđenje čovjek? Kakva li je to novost, kakva neman, kaos, kakav predmet protuslovlja, kakvo čudo? Sudac svega i glupav zemaljski crv, povjerenik istine i smetlište nestalnosti i bludnje; slava i otpad svemira. Tko može razmrsiti to klupko?“³⁴ Kao filozof, Pascal je zorno vidio da „što je veća naša inteligencija, to više otkrivamo čovjekovu veličinu i njegovu niskost“,³⁵ te da su te kontradikcije nepomirljive. Ljudski razum ih ne može natjerati da se slože, niti može razriješiti enigmu.

Pascal dalje tvrdi da ako postoji Bog i ako je čovjek primio božansku objavu – kao što to ispovijeda niz religija – i ako je ta objava istinita, tada ona mora sadržavati odgovor koji čekamo kako bismo razriješili proturječja koja nam uzrokuju tolike i takve muke. „Veličina i bijeda čovjeka toliko su očigledne da nas istinska vjera nužno mora naučiti kako u čovjeku postoji veliko načelo veličine i veliko načelo bijede. Ona također mora objasniti ova zapanjujuća protuslovlja!“³⁶ Na teme-

lju svoga proučavanja velikih religija Pascal zaključuje da „nikakva misao i nijedna asketsko-mistična praksa ne mogu ponuditi put otkupljenja“, osim po „višem kriteriju istine koji se nalazi u prosvjetljenju milosti“.³⁷ „Uzalud je“, piše Pascal, zamišljajući što bi nam pravi Bog mogao reći, „u sebi tražite lijek za svoje bijede. Sva vaša inteligencija mogla je samo steći spoznaju da nije u vama samima da ćete vi naći ili istinu ili dobrotu. Filozofi su vam to obećali i nisu bili kadri ispuniti. Oni ne znaju ni što je vaše istinsko dobro, ni vaše istinsko stanje“.³⁸

Nakon što je svoju izvanrednu inteligenciju primijenio na proučavanje ljudskog stanja, Svetog pisma i Crkvene tradicije, Pascal se sada s dječjom jednostavnošću predstavlja kao ponizni svjedok Evandjelja. Kao kršćanin želi govoriti o Isusu Kristu onima koji su brzopleto zaključili da nema čvrstog razloga vjerovati u istine kršćanstva. Sa svoje strane on iz iskustva zna da sadržaj božanske objave ne samo da nije *suprotan* zahtjevima razuma, već nudi nevjerovatan odgovor koji niti jedna filozofija ne bi mogla sama po sebi postići.

OBRAĆENJE: POSJET GOSPODINOV

Dana 23. studenoga 1654. Bl. Pascal doživio je snažno iskustvo koje se čak i danas naziva njegovom „vratnom noći“. To mistično iskustvo koje ga je natjeralo na suze radosnice bilo je tako intenzivno, snažno i tako odlučujuće za njega da ga je zabilježio na komadu pergamene, s točnim nadnevkom i satnicom. „*Memorial*“, koji je umetnuo u suvratak, postavu svog kaputa, bit će otkriven tek nakon njegove smrti. Premda je nemoguće znati točnu narav onoga što se dogodilo u Pascalovoj duši te noći, čini se da je to bio susret koji je on sam priznao analognim susretu, temeljnim za cijelu povijest objave i spasenja, što ga je Mojsije doživio ispred gorućeg grma (usp. *Izl 3*). Izraz „*VATRA*“³⁹ koji je Pascal stavio kao naslov „*Memoriala*“ podsjeća nas i poziva, relativno govoreći, na tu uspo-redbu. Čini se da je paralelu naznačio sam Pascal koji je, odmah nakon spomena vatre, opetovao naziv koji je sebi dao Gospodin u prisutnosti Mojsija – „Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljevi“ (*Izl 3,6.15*) – i zatim dodao: „ne filozofa i mudraca. Sigurnost. Sigurnost. Osjećaj. Radost. Mir. Bog Isusa Krista“.

Naš Bog je doista radost, a Blaise Pascal to svjedoči pred cijelom Crkvom i pred svima onima koji Boga traže. „Ovo nije apstraktni Bog ili kozmički Bog, ne. Ovo je Bog osobe, Bog poziva, Bog Abrahama, Izaka i Jakova. Bog koji je sigurnost, koji je osjećaj, koji je radost“.⁴⁰ Susret te noći, koji je Pascalu potvrdio „veličinu ljudske duše“, preplavio ga je onom istom živom i bezdanom radošću: „Radost, radost, radost, suze radosnice“. I ta božanska radost postala mu je zgodom za priznanje i molitvu: „Isus Krist. Od njega sam se odvojio. Bježao sam od njega, nijekao sam ga, razapinjao sam ga. O da se od njega nikada ne odvojim“.⁴¹ Pascalovo iskustvo ljubavi Božje koji je u Isusu Kristu osobno sudjelovao u našoj povijesti i neprestano sudjeluje u našem životu uputilo je Pascala na put dubokog obraćenja, života ljubavi i milosrđa te time „potpunog i slatkog odricanja“⁴²

od „starog ja, pokvarenog i zavedenog svojim požudama“ (*Ef 4,22*).

Kao što je sveti Ivan Pavao II. primijetio u svojoj enciklici o odnosu vjere i razuma, „filozofi poput Pascala“ ističu se svojim odbacivanjem svake samouvjerenosti kao i svojim stavom poniznosti i hrabrosti. Shvatili su da „vjera oslobađa razum od samouvjerenosti“.⁴³ Dakako, prije noći 23. studenoga 1654. Pascal „nikada nije sumnjao u postojanje Boga. Također je znao da je Bog vrhovno dobro... Ono što mu je nedostajalo i za čim je čeznuo nije bilo znanje nego moć; ne istina, nego snaga“.⁴⁴ Tu snagu sada mu je darovala milost, i on je osjetio kako ga sa sigurnošću i radošću privlači Isus Krist: „Mi poznajemo Boga samo kroz Isusa Krista. Bez ovog posrednika bili bismo mi lišeni bilo kakve komunikacije s Bogom“.⁴⁵ Otkriti Isusa Krista znači otkriti Spasitelja i Osloboditelja kojeg trebam: „Ovaj Bog nije ništa drugo nego Otkupitelj naših bijeda. Dakle, Boga možemo stvarno upoznati samo spoznajom svojih bezakonja“.⁴⁶ „Kao i kod svakog autentičnog obraćenja, obraćenje Blaisea Pascala dogodilo se u poniznosti koja nas oslobađa „iz naše skučenosti i zaokupljenosti samim sobom.“⁴⁷

Silna i nemirna inteligencija Blaisea Pascala, prepuna mira i radosti zbog objave Isusa Krista, poziva nas, slijediti „red srca“,⁴⁸ napredovati prema sjaju „tih nebeskih svjetala“.⁴⁹ Jer ako je naš Bog „skriveni Bog“ (usp. *Iz 45,15*), to je zato što se „htio sakriti“⁵⁰ na takav način da naš razum, obasjan milošću, nikada ne prestane tražiti ga i pronaći. Dakle, mi ga upoznajemo svjetlom milosti. Ipak, naša ljudska sloboda mora biti tomu otvorena, a Isus nas doista tješi ovim riječima: „Ne biste me tražili da me niste našli“.⁵¹

U sljedećem broju:
Red srca i njegovi razlozi za vjerovanje

18 B 331, L 533.

19 PASCAL, *Entretien s M. de Sacy*, op. cit., 98.

20 Usp. *Pensées*, B 435, L 208.

21 B 347, L 200.

22 B 72, L 199.

23 B 194, L 427.

24 Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 231.

25 *Pensées*, B 358, L 678.

26 Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 232.

27 *Pensées*, B 397, L 114.

28 B 409, L 117.

29 B 194, L 427.

30 B 139, L 136.

31 B 131, L 622.

32 B 425, L 148.

33 B 398, L 116.

34 B 434, L 131.

35 B 443, L 613.

36 B 430, L 149.

37 H. Urs von BALTHASAR, op. cit. str. 186.

38 *Pensées*, B 430, L 149.

39 *Pensées* (Memorijal), L 913.

40 Kateheza, 3. lipnja 2020.

41 *Pensées* (Memorijal), L 913.

42 L 913.

43 Enciklika *Fides et Ratio* (14. rujna 1998.), 76: AAS 91 (1999.), 64.

44 H. GOUIER, *Blaise Pascal. Commentaires*, Paris, 1971., 44-45.

45 *Pensées*, B 547, L 189.

46 Ibid.

47 Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 8.

48 Usp., B 283, L 298.

49 B 435, L 208.

50 B 585, L 242.

51 *Pensées (Le Mystère de Jésus)*, B 553, L 919.

Snažno protivljenje Regensburške biskupije njemačkom Sinodskom vijeću

Biskupija Regensburg snažno se protivi nastavku njemačkog crkvenog reformskog projekta Sinodski hod, objavila je u nedjelju 18. lipnja Katolička novinska agencija KNA. „Vatikan odbacuje i Sinodsko vijeće kao i planirani Sinodski savjet“, napisao je član regensburškog stolnog kaptola Josef Kreiml u tekstu objavljenom u subotu 17. lipnja na mrežnim stranicama biskupije.

„Te dvije ustanove u suprotnosti su s crkvenim pravom i katoličkim shvaćanjem biskupske službe i sinodalnosti“, pojasnio je preč. Kreiml, koji je u regensburškoj biskupiji zadužen za pitanja Sinodskog hoda.

Njegova poruka stigla je neposredno prije zasjedanja stalnog vijeća Njemačke biskupske konferencije, koja se u ponedjeljak i utorak održava u Berlinu. U dnevni red zasjedanja uvršten je i prijedlog zaključka o financiranju Sinodskog vijeća iz poreznih prihoda svih biskupija, a za njegovo prihvaćanje potrebna je jednoglasna odluka svih 27 njemačkih dijecezanskih biskupa.

Predviđeno je da Sinodsko vijeće u studenome nastavi rad Sinodskog hoda, a kao glavnu zadaću imalo bi pripremu Sinodskog savjeta do 2026., koji je zamišljen kao stalno tijelo Sinodskog vijeća i okvir za zajedničko savjetovanje i odlučivanje biskupa i laika.

Preč. Kreiml je podupro i izjave njemačkog crkvenog pravnikar u vatikanskoj kuriji Markusa Graulich, koji je poručio kako je zajedničko savjetovanje i odlučivanje biskupa i laika u suprotnosti s crkvenim pravom i papinim predodžbama o sinodalnosti. Sinodalnost se u svojoj biti sastoji od uzajamnog oslušivanja, ali su odluke pridržane biskupima i papi, podsjetio je.

Dodao je da sinodalnost nije parlament, prenosi KNA.

U Indiji u tri dana uništeno 249 crkava

Val nasilja početkom svibnja u indijskoj saveznoj državi Manipur doživio je novi vrhunac s brojnim mrtvima i prognanima kao i stotinama uništenih crkava, objavile su crkvene vlasti u Indiji.

Uz stotinu ubijenih i više od 50 tisuća prognanih, u nemirima je u roku od 36 sati uništeno 249 crkava, objavio je početkom tjedna nadbiskup Imphala Dominic Lumon. Nadbiskup Lumon u opsežnom izvješću opisuje sukobe između pretežito hinduističkih Meiteija i pretežito kršćanskih Kukija, koji imaju ponajprije etničku pozadinu, ali su brojni napadi i vjerski motivirani.

„U svakom od 200 napadnutih sela Kukija bila je jedna ili više crkava, već prema broju kršćanskih konfesija“, priopćio je nadbiskup navodeći da su napadači iz redova Meiteija uništili ukupno 249 crkava „s velikom preciznošću unutar 36 sati nakon početka nasilja“.

Kuki su pretežito protestanti, najčešće baptisti, ali je napadnuto i deset katoličkih ustanova, koje su pritom opljačkane i većinom spaljene.

Nemiri u Manipuru, jednoj od najmanjih i najzabačenijih indijskih saveznih država, izbili su 3. svibnja kad su se tisuće ljudi okupili kako bi prosvjedovali protiv uvrštavanja Meiteija u kategoriju „registriranih plemena“. Prosvjednici su strahovali da će Meitei, koji predstavljaju više od polovice pučanstva Manipura, time biti privilegirani u pristupu zemljištu, radnim mjestima i drugim izvorima na štetu drugih etničkih skupina.

Meitei uglavnom žive u razvijenijoj dolini imphal, u središnjem dijelu Manipura i ne smiju se seliti u okolna brdska područja koja čine 90 % područja te indijske savezne države.

Pada broj svećeničkih ređenja u Francuskoj

Posljednjih je godina, iako na niskoj razini, broj svećeničkih ređenja u Francuskoj bio prilično stabilan. Nova statistika sada pokazuje veliki pad.

Dok je 2022. bilo 122 zaređenih, ove će ih godine biti samo 88, priopćila je u četvrtak Francuska biskupska konferencija. Većina ređenja bit će tijekom nadolazećeg vikenda, neposredno prije svetkovine Petra i Pavla.

Prethodnih je godina broj ređenja bio prilično stabilan: 130 u 2021., prije toga 126; u 2018. godini iznosio je 125. Najviša razina u posljednjih deset godina zabilježena je 2014. godine kada je zaređeno

140 novih svećenika. U svakom slučaju, broj novozaređenih ne može ni izdaleka nadoknaditi broj umrlih. Unutar četvrt stoljeća broj dijecezanskih i redovničkih svećenika u Francuskoj se prepolovio, s 29 tisuća 1995. na manje od 14 tisuća 2021. godine. To odgovara smanjenju od oko 600 svećenika godišnje. Među onima koji još uvijek služe i rade, više od polovice je starijih od 75 godina.

Prema brojkama, 52 nova svećenika koji će biti zaređeni 2023. djelovat će kao tzv. svjetovni svećenici u biskupiji. Ostali su svećenici redovnici ili pripadaju nekoj od družbi apostolskog života.

Posvećena samostanska crkva sv. Petra i Pavla u Mostaru

Mostarsko-duvanjski biskup i trebinjsko-mrkanski apostolski upravitelj Petar Palić, uoči svetkovine apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla, u srijedu 28. lipnja, na večernjoj misi posvetio je oltar i samostansku crkvu sv. Petra i Pavla u Mostaru, izvijestila je Crkva na kamenu.

Biskup Palić predvodio je misno slavlje u zajedništvu s provincijalom Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije fra Jozom Grebešom, župnikom i gvardijanom fra Dankom Perutinom, kancelarom don Stipom Galom, te brojnim svećenicima među kojima su bili i nekadašnji župnici te župe. Slavlj u su, uz brojne župljane i hodočasnike, nazočili i predstavnici vlasti, javnoga i kulturnoga života grada.

Biskup, svećenici, bogoslovi i ministranti u procesiji su ušli u crkvu te je biskup Palić kod krstionice izmolio molitvu, a zatim blagoslovio crkvu. Ta crkva, u ratu potpuno uništena, godinama nanovo zidana, nedavno je završena uređena.

Nakon homilije, koju donosimo u nastavku, mostarsko-duvanjski biskup izmolio je posvetnu molitvu, pomazao uljem oltar i zidove crkve, pokadio oltar i crkvu te upalio svijeće koje su znak Krista, „svjetla na prosvjetljenje naroda“. Za vrijeme obreda posvete i misnoga slavlja pjevali su udruženi zborovi iz više hercegovačkih župa.

Na kraju mise, đakon je pročitao povelju posvete koju su na oltaru potpisali biskup Palić, provincijal fra Jozo i župnik fra Danko. Provincijal fra Jozo i župnik fra Danko zahvalili su ponajprije Bogu „koji nas vodi, nas živu Crkvu, ali i ovu kamenu, tvrdu, jaku i vjernu svome Gospodinu“. Fra Danko je zahvalio biskupu Paliću i svima uključenima u obnovu crkve, na uloženu trudu i novčanoj, ali i duhovnoj, tj. molitvenoj pomoći. Sjetio se i svih pokojnih svećenika koji su bili dio toga projekta.

Vijeće biskupskih konferencija Europske unije osudilo spaljivanje Kurana

Vijeće katoličkih biskupskih konferencija u EU (COMECE) osudilo je spaljivanje Kurana u Švedskoj.

Glavni tajnik Manuel Barrios Prieto rekao je u utorak 4. srpnja u Bruxellesu da postoji „bratska veza s muslimanskim zajednicama“.

Jednako se tako predstavništvo biskupskih konferencija bezrezervno suprotstavilo i drugim oblicima izražavanja mržnje i poticanja na nasilje. Države članice Europske unije moraju „osigurati više poštovanja prema religijama i njihovim svetim simbolima u javnom prostoru“, zatražio je Barrios. Prošli tjedan je Iračanin koji živi u Švedskoj

zapalio nekoliko stranica Kurana ispred glavne džamije u Stockholmu. Prethodno je akciju najavio kao demonstraciju vlastima i obrazložio je pravom na slobodu izražavanja. Papa Franjo također je osudio taj čin.

Uskoro osnivanje Međunarodnoga teološkog cenakula

Tema „Bog i nasilje: između religija i kršćanske vjere“ bit će u središtu Teološkoga cenakula koji će uskoro biti ustanovljen nakon posjeta predsjednika Papinske teološke akademije biskupa Antonia Staglianò ekumenskom carigradskom patrijarhu Bartolomeju I. prošlih dana u Istanbulu.

Predsjednik Papinske teološke akademije biskup Antonio Staglianò posjetio je u Istanbulu ekumenskoga patrijarha Bartolomeja I. U pozadini je rat u Ukrajini koji je doveo do ponovnog pojavljivanja „kršćanske prošlosti“ koju su mnogi već smatrali završenom, odnosno ateološke ideje da Bog može biti na strani jednoga naroda „protiv“ drugoga. Apsurdno je, po mišljenju patrijarha Bartolomeja, uvlačiti Isusa, koji je umro na križu kako bi otkrio sveto

lice Boga-agape, koji je samo i uvijek ljubav. Krist je, naime, uvijek na strani žrtava, svih, ukrajinskih i ruskih, stoji u priopćenju Papinske teološke akademije, dok svojom zapovijedi ljubavi traži da svi budu na njegovoj strani, na strani oprosta, prijateljstva, općega bratstva.

Postupati nasilno u ime Boga je sotonski – s tom se misli pape Franje u potpunosti slaže patrijarh Bartolomej, koji Papu smatra pravim bratom. Osim društvenih problema kao što su milijuni raseljenih osoba, problema geopolitičke rekonfiguracije Azije i Europe, pastoralnih problema vjere svjedočene prihvatom i gostoljubivošću, rat u Ukrajini, istaknuto je, nameće ponajviše teološke probleme zbog slike Božje koja je uvijek kompromitirana i poružnjena u svakom ratu koji se vodi u znaku da ‘Bog to želi’.

KRV

Riječ *krv* došla je iz praslavenskoga i staroslavenskog *kry*, genitiv *krve*. *Krv* je zapravo čista staroslavenska osnova. U (staro)hrvatskome je promijenila sklonidbu. Sklanjanje kao imenica ženskoga roda na suglasnik ili na nulti morfem. U genitivu i dativu jednine naglasak se skraćuje, a nastavak je –i: *křvi*. Akuzativ jednine jednak je nominativu. Vokativa obično nema, ali je u vezi s Kristovom Krvu vrlo čest u raznim zazivama, molitvama, litanijama. Lokativ jednine može biti jednak dativu, ali je običniji s kratkouzlaznim naglaskom: *křvi*. Instrumental jednine je dvojak: *křvi* i *kvřlju*. Kao građivna imenica obično nema množine. Ako je potrebno, može je imati: *křvi*, *křvi*, *křvima*... Riječ *krv* pojavljuje se u raznim svezama: *zdrava krv*, *slaba krv*, *čista/nečista krv*, *svježa krv*... U vezi s *krv* ima mnoštvo riječi: *krvav*, *krvni* (slika, tlak, žila, plazma, srodstvo, rod itd.), *krvariti*, *krvarenje*, *krvarina*, *slabokrvan*, *slabokrvnost*, *beskrvan*, *hladnokrvan* itd. I u hrvatskom pravnom jeziku *krv* je vrlo važan pojam. *Krvnik* je izvršitelj smrtno osude prolijevanjem krvi. To je nekad obavljao honorarno mesar, uglavnom stranac. Kajkavski je do Preporoda imao u tom značenju riječ *hahar*, mađarsko-njemačkoga podrijetla.

Krv je dragocjena, životno važna tekućina u tijelu, krvotoku životinjskom, ljudskom, a nakon utjelovljenja Sina Božjega Isusa Krista i u bogočovječjem (Božjem, božanskom). Mučenjem, ozljeđivanjem (šibanjem, batinanjem, bockanjem ...) iz tijela životinjskoga, ljudskog i Božjeg, Kristova, curi krv. Kad iscuri puno krvi, život je u opasnosti. Sasvim je normalno da se životinje, ljudi, pa i dječica u majčinoj utrobi opiru mučenju, ozljeđivanju bilo koje vrste: Izmiču se! Žele živjeti! Bez krvi nema života. S tugom u srcu moram reći da Europska unija i druge napredne (i „napredne“) države imaju zakon o dobrobiti životinja. Ti zakoni zabranjuju mučenje, ozljeđivanje, batinanje, šibanje i bockanje životinja. Životinje su u tom smislu zakonom zaštićene. Hrvatski ban Ivan Mažuranić zakonski je zabranio mučenje, šibanje, batinanje i bockanje ljudi kao sredstvo za istjerivanje istine. Kad čovjeka muče da bi priznao kazneno djelo, prizna i ono što nije učinio samo za to da bi ga prestali mučiti. Takvo priznanje nema pravne vrijednosti. Doista je čudno da tako „napredno“ društvo, koje misli da je humano i demokratsko, zakonom štiti životinje, a dopušta sve glagole mučenja (ozljeđivanje, sakaćenje, bockanje) nemoćnih ljudskih bića u majčinoj utrobi. Umjesto da pomognu majkama da to ne čine, da ih odvrte od toga, da im pokažu kako se njihovo dijete opire pobačaju jer želi živjeti, oni ih na razne načine potiču na to, ohrabruju i proglašavaju ih junakinjama. Ističu pobačaj kao pravo žene, a šute o pravima tih malih ljudića na život. Oni žele živjeti. Oni se sami ne mogu braniti. Mogu se samo opirati mučenju. Kad bi majkama bilo omogu-

MILE
MAMIĆ

čeno da vide barem slično opiranje nekog ljudskog bića u majčinoj utrobi bockanju, sigurno bi drukčije razmišljale o pobačaju svojega čeda u svojoj utrobi. Vidjela bi da to više nije ona, nego netko drugi u njezinoj utrobi. Ona ga hrani i pomaže mu da živi. Probudio bi se u njoj majčinski osjećaj, ljubav, ponos i radost. Istinski humano društvo trebalo bi joj na svaki način pomoći da odustane od pobačajne nakane i odlučno stane u obranu svojega nemoćnog djeteta kao što kvočka brani svoje piliče od znatno snažnijeg orla i spremna se žrtvovati da njih zaštiti.

Za razliku od životinja i običnih ljudi (velikih i malih, rođenih i nerođenih) Isus se „kad je došao njegov čas“ nije protivio silnicima, mučiteljima. Prihvatio je muku, žrtvu, križ „radi nas ljudi i radi našega spasenja“. A sve je to povezano s krvlju. Krist je pravi Bog i pravi čovjek. U njegovim žilama kola prava ljudska krv. Budući da je on i Bog, to je i BOŽJA, BOŽANSKA KRV. Ona je sveta, presveta, dragocjena, predragocjena. Ona je otkupiteljska.

Sve stare religije, pa tako i izraelska priznaju krvi sveto obilježje jer krv je život, a sve što se tiče života u tijesnoj je vezi s Bogom, jedinim gospodarom života. U Starom zavjetu krv je imala raznoliku simboliku i obrednu vrijednost. Mnogi starozavjetni čini u vezi s krvlju simboliziraju i nagovješćuju onu čudesnu moć i snagu Kristove žrtve, Kristove krvi. Novi je zavjet sklopljen i potpisan krvlju Kristovom. Bila je dovoljna jedna kap krvi Kristove za spasenje svijeta. Ali Krist je dao sve, i krv i vodu, i znoj i suze. Dao je svoje probodeno srce. Dao je tijelo i dušu, božansko i ljudsko. Dao je sve!

On je Jaganjac Božji, kako ga je predstavio Ivan Krstite-lji i kako ga slavi Ivan, pisac Otkrivenja: „Ovo su oni koji oprašaju haljine svoje u Krvi Jaganjčevoj!“

On je pravi veliki svećenik i ujedno žrtva, Jaganjac koji oduzima grijehove svijeta. To je CIJENA NEPROCJENJIVA. Skupom cijenom smo plaćeni!

Sasvim je razumljivo da se je Kristova krv na poseban način štovala. Imamo blagdan Tijela i Krvi Kristove, imamo razne pobožnosti, molitve presvetoj Krvi Kristovoj. Postoji Družba misionara Krvi Kristove, udruga Klanjateljice Krvi Kristove. Postoje crkve, kapelice posvećene Krvi Kristovoj. U nas je glasovito svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu. U takvu kontekstu nije neobično da se *Krv* piše velikim slovom.

Ustanovom euharistije, pretvorbom kruha i vina u svoje tijelo i krv, Isus se u zajedništvu sa svojom Crkvom, svojim otajstvenim tijelom, prikazuje Ocu Nebeskom. Dajući nam svoje TIJELO i KRV za duhovnu hranu i piće, suobličuje se s nama, sjedinjuje nas kao braću i sestre u zajedništvu jednoga KRUHA ŽIVOTA i jedne otkupiteljske KRV. On čisti naše srce i dušu i priprema za vječni život u slavi Očevoj.

molitveni program

ljetni raspored: (od 1. lipnja do 1. rujna)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 h Slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put na Križevac
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20-21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30, 11 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 h Molitva za zdravlje duše i tijela
22-23 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7. 8. 11 i 19 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije svake sv. Mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18-21 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 h Slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezino djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Subota, 15. 7. 2023.

Post 49,29-33; 50,15-25; Ps 105,1-4.6-7; Mt 10,24-33

Nedjelja, 16. 7. 2023.

Iz 55,10-11; Ps 65,10-14; Rim 8,18-23; Mt 13,1-23

Ponedjeljak, 17. 7. 2023.

Iz 1,8-14.22; Ps 124,1-8; Mt 10,34 – 11,1

Utorak, 18. 7. 2023.

Iz 2,1-15a; Ps 69,3.14.30-31.33-34; Mt 11,20-24

Srijeda, 19. 7. 2023.

Iz 3,1-6.9-12; Ps 103,1-4.6-7; Mt 11,25-27

Četvrtak, 20. 7. 2023.

Iz 3,13-20; Ps 105,1.5.8-9.24-27; Mt 11,28-30

Petak, 21. 7. 2023.

Iz 11,10 – 12,14; Ps 116,12-13.15.16b-18; Mt 12,1-8

Subota, 22. 7. 2023.

vl.: Pj 3,1-4a ili: 2Kor 5,14-17; Ps 63,2-6.8-9; Iv 20,1-2.11-18

Nedjelja, 23. 7. 2023.

Mudr 12,13.16-19; Ps 86,5-6.9-10.15-16a; Rim 8,26-27; Mt 13,24-43

Ponedjeljak, 24. 7. 2023.

Iz 14,5-18; Otpj. pj.: Iz 15,1-6; Mt 12,38-42

Utorak, 25. 7. 2023.

SV. JAKOV APOSTOL

vl.: 2Kor 4,7-15; Ps 126,1-6; Mt 20,20-28

Srijeda, 26. 7. 2023.

Iz 16,1-5.9-15; Ps 78,18-19.23-28; Mt 13,1-9

Četvrtak, 27. 7. 2023.

Iz 19,1-2.9-11,16-20b; Otp. pj.: Dn 3,52-56; Mt 13,10-17

Petak, 28. 7. 2023.

Iz 20,1-17; Ps 19,8-11; Mt 13,18-23

Subota, 29. 7. 2023.

vl.: 1Iv 4,7-16; Ps 34,2-11; Iv 11,19-27 ili: Lk 10,38-42

Nedjelja, 30. 7. 2023.

1Kr 3,5.7-12; Ps 119,57.72.76-77.127-130; Rim 8,28-30; Mt 13,44-52

Ponedjeljak, 31. 7. 2023.

Iz 32,15-24.30-34; Ps 106,19-23; Mt 13,31-35

Utorak, 1. 8. 2023.

od dana: Iz 33,7-11; 34,5b-9.28; Ps 103,6-13; Mt 13,36-43

Srijeda, 2. 8. 2023.

Iz 34,29-35; Ps 99,5-7.9; Mt 13,44-46

Četvrtak, 3. 8. 2023.

Iz 40,16-21.34-38; Ps 84,3-6.8a.11; Mt 13,47-53

Petak, 4. 8. 2023.

od dana: Lev 23,1.4-11.15-16.27.34b-37; Ps 81,3-6ab.10-11ab; Mt 13,54-58

Subota, 5. 8. 2023.

Lev 25,1.8-17; Ps 67,2-3.5.7-8; Mt 14,1-12

Nedjelja, 6. 8. 2023.

PREOBRAŽENJE GOSPODINOVO

vl.: Dn 7,9-10.13-14; Ps 97,1-2.5-6.9; 2Pt 1,16-19; Mt 17,1-9

Ponedjeljak, 7. 8. 2023.

Br 11,4b-15; Ps 81,12-17; Mt 14,13-21

Utorak, 8. 8. 2023.

od dana: Br 12,1-13; Ps 51,3-7.12-13; Mt 14,22-36

Srijeda, 9. 8. 2023.

vl. (iz Zajedn. slavija djevica): Hoš 2,16b.17b.21-22; Ps 45,11-12.14-17; Mt 25,1-13

Četvrtak, 10. 8. 2023.

vl.: 2Kor 9,6-10; Ps 112,1-2.5-9; Iv 12,24-26

Petak, 11. 8. 2023.

od dana: Pnz 4,32-40; Ps 77,12-16.21; Mt 16,24-28

Subota, 12. 8. 2023.

Pnz 6,4-13; Ps 18,2-4.47.51ab; Mt 17,14-20

Nedjelja, 13. 8. 2023.

1Kr 19,9a.11-13a; Ps 85,9ab.10-14; Rim 9,1-5; Mt 14,22-33

Ponedjeljak, 14. 8. 2023.

od dana: Pnz 10,12-22; Ps 147,12-15.19-20; Mt 17,22-27

Utorak, 15. 8. 2023.

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

vl.: Otk 11,19a; 12,1-6a.10ab; Ps 45,10-12.16; 1Kor 15,20-27a; Lk 1,39-56

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

